

A - PROJEKT Michalovce
ateliér architektúry a urbanizmu
Ing. arch. Ľudovít **POZDECH**
autorizovaný architekt

Ulica Jána Švermu číslo 7

aprojekt@azet.sk

telefón : 0905 / 638299

071 01 Michalovce

ÚZEMNÝ PLÁN - OBCE

ŽAKAROVCE

návrh

Obstarávateľ : Obec ŽAKAROVCE

Starosta obce : Ing. Štefan TULIPÁN

Okres Gelnica

Oprávnená osoba poverená obstarávaním ÚPD : Ing. arch. Anna SOROČINOVÁ, Košice,
reg.č.290

Autor : Hlavný riešiteľ a urbanizmus : Ing. arch. Ľudovít Pozdech autorizovaný architekt SKA

Technická infraštruktúra : Ing. Juraj Jochmann

Doprava : Jozef Kamenský

Ekológia : Ing. Marián Zolovčík

Poľnohospodárstvo : Ing. Peter Sabo, Ing. arch. Ľ. Pozdech

Schválené obecným zastupiteľstvom obce Žakarovce

Uznesením č. zo dňa :

VZN č. zo dňa:

Pečiatka obce

Starosta obce : Ing. Štefan TULIPÁN

Michalovce : **11/2016**

OBSAH :

- A. TEXTOVÁ ČASŤ
- B. GRAFICKÁ ČASŤ
- C. ZÁVAZNÁ ČASŤ ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE
- D. VYHODNOTENIE DOSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PODE

Titulná strana	strana č. 1
Obsah :	2-3
A. TEXTOVÁ ČASŤ	4
A.1. Úvod	4
A.1.1 Hlavné údaje o dôvodoch obstarania ÚPD	4
A.1.2 Hlavné ciele riešenia	4
A.1.3 Súpis použitých ÚPP a iných podkladov	4
A.1.4 Chronológia spracovania jednotlivých etáp ÚPD	5
A.1.5 Údaje o obstarávateľovi a spracovateľoch	5
A.1.6 Zhodnotenie súladu riešenia so zadaním	5
A.2. Riešené územie	5
A.2.1 Vymedzenie riešeného územia	5
A.2.2 Prírodné podmienky územia a jeho historický vývoj	5-7
A.2.3 Charakteristika riešeného územia	7
A.3. Širšie väzby	8
A.3.1 Širšie vzťahy a väzby obce na záujmové územie	8
A.3.2 Vstupy z riešenia a záväzných častí územného plánu kraja	8-11
A.4. Sociálno – ekonomický rozvoj	11
A.4.1 Základné demografické predpoklady obce	11-12
A.4.2 Bytový fond	12-13
A.4.3 Občianska vybavenosť	13-14
A.4.4 Ekonomické aktivity	14-15
A.5. Urbanistická koncepcia	15
A.5.1 Urbanistická koncepcia priestorového sporiadania a funkčného využitia územia	15
A.5.2 Základná urbanistická koncepcia a kompozícia obce	15-16
A.6. Chránené územia a ochranné pásma	16
A.6.1. Prieskumné územia, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory :	16
A.6.2 Vymedzenie ochranných a bezpečnostných pásiem podľa osobitných predpisov	16-17
A.7. Ochrana prírody a tvorby krajiny	17
A.7.1 Ochrana pamiatok	17-18
A.7.2 Ochrana prírody a tvorba krajiny	18-25
A.7.3 Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria	25-31
A.8. Verejná doprava	31
A.8.1 Návrh základného dopravného systému obce	31
A.8.2 Miestne dopravné vzťahy	31-32
A.8.3 Funkčné členenie a kategórie ciest	32
A.8.4 Koncepcia hlavných peších systémov	32-33
A.8.5 Kapacity plôch na parkovanie	33

A.8.6 Návrh eliminácie nadmerného hluku vyplývajúceho z riešenia dopravy	33
A.8.7 Systém hromadnej dopravy a napojenie riešeného územia na tento systém	33
A.8.8 Návrh na eliminácie nadmerného hluku vyplývajúceho z riešenia dopravy	33-34
A.9. Verejné technické vybavenie	34
A.9.1.1 Zásobovania pitnou vodou	34-35
A.9.1.2 Návrh zásobovania úžitkovou vodou	35
A.9.2 Návrh odkanalizovania	35-36
A.9.3 Vodné toky a nádrže	37
A.9.4 Koncepcia zásobovania elektrickou energiou	37-38
A.9.5 Koncepcia zásobovania teplom	39-40
A.9.6 Koncepcia zásobovania plynom	40-41
A.9.7 Telefonizácia	31-32
A.9.8 Pokrytie územia pre mobilné siete	41
A.9.9 Kapacity a rozmiestnenie telekomunikačných a rádiokomunikačných zariadení	41
A.9.10 Ochranné a bezpečnostné pásma	41
A.10. Koncepcia starostlivosti o životné prostredie	41-42
A.10.1 Faktory negatívne ovplyvňujúce životné prostredie	42
A.10.2 Faktory pozitívne ovplyvňujúce životné prostredie	42-43
A.10.3 Zásady a opatrenia pre nakladanie s odpadmi	43
A.11. Obrana štátu, ochrane pred požiarmi a povodňami	43
A.12. Vyhodnotenie záberu pôdneho fondu – vid'. časť D.	43
 B. GRAFICKÁ ČASŤ	 44
 C. ZÁVAZNÁ ČASŤ ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	 45-52
 D. VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA PP A LP NA NEPOLNOHOSPODÁRSKE ÚČELY	 53-60

A. TEXTOVÁ ČASŤ

Obsah :

- A.1. Úvod
- A.2. Riešené územie
- A.3. Širšie väzby
- A.4. Sociálno – ekonomický rozvoj
- A.5. Urbanistická koncepcia
- A.6. Chránené územia a ochranné pásma
- A.7. Ochrana prírody a tvorby krajiny
- A.8. Verejná doprava
- A.9. Verejné technické vybavenie
- A.10. Koncepcia starostlivosti o životné prostredie
- A.11. Obrana štátu, ochrane pred požiarmi a povodňami
- A.12. Vyhodnotenie perspektívneho použitia PP a LP na nepoľnohospodárske účely

A.1 Úvod :

A.1.1 Údaje o dôvodoch obstarania ÚPD :

Obec Žakarovce nemá spracovaný ani schválený územný plán, ktorý by koncepčne usmerňoval územný rozvoj obce a rozvoj ekonomických aktivít. Preto obec Žakarovce pristúpila k obstarávaniu komplexného riešenia všetkých oblastí ďalšieho rozvoja obce v zmysle Zákona č.50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov, obstarat' Územno-plánovacia dokumentáciu obce Žakarovce s cieľom získať výsledný dokument - Územný plán obce Žakarovce, ktorý bude harmonizovať všetky aktivity a činnosti v území a na ktorom sa dohodnú všetci užívatelia územia v súlade s vyššími spoločenskými záujmami.

A.1.2 Hlavné ciele riešenia :

Cieľom riešenia je spracovanie reálnej a vyváženej urbanistickej koncepcie, doplnenej o riešenie optimálnej technickej infraštruktúry pri zohľadnení požiadaviek a nárokov na novú výstavbu (bytovú, občiansku, technickú, výrobu a služby) s podmienkou tvorby a zachovania vyhovujúceho životného prostredia a zachovania ekologických daností.

V súvislosti s dynamickým rozvojom dochádza sústavne k novým požiadavkám na lokalizáciu ďalších stavebných objektov – rodinné domy, výrobné prevádzky, stavby dopravného a technického vybavenia, zariadenia občianskeho vybavenia a služieb, verejno-prospešných stavieb a pod.

A.1.3 Súpis použitých ÚPP a iných podkladov :

- Základné mapy obce Žakarovce v mierke $M = 1 : 2\,880$ so zakreslením hranice zastavaného územia obce (intravilánu) ku dňu 01.01.1990, rozsah a poloha hranice zastavaného územia obce bol potvrdený starostom obce. Tento podklad je záväzný.

- Mapy v mierke $M=1:10\,000$.
- ÚPN VÚC Košického kraja ZaD 2014. Tento podklad je záväzný.
- Prieskum trasy a objektov jestvujúceho vodovodu Žakarovce. Tento podklad je nepresný a má len informatívny charakter.
- Prieskumy a rozbor z roku 2015
- Regionálny ÚSES okresu Gelnica
- Lesnícka typológia
- Svedectvo predkov, autor : Mária Novotná, Matica Slovenská Martin 1994
- Slovom a mečom, autor: Bohuslav Novotný, Vydavateľstvo Matice Slovenskej 1995
- Slovensko v obrazoch, autor. prof. Matúš Kučera a spol. 1990
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku,
- Štatistický lexikón obcí ČSSR, 1965

A.1.4 Chronológia spracovania jednotlivých etáp ÚPD :

- Prieskumy a rozbor	08 / 2015
- Zadanie	09 / 2015
- Oznámenie o strategickom dokumente	09 / 2015
- Správa o hodnotení strategického dokumentu	08 / 2016

A.1.5 Údaje o obstarávateľovi a spracovateľoch :

Obstarávateľ : Obec Žakarovce

Oprávnený zástupca : starosta obce Ing. Štefan TULIPÁN

Oprávnená osoba spôsobilá obstarávať ÚPD : Ing. arch. Anna SOROČINOVÁ, Košice, reg.č.290

Spracovateľ : A - PROJEKT Michalovce

Ing. arch. Ľudovít Pozdech autorizovaný architekt SKA + kolektív

A.1.6 Zhodnotenie súladu riešenia so zadaním :

Požiadavky obce boli stanovené zadaním a boli v plnom rozsahu dodržané, riešenie bolo niekoľkokrát konzultované a odsúhlasené starostom a zastupiteľstvom obce. Požadovaný obsah a rozsah bol dodržaný.

A.2 Riešené územie :

A.2.1. Vymedzenie riešeného územia :

Riešeným územím je katastrálne územie obce Žakarovce. Riešené územie v podrobnejšej miere je súčasťou a výhľadové zastavané územie obce.

Riešené územie obce Žakarovce je súčasťou urbanizačného priestoru sídla obvodného významu Gelnica ako súčasť sídelnej aglomerácie Spišského regiónu a Košického kraja. Z hľadiska funkčného využitia územia je tu prevládajúca prípustná funkcia obytné územie so zástavbou rodinnými domami vidieckeho typu. Obec leží mimo hlavné rozvojové osi košického kraja a spolu s ďalšími obcami tvoria pás vidieckeho osídlenia v hnileckej doline.

Vlastné katastrálne územie obce Žakarovce, tvorené katastrálnym územím vlastnej obce, susedí z južnej, juhozápadnej a juhovýchodnej strany s katastrálnym územím mesta Gelnica, zo západnej strany a severozápadnej strany s katastrálnym územím mesta Krompachy, zo severnej strany s katastrálnym územím obce Kluknava, z východnej a severovýchodnej strany s katastrálnym územím obce Jaklovce.

Záujmové územie :

Záujmové územie obce tvorí územie susedných obcí Jaklovce, Kluknava a hlavne územie mesta Gelnica a územie mesta Krompachy.

A.2.2. Prírodné podmienky územia a jeho historický vývoj :

Riešené územie sa nachádza v severovýchodnej časti Slovenského Rudohoria v doline na východnom úpätí pod Krompašským vrchom (1024,80 m n.m.) a severných svahoch Žakarovského vrchu (841,5 m n.m.), v severovýchodnej časti Hnileckých vrchov severne od Gelnice, na brehoch Žakarovského potoka pretekajúceho obcou, ako ľavostranného prítoku Hnilca, cca 6 km na sever od okresného mesta Gelnica. Už od svojho vzniku je obec známa baníctvom. Už v 16. Storočí tu boli železorné a medené bane, koncom 19.storočia pribudla pražiareň rudy, železnička a lanovka.

Obec Žakarovce sa nachádza cca 2 km západne od hlavnej komunikačnej trasy Gelnica-Spišská Nová Ves, na trase cesty III/5468. Okresné mesto Gelnica je vzdialené od obce cca 6 km, krajské mesto Košice cca 37 km. Obec leží mimo hlavné rozvojové osi košického kraja a spolu s ďalšími obcami tvoria pás vidieckeho osídlenia v hnileckej doline.

Hornatý povrch chotára tvoria tret'ohorné horniny, s nadmorskou výškou 500 – 1030 m nad morom, výška - stred obce leží na kóte 533 m nad morom. Najbližšie okolie obce a na sever od obce je chotár odlesnený, zvyšok je prevažne smrekový les, charakter krajiny je členitý podhorský a horský.

Vlastná obec je v údolí, na brehoch Žakarovského potoka, už od svojho vzniku je obec známa baníctvom. Už v 16. Storočí tu boli železorné a medené bane, koncom 19.storočia pribudla pražiareň rudy, železnička a lanovka.

Vodné toky - riešeným územím preteká Žakarovský potok, ktorý je v k.ú. Gelnice spolu s Perlovým potokom a Turzovským potokom prítokom rieky Hnilec.

Podnebie - katastrálne územie obce Žakarovce leží v klimatickej oblasti: mierne teplá (M) – priemerne menej ako 50 letných dní (LD) za rok (s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25^{\circ}\text{C}$), júlový priemer teploty vzduchu $\geq 16^{\circ}\text{C}$ a chladná (C) – júlový priemer teploty vzduchu $< 16^{\circ}\text{C}$.

Záujmové územie sa nachádza podľa klimatických oblastí na rozhraní mierne teplej klimatickej oblasti s priemerným počtom letných dní (s denným maximom teploty vzduchu 25°C) za rok menej ako 50, okrsku mierne teplého, vlhkého, s chladnou až studenou zimou, dolinového/kotlinového (M5) a chladnej klimatickej oblasti s júlovým priemerom teploty vzduchu $< 16^{\circ}\text{C}$, okrsku chladného a veľmi vlhkého (C1). Z dôvodu absencie klimatických údajov z posudzovaného územia Žakarovce sú použité údaje z najbližšej meteorologickej stanice Švedlár. Na základe údajov z meteorologickej stanice Švedlár sa priemerná ročná teplota v záujmovej oblasti za uvádzaných päť rokov (2009 – 2013) pohybuje okolo $7,3^{\circ}\text{C}$, v januári dosahuje priemerná mesačná teplota $-3,6^{\circ}\text{C}$ a v mesiaci júl 18°C . Priemerný ročný úhrn zrážok dosiahol za uvádzané obdobie cca 980 mm. Pre bližšiu charakteristiku klimatických pomerov boli použité údaje z Atlasu krajiny SR 2002 a Ročeniek klimatologických pozorovaní SHMÚ 2009 – 2013.

Zrážky- územie leží na rozhraní vlhkého a veľmi vlhkého okrsku. Podľa údajov z najbližšej stanice Švedlár priemerný úhrn zrážok za hodnotené obdobie v danej oblasti dosiahol cca 980 mm. Maximálna priemerná ročná hodnota bola v území 1345,7 mm a minimálna 740,0 mm. Prevládajúce množstvo zrážok spadne v území v teplom polroku (IV-IX) 662 mm, v zimnom polroku (X-III) je to 318 mm. V roku 2013 bol najbohatší na zrážky mesiac jún s úhrnom 160,6 mm, najmenej zrážok pripadlo na mesiac december 1,9 mm. Priemerný ročný úhrn v roku 2013 bol 950,7 mm, pričom počet dní s úhrnom zrážok vyšším ako 5 mm bol 53 dní a viac ako 10 mm 27 dní. Počet dní so snehovou pokrývkou viac ako 1 cm za rok v záujmovom území v poslednom uvádzanom roku dosiahol 30 dní, viac ako 10 cm to bolo 5 dní v roku.

Teplota - územie leží na rozhraní mierne teplej klimatickej oblasti, mierne teplého okrsku a chladnej klimatickej oblasti, mierne chladného okrsku, kde ročný priemer teplôt sa pohybuje okolo $6,9^{\circ}\text{C}$ až $7,5^{\circ}\text{C}$. Najchladnejším mesiacom v priemere je január s priemernou mesačnou teplotou $-3,6^{\circ}\text{C}$, najteplejším mesiacom je mesiac júl s priemernou mesačnou teplotou $18,0^{\circ}\text{C}$. Za päťročný časový rad (2009 – 2013) najnižšia priemerná mesačná hodnota dosiahla $-7,0^{\circ}\text{C}$. V lete maximálna priemerná mesačná teplota za spomínané obdobie vystúpila na $18,7^{\circ}\text{C}$. V poslednom uvádzanom roku 2013 dosiahla priemerná mesačná teplota $7,3^{\circ}\text{C}$. Minimálna priemerná teplota $-3,6^{\circ}\text{C}$ bola v mesiaci január, maximálna priemerná teplota $17,5^{\circ}\text{C}$ bola dosiahnutá v júli.

Veternosť - podľa klimatických pozorovaní SHMÚ na stanici Švedlár sa priemerná rýchlosť vetra pohybuje okolo 2,5 m.s-1. V oblasti meteorologickej stanice Švedlár prevládajú vetry severozápadného smeru s početnosťou výskytu 14,8 %, pričom sa podružne vyskytujú aj vetry západného smeru s početnosťou výskytu 12,5 % a juho-východného smeru s početnosťou výskytu 10,6 %. V poslednom uvádzanom roku 2013 dosiahol najvyššiu početnosť 14,7 % západný vietor, pričom významný bol taktiež severozápadný vietor s početnosťou 14,4 %. V roku 2013 bola priemerná rýchlosť pri západnom vetre 2,2 m.s-1 a severozápadnom vetre 2,4 m.s-1. (Ročenky klimatických pozorovaní SHMÚ 2009 – 2013, SHMÚ, Bratislava)

Rezervácia územia a koridorov, ochranné pásma majú negatívny vplyv na uvažovanú zástavbu a má obmedzujúce požiadavky na územie.

Obec Žakarovce je svojim východným okrajom zastavaného územia (Žakarovce-Dolina) tesne prilieha k zastavanému územiu mesta Gelnica, miestnej časti Mária Huta, ktorou má niektoré spoločné zariadenia (železničná zastávka Žakarovce, prístupová cesta a most cez rieku,...).

Historický vývoj obce v rámci štruktúry osídlenia :

ŽAKAROVCE :

Žakarovce je významná banícka obec s bohatou históriou. Leží v priečnej doline, vychádzajúcej z údolia rieky Hnilca, po oboch brehoch Žakarovského potoka. Vznikla ako banícka obec na pozemkoch Gelnice.

Prvá písomná zmienka o obci Žakarovce je písomne doložená z roku 1368, od svojho vzniku až do nedávna bola známa baníctvom, údaj je potvrdený aj podľa Vlastivedného slovníka obcí. Prví usadlíci boli uhliari - hitari, ktorí v okolitých lesoch pálili z bukového dreva drevené uhlie. V 15.storočí sa obec spolu s ostatnými banskými osadami stáva poddanskou obcou Richnavského feudálneho panstva. V druhej polovici 15.storočia (1460) vlastnili obec Zápoľskovci. V 16.storočí ju preberá od nich rodina Alexa Thurzu, prvého priemyselného podnikateľa – feudála. Neskôr (1693) to boli Csakyovci. Už v 16.storočí tu boli železnorudné a medené bane. Po výstavbe košicko-bohumínskej železnice prejavil zvýšený záujem o žakarovskú oblasť arciknieža Albrecht Habsburský, majiteľ železiarní na Morave a Tešínsku., v roku 1872 železnorudné a medené bane získala Tešínsko-trinecká železiarska spoločnosť Albrechta Habsburského, časť patrila aj prakovským železiarňam (do roku 1899). Koncom 19.storočia bola tu postavená pražiareň rudy, lanovka a podobne. Všeobecný vzostup priemyslu v druhej polovici 19.storočia znamenal aj vzostup banského podnikania v obci. Okrem baníctva pre hospodársky život obce malo dôležitý význam povozníctvo a takisto práca v lesoch Albrecht Habsburský dal v rámci výstavby závodu vybudovať v roku 1884 v Mária hute pri železničnej stanici pražiareň a súčasne medzi pražiarňou a šachtou Zuzana zubačku, ktorá bola prvá v Strednej Európe. Zubačka, ktorá však nemala dlhú životnosť, začala

prevádzku vo februári 1885 a prepravovala surovú železnú rudu.

V roku 1787 mala obec 74 domov a 551 obyvateľov, v roku 1828 mala 94 domov a 685 obyvateľov. Pre obyvateľov malo okrem baníctva veľký význam aj povozníctvo. Pri požiari v roku 1898 vyhorela takmer celá obec. Za I. Československej republiky pracovali obyvatelia ako baníci, v lesnom hospodárstve ale zaoberali sa aj povozníctvom, čo súviselo z prepravou dreva a vyťaženej rudy v miestnych baniach.

Všeobecné údaje :

Obec Žakarovce je v rôznych obdobiach evidovaná pod nasledovnými názvami :

1368 VILLA ZAKERY

1374 ZACHARI

1390 SACHAR, SAKAR

1477 SAKAAR

1773 ZEKAROWCE, ZEKAROVCE

1808 ŽAKAROVCE

1913 maďarsky ZAKÁRFALVA, ZSAKARÓC alebo ZÁKÁRFALU,

Miestne časti : Kalmanka, Dolina,...

Obec bola administratívne začlenená v - Uhorsku v Spišskej župe

- okres Gelnica, župa Spišská - od roku 1849

- okres Gelnica, župa Spišská – od roku 1923

- okres Gelnica, kraj Košice do roku 1960

- okres Spišská Nová Ves, kraj Východoslovenský

- okres Gelnica, kraj Košický od roku 1998

- okres Gelnica, VÚC Košického kraja od roku 2002

Žakarovce sú pôvodná hromadná cestná dnes ulicová - cestná skupinová dedina, ktorá sa vyvinula z pôvodne potočnej radovej dediny. Rozvoj prebiehal v ďalších rokoch okolo nových ulíc. Zástavba bola v údolí pozdĺž Žakarovského potoka a miestnej cesty. Najvýraznejšia je výstavba z posledných rokov okolo vedľajších miestnych komunikácií. Zástavba je realizovaná väčšinou obojstranne po oboch stranách týchto komunikácií - ulíc, v menšej časti je tu aj jednostranná zástavba. V súčasnosti majú Žakarovce koncovú, netranzitnú polohu.

Funkčne je zastavané územie možno rozdeliť do viacerých častí. Pôvodné svažité centrum obce v tvare obdĺžnika, križované vodným tokom a miestnymi komunikáciami, s orientačným bodom okolo kostola a cintorína. Tu sa nachádza aj niekoľko najstarších typických objektov rodinných domov.

V tejto časti obce je aj administratívno-duchovné centrum. Tu sa nachádza Obecný úrad a v budove Kultúrneho domu aj pošta. Tu je situovaný aj rímskokatolícky kostol sv. Michala archanjela a cintorín. Východným smerom sa nachádza Materská škola (bývalá základná škola-zrušená) a ešte ďalej Detský domov s bytovým domom pre učiteľov.

Z urbanistického hľadiska hlavnou kompozičnou osou možno nazvať Žakarovský potok a miestnu komunikáciu, ktorú tvorí štátna cesta III. triedy č. III/3272, na ktorú sú napojené ďalšie miestne obslužné komunikácie.

Okresné mesto Gelnica je vzdialené od obce cca 6 km a krajské mesto Košice je vzdialené od obce cca 37 km. Na cestu III. triedy v obci Žakarovce sú napojené miestne obslužné komunikácie. Zástavba je realizovaná väčšinou obojstranne po oboch stranách týchto komunikácií - ulíc, v menšej časti je tu aj jednostranná zástavba. V obci prevažuje zástavba rodinnými domami, ktoré boli postavené v prevažujúcej miere v povojnovom období (po roku 1945), sú tu však ešte aj hodnotné a zaujímavé objekty rodinných domov z predvojnového obdobia.

Návrh zástavby obce rešpektuje historickú zástavbu a cestné komunikácie, pričom túto zástavbu logicky doplní o nové aktivity a vytvára tak kompaktný urbanistický útvar. Riešenie rešpektuje a dotvára historický pôdorys obce. Pre rozvoj obce sú vytvorené podmienky v bytovej výstavbe, v občianskej vybavenosti, službách, obchode.

Návrh sa okrem zvýšenia štandardu technickej infraštruktúry a vybavenosti zameria na tvorbu a umocnenie bioplôch a biokoridorov ako základnej prírodnej zložky ochrany obyvateľov sídla proti civilizačným negatívam.

A.2.3. Charakteristika riešeného územia :

Záujmové územie obce Žakarovce má okrajovú polohu v rámci skupín obcí tejto časti Hnilickej doliny severne od mesta Gelnica. Záujmové územie obce tvorí územie susedných obcí Jaklovce, Kluknava, mesto Krompachy a mesto Gelnica.

Kapacity, plošné nároky a lokalizácia území a zón :

Občianska vybavenosť – areál - šport, zjazdovka, zeleň - cca 5,91 ha

Súčasný - zastavaný územie : 30,00 ha

- katastrálne územie : 862,00 ha

A.3 Širšie väzby :

A.3.1. Širšie vzťahy a väzby obce na záujmové územie :

Riešené územie obce Žakarovce je súčasťou urbanizačného priestoru sídla obvodného významu Gelnica ako súčasť sídelnej aglomerácie Spišského regiónu a Košického kraja. Z hľadiska funkčného využitia územia je tu prevládajúca prípustná funkcia obytné územie so zástavbou rodinnými domami vidieckeho typu. Obec leží mimo hlavné rozvojové osi košického kraja a spolu s ďalšími obcami tvoria pás vidieckeho osídlenia v hnileckej doline, obec je napojená na hnileckú rozvojovú os a v záujmovom území na rekreačný priestor Krompachy-Plejsy (medzinárodné stredisko zimnej rekreácie).

Vlastné katastrálne územie susedí z južnej, juhozápadnej a juhovýchodnej strany s katastrálnym územím mesta Gelnica, zo západnej strany a severozápadnej strany s katastrálnym územím mesta Krompachy, zo severnej strany s katastrálnym územím obce Kluknava, z východnej a severovýchodnej strany s katastrálnym územím obce Jaklovce.

Hornatý povrch chotára tvoria trefohorné horniny, najbližšie okolie obce a na sever od obce je chotár odlesnený, zvyšok je prevažne smrekový les.

V diaľkových pohľadoch z prístupovej cesty od Mária huty sa uplatňuje ako dominanta masív zelene pozdĺž vodného toku Žakarovského potoka, ale hlavne hrebene okolitého horského masívu s lesnými porastmi. Diaľkové pohľady nemajú žiadne rušivé prvky, postupným pohybom hore dolinou sa otvárajú krásne priehľady, v strede obce dominuje objekt rímskokatolíckeho kostola s vežou.

Z hrebeňov a vyhlídkových miest nad obcou sa krásne pohľady opakujú, na území obce dominuje rímskokatolícky kostol sv. Michala archaniela, objekty materskej školy a detského domova len podporujú priestorovú hierarchiu obce.

A.3.2. Vstupy z riešenia a záväzných častí územného plánu kraja :

Zo záväznej časti nadradenej územnoplánovacej dokumentácie ÚPN VÚC Košického kraja ZaD 2014 vyplývajú pre ÚPN obce Žakarovce tieto záväzné regulatívy :

I. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY ÚZEMNÉHO ROZVOJA :

Pri riadení funkčného využitia, usporiadania územia a rozvoja osídlenia kraja platia tieto záväzné regulatívy, ktoré nadväzujú na schválené zásady a regulatívy KURS 2001, schválené uznesením vlády SR č. 1033 z 31. októbra 2001 a vyhlásené nariadením vlády SR č. 528/2002 Z.z. v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001, schválené uznesením vlády SR č. 513 z 10. augusta 2011 a vyhlásené nariadením vlády SR č. 461/2011 Z.z.“

2. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry

- 2.9. podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti,
- 2.10. podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažisk osídlenia pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území,
- 2.14. podporovať ako ťažiská osídlenia tretej úrovne druhej skupiny;
 - 2.14.1. gelnické ťažisko osídlenia,
- 2.18. podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
- 2.19. zachovávať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie, pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru“
- 2.20. vytvárať podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí,
- 2.21. vytvárať podmienky pre udržanie a oživenie stagnujúceho a upadajúceho vidieckeho osídlenia v priestoroch :
 - 2.21.5. oblasť Hnileckej doliny,

3. V oblasti sociálnej infraštruktúry

- 3.1. zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,
- 3.2. vytvárať podmienky pre rozvoj bývania vo všetkých jeho formách s cieľom zvyšovať štandard bývania

- a približovať sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ,
 - 3.3. vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení poskytujúcich sociálnu pomoc s preferovaním zariadení rodinného typu a zvyšovanie kvality ich služieb,
 - 3.5. znižovať regionálne rozdiely v úrovni vzdelávania podporou vzdelávacích centier v prirodzených sídelných centrách a prispôbovať sieť stredných škôl trhu práce a podporovaným ekonomickým aktivitám
 - 3.6. rozvíjať zdravotnícke zariadenia v záujme ich optimálneho využitia v rovnocennej prístupnosti obyvateľov,
 - 3.6.1. podporovať zdravotnícke služby pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, a to najmä v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier,
 - 3.7. vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení sociálnej pomoci a sociálnych služieb pre občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,
 - 3.8. podporovať rozvoj existujúcich a nových kultúrnych zariadení ako neoddeliteľnú súčasť poskytovania kultúrnych služieb obyvateľstvu a zachovania kultúrneho dedičstva, podporovať proporcionálny rozvoj kultúrnej infraštruktúry a budovanie domov tradičnej ľudovej kultúry.
4. V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a cestovného ruchu
- 4.1. považovať za významné centrá rekreácie a cestovného ruchu priestory Zemplínskej šíravy, Slovenského raja, Slovenského krasu, Domice-Aggtelek (hranica s MR), Betliara-Rožňavy-Krásnohorského Podhradia, Jasova, Medzeva a okolia, Košíc a okolia (Kojšovská hoľa, Kavečany, Jahodná), Krompách – Plejsy, Spišského kultúrno-historického komplexu, Tokajskej vinohradníckej oblasti a vytvárať územno-technické a dopravné podmienky pre ich ďalší rozvoj,
 - 4.10. rozvíjať a zvyšovať komplexnosť, štandard a kvalitu ponuky rekreačných a športových aktivít, služieb cestovného ruchu a všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu,
 - 4.13. vytvárať podmienky pre rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných stredísk a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v zázemí sídiel,
 - 4.16. zabezpečiť na územiach európskej sústavy chránených území a územiach národnej sústavy chránených území funkcie spojené s rozvojom turizmu a rekreácie tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu stavu ochrany týchto území a predmetu ich ochrany,
 - 4.17. podporovať ťažiskové formy cestovného ruchu v Košickom kraji (vidiecky a agroturistika, mestský a kultúrno-poznávací, kúpeľný a zdravotný, zimný, letná turistika a pobyty pri vode a aktivity súvisiace s rozvojom tradičných remesiel a gastronómie špecifických pre Košický kraj).
5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ochrany kultúrneho dedičstva, ekológie, ochrany prírody, prírodných zdrojov a starostlivosti o krajinu a tvorby krajinnej štruktúry
- 5.1. chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek, a lesných pozemkov ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj kraja, zabezpečovať ochranu prírodných zdrojov vhodným a racionalizovaným využívaním poľnohospodárskej a lesnej krajiny,
 - 5.2. zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostení regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôbiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,
 - 5.3. podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v nadregionálnych biocentrách a biokoridoroch,
 - 5.4. Zohľadňovať a revitalizovať v územnom rozvoji:
 - b) pamiatkový fond, ktorý tvoria pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a národné kultúrne pamiatky, ako aj ochranné pásma všetkých kategórií pamiatkového fondu,
 - d) známe a predpokladané archeologické náleziská a archeologické nálezy,
 - h) historické technické pamiatky,
 - i) historické krajinné štruktúry vrátane území s rozptýleným osídlením,
 - 5.6. sanovať a revitalizovať oblasti, resp. ich časti na území Košického kraja najmä s vysokým stupňom environmentálnej záťaže;
 - 5.6.1. Rudniansko-gelnická zaťažená oblasť,
 - 5.7. rezervovať vo výrobných zariadeniach plochy na uplatňovanie moderných ekologických technológií a prechod na využívanie obnoviteľných zdrojov energie, v prospech eliminovania príčin poškodenia životného prostredia,
 - 5.8. v nadväznosti na systém náhrad pri vynútenom obmedzení hospodárenia rešpektovať pri hospodárskom využití prvky regionálneho územného systému ekologickej stability a požiadavky na ich ochranu a funkčnosť, z prvkov územného systému ekologickej stability vylúčiť hospodárske využitie týchto území,

- prípadne povoliť len extenzívne využívanie, zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov,
- 5.9. podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajiny štruktúry,
 - 5.10. v chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov), v prvkoch prírodného dedičstva UNESCO, v NEOCENT, v biotopoch európskeho významu, národného významu a v biotopoch druhov európskeho a národného významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny,
 - 5.11. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny,
 - 5.12. zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov,
 - 5.13. identifikovať stresové faktory v území a zabezpečiť ich elimináciu;
 - 5.13.1. vzdušné elektrické vedenia postupne ukladať do zeme,
 - 5.14. podporovať zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu zatrávením ornej pôdy ohrozovanej vodnou a veternou eróziou.
 - 5.15. zabezpečiť pri rekonštrukcii krajiny vrátane projektov pozemkových úprav podmienky pre uplatňovanie zásad tvorby krajiny s rešpektovaním špecifických foriem osídlenia a historických krajinných štruktúr v typickom charaktere poľnohospodárskej krajiny,
 - 5.17. zabezpečiť trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických čŕt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania, alebo ľudskej aktivity,
 - 5.18. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia záplavové a zosuvné územia, realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť obmedzenie alebo zmiernenie ich prípadných negatívnych vplyvov,
 - 5.19. zachovať prirodzené inundačné územia vodných tokov mimo zastavaných území obcí na transformáciu povodňových prietokov počas povodní.
7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry
- 7.9. znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou,
 - 7.10. zvyšovať úroveň v odkanalizovaní a čistení odpadových vôd miest a obcí s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,
 - 7.11. prednostne realizovať rekonštrukciu alebo výstavbu kanalizácií a čistiarní odpadových vôd v sídlach ležiacich v ochranných pásmach zdrojov vody termálnych a minerálnych zdrojov,
 - 7.11.1. s vybudovaným vodovodom,
 - 7.11.3. nachádzajúcich sa v chránených vodohospodárskych oblastiach,
 - 7.11.4. nachádzajúcich sa na území stredísk turizmu medzinárodného a nadregionálneho významu,
 - 7.14. vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike podporovať a presadzovať v regiónoch s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia malé vodné elektrárne a pod.) pre potreby obyvateľstva i služieb,
8. V oblasti hospodárstva a regionálneho rozvoja
- 8.4. stabilizovať a revitalizovať poľnohospodárstvo diferencovane podľa poľnohospodárskych produkčných oblastí s prihliadnutím na chránené územia prírody a na existujúci funkčný územný systém ekologickej stability,
 - 8.5. podporovať alternatívne poľnohospodárstvo v chránených územiach prírody a v pásmach hygienickej ochrany vodných zdrojov,
 - 8.6. na základe súhlasu príslušných orgánov ochrany prírody a krajiny zalesniť poľnohospodársky nevyužitelné pozemky a realizovať ich prevod do lesného pôdneho fondu,
 - 8.7. zabezpečiť starostlivosť o zachovanie a stabilizáciu plošnej výmery lesných pozemkov a rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,
 - 8.10. rozvíjať tradičnú remeselnú výrobu, doplnkové výroby a nevýrobné činnosti súvisiace s poľnohospodárskou a lesnou činnosťou, ako integrovanú súčasť hospodárenia na pôde podporujúce rozvoj vidieka,
 - 8.12. vychádzať pri rozvoji priemyslu a stavebníctva nielen z ekonomickej a sociálnej, ale aj územnej a environmentálnej únosnosti územia so zohľadnením špecifik jednotlivých regiónov kraja,

- 8.17. a) minimalizovať používanie fosílnych palív v energetike,
 b) podporovať efektívne zavádzanie výroby elektrickej energie a tepla z dostupných obnoviteľných zdrojov,
 c) podporovať využívanie alternatívnych zdrojov energie.

9. V oblasti odpadového hospodárstva

- 9.1. usmerniť cieľové nakladanie s určenými druhmi a množstvami odpadov, budovania nových zariadení na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov, ako aj budovania zariadení na iné nakladanie s odpadmi v území v súlade s Programom odpadového hospodárstva kraja,
 9.2. koordinovať a usmerňovať výstavbu nových skládok a zariadení na zhodnocovanie odpadov tak, aby kapacitne a spádovo zabezpečili požiadavky na ukladanie odpadov v jednotlivých regiónoch kraja podľa ich špecifickej potreby,

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sa **v k. ú. obce Žakarovce nenachádzajú.**

A.4 Sociálno-ekonomický rozvoj :

A.4.1. Základné demografické predpoklady obce :

Charakteristika dynamiky rastu počtu obyvateľov :

Sídlo Žakarovce z hľadiska tempa rastu počtu obyvateľstva patrí medzi sídla s mierne regresívnym trendom vývoja počtu obyvateľov v posledných rokoch, ako to dokumentuje nasledujúca tabuľka.

Počty obyvateľov - vývoj počtu obyvateľov obce podľa jednotlivých rokov :

rok	spolu	z toho	
		muži	ženy
1991	872	422	450
2001	776	373	403
2011	761	380	381
2016	715	353	362

Počas celej histórie obce počty obyvateľov kolíšu v závislosti od spoločenských a hospodárskych okolností epidémie chorôb, hospodárske krízy, vojnové konflikty,... V priebehu histórie obce, podľa výsledkov sčítania jednotlivých rokov je viditeľný postupný nárast počtu obyvateľov v obci. Po roku 1970 začal pokles počtu obyvateľstva, čo je charakteristickým znakom celého okresu, pokles nezastavil do dnešných dní, aj keď je zaznamenaný presun obyvateľstva z miest na vidiek, do rodičovských domov. Tieto zmeny zrejme vyplývajú zo zvýšených nákladov na bývanie a celkovej zlej ekonomickej situácie obyvateľstva.

Významný vplyv na nárast počtu obyvateľstva bude mať zvýšený počet pracovných miest v obci, ponukové možnosti vyplývajúce z rozvoja a podpory možností bývania v obci.

Vybrané ukazovatele o obyvateľoch :

	rok 2001		rok 2016	
Obyvateľstvo	776		715	
v predproduktívnom veku	139	17,91 %	119	16,64 %
v produktívnom veku	364	46,91 %	398	55,66 %
v poproduktívnom veku	273	35,18 %	198	27,70 %
spolu	776	100,00 %	715	100,00 %
Index vitality	50,92		60,07	
Index ekonomického zaťaženia	113,19		79,65	

Veková skladba jednotlivých skupín obyvateľstva sa v priebehu rokov mení, v závislosti na pracovných príležitostiach, migrácii, trendoch v uzatváraní manželstiev, podpore mladých rodín štátom,...

Veková skladba a pomer obyvateľov v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku je ovplyvňovaný ekonomickou situáciou v danom území. Predpokladá sa posun počtu obyvateľstva v produktívnom a poproduktívnom veku.

Pohyb za prácou :

V roku 1991 bola dochádzka a odchádzka za prácou :

- dochádzka 10 pracovníkov
- odchádzka 354 pracovníkov

V roku 2015 bola dochádzka a odchádzka za prácou :

- dochádzka 8 pracovníkov
- odchádzka 381 pracovníkov

Vo výhľade sa počíta, že dochádzka a odchádzka sa výrazne zmení, vzhľadom na vytvárané pracovné miesta vo výrobe, službách ale aj na zrušené pracovné miesta v poľnohospodárstve. Mierny náznak vidno už na porovnaní roku 1991 a 2015.

A.4.2. Bytový fond :

Bytový fond :

stav bytov	rok	obyvatelia	spolu domy	spolu byty	úbytok	trvale obývané domy	trvale obývané byty	trvale obývané rodinné domy	neobývané	rekr. chalupy
	1991	872	353	359	-	297	242	236	10	17
	2001	776	289	293	-	267	269	261	24	?
	2011	761	248	253	-	228	233	227	20	?
	2015	715	265	271	-	247	252	246	19	?

Dôvody neobývanosti sa uvádzajú - nespôsobilosť pre bývanie, rekonštrukcia-prestavba. Z neobývaných domov žiaden nebol evidovaný ako rekreačný objekt.

V roku 2011 reprezentovalo bytový fond 233 trvalo obývaných bytov, z toho 227 v rodinných domoch. Priemerná obložnosť v roku 2011 pri 761 obyvateľoch je 3,26 osôb na jeden byt.

Súčasný dopyt po bytoch - v obci je dopyt po bytoch a hlavne nových rodinných domoch, predpokladá sa zvýšený záujem obyvateľov z mesta Gelnica aj okolitých miest.

Celková potreba bytov a návrh novej bytovej výstavby :

Počet stavebných parciel je navrhnutý v dostatočnom počte tak, aby vznikla ponuka. Navrhované nové byty sú riešené formou rodinných domov.

Predpokladané potreby bytov sú navrhnuté po etapách, funkčné plochy bývania po roku 2030 sú navrhnuté ako rezervné - výhľadové. Z hľadiska celkovej urbanistickej koncepcie sídla je navrhnutých viac rozvojových lokalít. Lokality sú vyhodnotené z hľadiska časovej výhodnosti realizácie výstavby, vplyvov objektívnych a subjektívnych faktorov (PF, bonita, vlastnícke vzťahy, vyvolané investície, pripravenosť územia v rámci technickej infraštruktúry,...).

Pri navrhovanom počte 57 bytov (celkový počet 246 + 57 = 303) do roku 2030 a navrhovaných 171 obyvateľov (celkový počet 715 + 171 = 886) je obložnosť 2,92 obyvateľa na jeden byt. Priemerná obložnosť v roku 2001 je 3,73 obyvateľa na jeden byt. Je potrebné vychádzať z mierneho, ale stáleho nárastu počtu obyvateľov a zníženie obložnosti na 3,0 ob/byt.

Súčasný dopyt po bytoch - v obci je dopyt po bytoch a rodinných domoch. Podľa sčítania z roku 2011 je tu pokles obyvateľstva oproti poslednému sčítaniu z roku 2001 o 15 obyvateľov, k roku 2016 je pokles o 46 obyvateľov, pretože ponuka možností bývania stagnuje.

Predpokladaný výhľadový počet obyvateľov podľa demografického rastu :

Rok	Počet obyvateľov
2011	761
2016	715
2030	886

Bytový fond : Rok 2015

Domy (RD + BD + ost.)	246 (245 + 1 + 0)
- trvale obývané (RD + BD + ost.)	228 (227 + 1 + 0)
- neobývané (RD + BD + ost.)	20 (20 + 0 + 0)
Byty (v RD + v BD + v ost.)	252 (246 + 6 + 0)
- trvale obývané (v RD + v BD + v ost.)	233 (227 + 6 + 0)
- neobývané (v RD + v BD + v ost.)	20 (20 + 0 + 0)

Údaje sú zo sčítania v r.2011 a z PaR v r. 2015 ako dôvody neobývanosti sa uvádzajú nespôsobilosť pre bývanie, rekonštrukcia – prestavba.

V návrhovom období možno očakávať nárast počtu bytov jednak v súvislosti s očakávaným demografickým rastom, jednak v súvislosti s trendom znižovania obľožnosti bytov.

Výpočet výhľadovej potreby bytov :

rok 2001	776 obyvateľov	: 3,73 = 208 bytov
rok 2011	761 obyvateľov	: 3,35 = 227 bytov
rok 2030	886 obyvateľov	: 2,92 = 303 bytov
rezerva - výhľad po roku 2030	969 obyvateľov	: 3,05 = cca 332 bytov

Návrh do roku 2030 :

Kapacity bytového fondu - výhľadový počet obyvateľov pre potreby územného plánu :

Druh bytového fondu	rok 2016 východiskový	rok 2030 návrhový	spolu
Bytové domy	1	+ 0	1
Rodinné domy	246	+ 57	303
Byty	252	+ 57	309
Počet obyvateľov	715	+ 171	886

A.4.3. Občianska vybavenosť :

Koncepcia rozvoja komerčnej vybavenosti :

V rámci občianskeho vybavenia - obchody (súkromné) sa navrhuje možnosť dostavby a rekonštrukcie existujúcich objektov a dostavba tých zariadení, ktoré ešte v obci chýbajú alebo nevyhovujú (konkretizácia podľa aktuálnej požiadavky – kolkáreň (telocvičňa), rekonštrukcia objektu detského domova a pod. Pre verejné služby je možná dostavba a rekonštrukcia existujúcich objektov a dostavba tých zariadení, ktoré ešte chýbajú (konkretizácia podľa aktuálnej požiadavky). Ostatná vybavenosť je využívaná jestvujúca v samotnej obci alebo v Gelnici (Zdravotnícke služby, nemocnica, lekáreň,...).

Kapacity a štruktúra zariadení :

V súčasnej dobe je v riešenom území občianska vybavenosť rozložená najmä v centrálnej časti okolo Obecného úradu (knížnica, pošta, obchod, kultúrnospoločenská sála, Materská škola, kostol, fara). Ďalšie sústreďenie občianskej vybavenosti je okolo hlavnej cesty (pohostinstvo, obchody).

Občianska vybavenosť je vybudovaná v relatívne dostatočnom rozsahu. Nepostačujúce resp. nevyhovujúce zariadenia sú novo navrhované alebo objekty sú navrhované na rekonštrukciu a modernizáciu.

Hlavným objektom občianskej vybavenosti je polyfunkčný objekt, v ktorom sa nachádza Obecný úrad, knižnica. Navrhuje sa rekonštrukcia existujúcej budovy Kultúrneho domu pre rozšírenie potrieb obce. Aj ďalšie objekty občianskej vybavenosti (obchody, Detský domov, multifunkčné ihrisko aokolie) sú navrhované na rekonštrukciu a modernizáciu aby sa skvalitnili a rozšírili ich možnosti a poskytované služby.

Na pozemku terajšieho cintorína sa nenachádza objekt domu smútku.

Prípadné ďalšie podnikateľské aktivity občanov je možné rozvíjať v rámci jestvujúcej resp. navrhovanej zástavby. Vo všetkých prípadoch je nutné mať majetkoprávne vysporiadanie pozemkov alebo súhlas ich vlastníkov a správcov.

Kapacity - Občianska vybavenosť, šport a výroba :

Označenie Na výkrese	Pracovníci		Ukazovateľ		Parkovacie miesta súčasnosť	Návrh	
	súčasnosť	návrh	súčasnosť	návrh		krátkodobé	dlhodobé
1 Obecný úrad	3 zamest.	+1	3	4	-	3	1
8 Pošta	5 zamest.	+1	5	6	-	2	-
2 Kultúrny dom	-	+1	120 miest	-	-	4	-
3 Materská škola	15- 2 + 3	+1	5 zam.	5	-	1	1
4 Kostol rím.kat.	-	-	280 miest	-	-	3	-
7 Farský úrad rím.kat.	1	+ 1	-	-	-	1	-
9 Detský domov	45 -5	-	5	-	5	4	1
10 Obchod Fresh	1	+1	50 m2	20 m2	1	1	-
11 Zachar Pub	1	+2	1 zam.	2 zam.	-	1	-
13 Rozličný tovar	1	+1	2 zam.	-	-	1	-
17 Hospodársky dvor	3	+1	4 zam.	4	-	1	-
20 Ubytovanie	1 zam.	+1	2 zam.	2	-	1	-
29 Amfiteáter	- zam.	+1	1 zam.	1	-	5	80
31 Urb.spoločenstvo	-	+1	1 zam.	1	2	2	-
34 Pohostinstvo Kakalej.	1	+ 1	1 zam.	2	-	1	-
72 Lyžiarsky areál	-	+4	-	4	-	28	-
73 Penzion pod vlekcom	-	+4	návštev.	20	-	4	-
74 Bouling	-	+ 1	1 zam.	1	-	12	1
75 Múzeum	- zam.	+1	1 zam.	1	-	12	-
77 Kompostovisko	-	+ 3	-	3	-	1	-

A.4.4. Ekonomické aktivity :

Koncepcia rozvoja hospodárskej základne :

Ekonomická aktivita dosiahla k roku 2011 celkom 389 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo tvorí 51,12 % z celkového počtu 761 obyvateľov, ekonomická aktivita dosiahla k roku 2015 celkom 367 ekonomicky aktívnych obyvateľov z celkového počtu 715 obyvateľov, čo tvorí 51,32 % z celkového počtu obyvateľov.

Väčšina ekonomicky aktívnych obyvateľov pracuje v Gelnici, v Prakovciach, v Spišskej Novej Vsi, ale aj v Košiciach. V malom množstve sú miestne pracovné príležitosti v poľnohospodárstve, v obchode, službách a čiastočne vo výrobe. S rozvojom pracovných príležitostí treba rátať v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve, komerčnej sfére, turistickom ruchu a službách.

Sídlo Žakarovce z hľadiska tempa rastu počtu obyvateľstva patrí medzi sídla s mierne regresívnym trendom vývoja počtu obyvateľov v posledných rokoch (k roku 2016).

Koncepcia rozvoja hospodárskej základne :

Poľnohospodárska výroba – v katastrálnom území obce Žakarovce pôsobilo JRD Žakarovce, po procese transformácií je v súčasnej dobe na území obce niekoľko drobných poľnohospodárov a Agrodružstvo Gelnica. Toto obhospodaruje v severovýchodnej časti k.ú. cca 200 m od zastavaného územia obce „horný“ dvor – ovčín. Obhospodaruje 210 ha poľnohospodárskej pôdy – TTP, počas celého roka má na svojom „hornom“ hospodárskom dvore (ovčín, senník a nedostavaný ovčín) v priemere 400 oviec a 70 ks jalovic počas pastevného obdobia. Objekty („dolný“ hospodársky dvor – ovčín, senník a stará koniareň) v súčasnej dobe nie sú využívané (sú značne schátralé), nevhodné sú aj svojou lokalizáciou na poľnohospodárku živočíšnu výrobu v bytnej zástavbe.

Remeslá a drobná nezávadná výroba sú situované aj medzi obytnou zástavbou ako polyfunkčné objekty. Pre rekreáciu je navrhovaná rekonštrukcia bývalého športového areálu pre zimné športy, na sever od centrálnej časti obce, mimo zastavané územie obce.

Ťažba nerastných surovín – na území obce už v prvej polovici 20. storočia skončila svoju činnosť banská spoločnosť, bane sa uzavreli. V súčasnej dobe tu neprebíha žiadna ťažba.

V obci ešte funguje Urbárske spoločenstvo a Pozemkové spoločenstvo, ktoré hospodária na pozemkoch v okolí obce a v okolitých lesoch. Lesné hospodárstvo - v katastrálnom území obce sa nachádzajú plochy lesov o výmere 375 ha.

Plochy priemyselnej výroby, stavebnej výroby, výrobných služieb a skladového hospodárstva sa v katastrálnom území obce nenachádzajú.

Na území obce je remeselná výroba len v malom rozsahu, v rámci areálu „dolného“ hospodárskeho dvora sú priestorové možnosti na rozvoj malovýroby ako aj menšieho skladového hospodárstva.

V obci sú rôzne aktivity :

1 - poľnohospodárstvo - živočíšna výroba v areály ovčína sever západne nad obcou - 6 sezónnych zamestnancov,
2 – ubytovanie ONDANA – Stanislav Nemčík - 1 pracovné miesto, nachádza sa v centrálnej časti obce,
3 – Urbárske spoločenstvo a Pozemkové spoločenstvo - 8 pracovných miest, nachádza sa v centrálnej časti obce,
Rovnako sú na území obce plošné rezervy pre možnosť rozvoja týchto činností.
Na súkromných pozemkoch rodinných domov v obci je fyzickými osobami realizovaný drobnochov a obhospodarovanie hospodárskej zelene v záhradách.

A.5 Urbanistická koncepcia :

A.5.1. Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania a funkčného využitia územia - základná urbanistická koncepcia a kompozícia obce :

Riešené územie obce Žakarovce je súčasťou urbanizačného priestoru sídla obvodného významu Gelnica ako súčasť sídelnej aglomerácie Spišského regiónu a Košického kraja. Z hľadiska funkčného využitia územia je tu prevládajúca prípustná funkcia obytné územie so zástavbou rodinnými domami vidieckeho typu. Obec leží mimo hlavné rozvojové osi košického kraja a spolu s ďalšími obcami tvoria pás vidieckeho osídlenia v hnilieckej doline. Hornatý povrch chotára tvoria treťohorné horniny, najbližšie okolie obce a na sever od obce je chotár odlesnený, zvyšok je prevažne smrekový les.

Urbanistický a ekonomický rozvoj okolitých obcí a miest, bude v rozhodujúcej miere vplývať aj na urbanistický a ekonomický rozvoj obce Žakarovce. Tieto väzby sú zohľadnené pri návrhu plôch pre bývanie, občiansku vybavenosť, služby, výrobu a komerčné služby, poľnohospodársku výrobu, technickú infraštruktúru a dopravu.

Vlastné katastrálne územie susedí z južnej, juhozápadnej a juhovýchodnej strany s katastrálnym územím mesta Gelnica, zo západnej strany a severozápadnej strany s katastrálnym územím mesta Krompachy, zo severnej strany s katastrálnym územím obce Kluknava, z východnej a severovýchodnej strany s katastrálnym územím obce Jaklovce.

Žakarovce sú pôvodná hromadná cestná dnes ulicová - cestná skupinová dedina, ktorá sa vyvinula z pôvodne potočnej radovej dediny. Rozvoj prebiehal v ďalších rokoch okolo nových ulíc. Zástavba bola v údolí pozdĺž Žakarovského potoka a miestnej cesty. Najvýraznejšia je výstavba z posledných rokov okolo vedľajších miestnych komunikácií. Zástavba je realizovaná väčšinou obojstranne po oboch stranách týchto komunikácií - ulíc, v menšej časti je tu aj jednostranná zástavba. V súčasnosti majú Žakarovce koncovú, netranzitnú polohu. Návrh rešpektuje historickú pôvodnú zástavbu a cestné komunikácie, pričom túto zástavbu logicky dopĺňa o nové aktivity a vytvára tak kompaktný urbanistický útvar. Riešenie rešpektuje a dotvára historický pôdorys obce.

Pre rozvoj obce sú vytvorené podmienky v bytovej výstavbe, v občianskej vybavenosti, službách, obchode. Rovnako sú tu rezervy v oblasti športu a rekreácie (bezprostredná blízkosť lyžiarskeho strediska Plejsy).

Návrh sa okrem zvýšenia štandardu technickej infraštruktúry a vybavenosti zameria na tvorbu a umocnenie bioplôch a biokoridorov ako základnej prírodnej zložky ochrany obyvateľov sídla proti civilizačným negatívam.

Nové bytové okrsky sú navrhované v prielukách medzi jestvujúcou zástavbou ("A") a v lokalitách („B“, „C“, „D“, „E“). Výhľadové plochy bývania („F“, „G“, „H“, „I“, „J“, „K“) sú bohato dimenzované. Návrh veľkosti parciel vytvára podmienky pre poľnohospodársku malovýrobu (ovocie, zelenina) aj s drobnochovom.

Pre šport a rekreáciu je navrhovaná na obnovu plocha bývalého lyžiarskeho areálu na juh od centra obce (severný svah) katastrálneho územia obce.

Pri návrhu a výstavbe rodinných domov je nutné rešpektovať princíp zástavby so sedlovou strechou, s využitím podkrovia, podľa možností aj so suterénom. Výška hrebeňa je doporučená max. 9 m nad upraveným terénom (+ - 0,00 = max.0,9 m nad jestv. terénom). Pri objektoch občianskej vybavenosti, služieb by výška objektu nemala prekročiť 12 m. Pre dokreslenie a návrat pôvodného koloritu obce sa doporučuje ako krytinu striech používať pálenú (keramickú) škridlu, v menšom rozsahu betónovú či asfaltovú krytinu vo farbe červenej hnedej alebo hnedočervenej. Vôbec sa nedoporučuje používanie plechovej krytiny (vibrácie, korózia, lesk,...).

Pri navrhovaní a výstavbe objektov treba myslieť na to, aby nevznikali neprimerané dominanty, ktoré by narúšali charakter územia a celkovú panorámu v diaľkových pohľadoch na obec.

Pre rozvoj obce sú vytvorené podmienky v bytovej výstavbe, vybavenosti (služby, obchod, kultúra), rekreácii a športe, ochrane a tvorbe životného prostredia. Návrh okrem zvýšenia štandardu technického a dopravného vybavenia sa zameria na tvorbu a umocnenie bioplôch a biokoridorov, ako základnej zložky prírodnej ochrany obyvateľov sídla proti civilizačným negatívam.

A.5.2. Rozmiestnenie navrhovaného bytového fondu v jednotlivých lokalitách :

- Lokalita A - rozptyl - jestvujúce prieluky medzi rodinnými a bytovými domami, v rámci zastavaného územia jednotlivých častí obce na voľných parcelách. Je riešená ako intenzifikácia už zastavaného územia obce zástavbou v jestvujúcich prielukách medzi rodinnými domami a na iných voľných parcelách. (19 vhodných pozemkov)
- Lokalita B - lokalita v južnej časti obce na ul. Banskej, v zastavanom území obce. Je riešená ako intenzifikácia už zastavaného územia obce zástavbou v pôvodnej ulici (3 vhodné pozemky).
- Lokalita C - lokalita v severnej časti obce, v zastavanom ale aj mimo zastavaného územia obce. Lokalita sa nachádza východne od lokality „F“. Je riešená čiastočne ako intenzifikácia už zastavaného územia obce ale v vo väčšom rozsahu ako nová lokalita (25 vhodných pozemkov).
- Lokalita D - lokalita sa nachádza vo východnej časti od centra obce, v zastavanom území obce. Je riešená ako intenzifikácia už zastavaného územia obce na voľných pozemkoch v jestvujúcej ulici Žakarovskej, sú tu navrhované rodinné domy (4 vhodné pozemky).
- Lokalita E - lokalita sa nachádza vo východnej časti k.ú. obce, v časti obce „Dolina“ v jej západnej časti, čiastočne v zastavanom ale hlavne mimo zastavané územie obce. Jedná sa o novú lokalitu (6 vhodných pozemkov).

Výhľadové lokality :

- Lokalita F - lokalita severne od centra obce, mimo zastavaného územia obce, v prieluke na čiastočne jednostranne zastavanej slepo ukončenej ulici. Je riešená ako intenzifikácia územia obce na voľných pozemkoch v ulici (3 vhodné pozemky).
- Lokalita G - lokalita v severnej časti územia obce, je mimo zastavané územie obce. Dopravné napojenie je možné z miestnych komunikácií za posledným jestvujúcim domom v ulici. Predpokladá sa tu rozsiahla zástavba (6 vhodných pozemkov).
- Lokalita H - lokalita vo východnej časti územia, na pozemkoch na okraji obce mimo zastavané územie, dopravné napojenie je možné z ulice Žakarovskej (6 vhodných pozemkov).
- Lokalita I - lokalita vo východnej časti k.ú. obce, v miestnej časti „Dolina“ v jej južnej časti pozdĺž hlavnej ulice Žakarovskej, mimo zastavaného územia obce, je riešená ako nová lokalita (4 vhodné pozemky).
- Lokalita J - lokalita vo východnej časti k.ú. obce, v miestnej časti „Dolina“ v jej južnej časti pozdĺž hlavnej ulice Žakarovskej, mimo zastavaného územia obce, je riešená ako nová lokalita (4 vhodné pozemky).
- Lokalita K - lokalita vo východnej časti k.ú. obce, v miestnej časti „Dolina“ v jej severnej časti, na pozemkoch na okraji obce mimo zastavané územie, dopravné napojenie je možné po miestnych komunikáciách z ulice Žakarovskej (6 vhodných pozemkov).

Rovnako je navrhnuté jestvujúci prestárly bytový fond postupne modernizovať a prestavovať, s prihliadnutím na kvalitu tohto bytového fondu, na jeho architektonickú alebo urbanistickú hodnotu. Objekty, ktoré by bolo možné zahrnúť pod pojem "tradičná a hodnotná miestna architektúra" alebo napr. rodný dom J.Guzovej, je doporučené chrániť ako miestne pamätihodnosti a k rekonštrukciám pristupovať citlivo.

A.6 Chránené územia a ochranné pásma :

A.6.1. Prieskumné územia, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory :

Podľa listu Úradu Košického samosprávneho kraja č.02856/2016/ORRUPŽP 08390 zo dňa 17.03.2016 a vyjadrenie Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra č.231-642/699/16 zo dňa 14.03.2016 je v riešenom území evidované ložisko nevyhradeného nerastu LNN (4113).

A.6.2. Vymedzenie ochranných a bezpečnostných pásiem podľa osobitných predpisov

- A.6.2.1 Pásma hygienickej ochrany
- 6.2.1.1 okolo hospodárskeho dvora 50 m
- 6.2.1.2 okolo cintorína - pohrebiska, kde sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy (v zmysle zák. č. 470/2005 o pohrebníctve v platnom znení). 50 m
- A.6.2.2 Ochranné pásma komunikácií podľa zákona č.135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v zmysle zmien a doplnkov (vyhláška FMD č.35/1984) mimo zastavané územie je
- 6.2.2.1 cesty III. triedy v extraviláne je od osi komunikácie 20 m
- A.6.2.3 Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry
- 6.2.3.1 vonkajšie elektrické vedenie - nadzemné
- a) od 1 kV do 35 kV vrátane
- 6.2.3.1.1 1. pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m,

- 6.2.3.1.2 2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m,
 - 6.2.3.1.3 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m,
 - 6.2.3.2 vonkajšie elektrické vedenie - podzemné
 - a) 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky, V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať stavby a konštrukcie, pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m;
 - 6.2.3.3 ochranné pásma plynárenských zariadení
 - 6.2.3.2.1 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
 - 6.2.3.2.2 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 do 500 mm,
 - 6.2.3.2.3 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovým tlakom nižším ako 0,4 MPa ,
 - 6.2.3.2.4 8 m pre technologické objekty
 - 6.2.3.4 bezpečnostné pásma plynárenských zariadení
 - 6.2.3.3.1 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
V súvislej zástavbe, bezpečnostné pásma určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľa distribučnej siete.
 - 6.2.3.5 verejné vodovody a kanalizácie
 - 6.2.3.4.1 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm.
 - 6.2.3.4.2 2,5 m po výstavbe kanalizácie
 - 6.2.3.6 vodné toky- pre výkon správy vodného toku (opravy a údržba) a vodných stavieb
 - 6.2.3.5.1 10,0 m pozdĺž brehov toku Žakarovský potok.
 - 6.2.3.5.2 5,0 m od brehovej čiary pozdĺž prítokov Žakarovského potoka
 - A.6.2.4 Ochranné pásma lesa 50 m
 - A.6.2.5 Požiadavky na vykonanie väčších asanácií - nie sú.
 - A.6.2.6 Ochranné pásma letiska - riešené územie mimo ochranných pásiem letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení.
- V zmysle § 30 zákona č.143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon) v znení neskorších predpisov, je potrebné (z hľadiska záujmov civilného letectva) s Dopravným úradom SR prerokovať nasledujúce stavby :
- stavby alebo zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§30 ods.1, písmeno a)
 - stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac, umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§30 ods.1.písmeno b)
 - zariadenia, ktoré môžu rušiť funkcie leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielačnice (§ 30 ods.1, písmeno c)
 - zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods.1,písmeno d).

A.7 Ochrana prírody a tvorba krajiny :

A.7.1. Ochrana pamiatok :

Zásady ochrany a využitia kultúrohistorických a prírodných hodnôt :

Národné kultúrne pamiatky :

V rámci obce sa nenachádza žiaden objekt, ktorý by bol zapísaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu a nie sú na území k.ú. obce evidované archeologické nálezky.

Archeológia - archeologické pamiatky, ktoré sú prvotnými dokladmi osídlenia chotárov jednotlivých častí obce dávno pred prvými písomnými správami. Medzi najhodnotnejšie pamiatky v katastrálnom území obce patria tie, ktoré nie je vidieť a sú ukryté pod vrstvou zeme. Sú to zatiaľ neobjavené archeologické náleziská z rôznych časových a historických období. Preto je vhodné, aby každý investičný - stavebný zámer bol vopred konzultovaný s Krajským pamiatkovým úradom Košice, nakoľko pri stavebných – výkopových prácach môže dôjsť k objaveniu archeologických nálezov. Podmienky a spôsob ochrany archeologických nálezísk určí dotknutý orgán podľa § 30 odseku 4 a § 35 odseku 7 pamiatkového zákona v územnom a stavebnom konaní.

Preto je nutné pri budúcich stavebných aktivitách uskutočniť predbežné archeologické prieskumy a v prípade potreby aj rozsiahlejšie výskumy.

V prípade náhodného archeologického nálezu mimo povolenej stavby je nutné postupovať v zmysle §40 pamiatkového zákona, nález nevyzdvihovať (len v prípade jeho ohrozenia) a bezodkladne hlásiť na Krajský pamiatkový úrad Košice.

V obci sa nachádza niekoľko zaujímavých objektov (banícke dvojdomy, hrazdené domy z baníckych kolónií, drevené sýpky, banícke kríže na cintoríne z 19. storočia, rímskokatolícky kostol sv. Michala archaniela z roku 1812, miestny tradičný odev, piesne, ktoré v spolupráci s Krajským pamiatkovým úradom Košice treba dať do zoznamu miestnych pamätihodností a náležite ich chrániť a využiť).

A.7.2. Ochrana prírody a tvorba krajiny :

A.7.2.1. Reliéf a horninové prostredie

V zmysle regionálneho geologického členenia Západných Karpát (Mazúr, E., Lukniš, M., in Atlas krajiny SR, 2002) je záujmové územie súčasťou Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie vnútorné Západné Karpaty, oblasti Slovenské rudohorie, celku Volovské vrchy.

Volovské vrchy sú horským krajinným celkom vo východnej časti Slovenska s dĺžkou 70 km a šírkou 30 km. Zo severu ho vymedzujú Slovenský raj, Hornádska kotlina, z východu Košická kotlina, z juhu Slovenský kras a zo západu Muránska planina. Ich celková rozloha je 1320 km². Väčšinu plochy pohoria tvorí masívny a členitý hornatinový reliéf s plochými hrebeňmi až plošinami, ktorý je rozčlenený hlboko zarezanými dolinami potokov a riek. Na niektorých miestach sa vyskytujú zvyšky bralného reliéfu s kaňonovitými dolinami. Masívne vysoké chrbty pohoria sú rozčlenené rebrovito až radiálne odbočujúcimi rázsochami, väčšinou s hornatinovým hladko modelovaným reliéfom. Na menej odolných horninách boli vymodelované širšie doliny až brázdy (Hámorská brázda, Hnilecké podolie a i.) s vrchovinovým až podvrchovinovým reliéfom. Na plochejších chrbtoch možno nájsť zvyšky starého zarovnaného povrchu. Nadmorské výšky chrbtov vrchov sa pohybujú vo výške 800 až 1100 m. Najvyšší bod Volovských vrchov Zlatý stôl má výšku 1322 m n.m. Ďalšie vrchy sú Volovec 1284 m n.m., Pipitka 1225 m n.m. a Kojšovská hoľa 1246 m n.m..

Záujmové územie obce Žakarovce má vrchovinový až hornatinový reliéf. Osou územia je tok Žakarovského potoka (vodárenský tok), ktorý je v Gelnici spolu s Perlovým potokom a Turzovským potokom prítokom rieky Hnilec. Rieka Hnilec pramení na východnom svahu masívu Kráľovej hole, blízko sú pramene významných riek Hron, Čierny Váh a Hornád. Rieka Hnilec preteká Slovenským rajom a Volovskými vrchmi, do Hornádu sa vlieva pri Margecanoch. Najvýznamnejšími prítokmi sú ľavostranný Železný potok a pravostranné Smolník a Kojšovský potok. Na území obce sa nenachádza žiadna umelá vodná nádrž. V širšom území k významným umelým vodným plochám patrí vodná nádrž Ružín.

Dno údolia Žakarovského potoka tvorí jeho sedimentačná rovina prechádzajúca po oboch stranách do svahového reliéfu. Šírka sedimentačnej roviny sa mení od veľmi úzkej až po širokú niekoľko desiatok metrov. Podľa základného geomorfologického rozdelenia sa záujmové územie nachádza v semimasívnych rudohorských morfoštruktúrach, konkrétne v semimasívnom mierne vyklenutom boku. Podľa základných typov erózo-denulačného reliéfu ide v záujmovom území o hornatinový reliéf hraničiaci s vrchovinovým reliéfom. Vybranými tvarmi reliéfu širšieho záujmového územia sú doliny s nivou.

A.7.2.2. Geologická charakteristika

Záujmové územie patrí do severnej časti tektonickej jednotky gemerikum, ktorá je tu zastúpená paleozoikom gelnickej skupiny. Gelnická skupina predstavuje kaledónsku vývojovú etapu (kambrium – spodný devón), ktorá je charakterizovaná komplexom sedimentárnych a vulkanických hornín. Tento sedimentárno – vulkanický komplex je epizonálne metamorfovaný. Katastrálne územie obce Žakarovce a jeho okolie je budované horninami drnavského súvrstvia (karbón – spodný devón). Tieto sú tu zastúpené laminovanými jemnozrnnými šedými a šedozelenkavými chloriticko – sericitickými a grafiticko – sericitickými fylitmi. Kvartér v záujmovom území má pestré zastúpenie. Vyskytujú sa tu deluviálne sedimenty, ktoré pokrývajú svahovú časť územia. Tvorí ich deluviálne hliny s rôznym podielom suťového materiálu. Údolie Žakarovského potoka je zasedimentované hlinito – piesčitými štrkami, povodňovými hlinami. Do týchto fluvialných sedimentov sú včlenené staré proluviálne kužele prítokov z horských dolín. V nich sú zastúpené zeminy štrkovité, piesčité a jemnozrnné. Zo strán od pohoria sú spravidla nevytriedené, so vzdialenosťou od pohoria klesá zastúpenie hrubých a balvanitých slabo opracovaných štrkov a úlomkov. V najvzdialenejšej časti od pohoria štrky a balvany často chýbajú, alebo sa striedajú s piesčitými a jemnozrnnými sedimentmi.

Inžinierska geológia

Podľa inžinierskogeologickej rajonizácie Slovenska (Atlas krajiny SR 2002) sa predmetné územie nachádza v rajóne údolných riečnych náplavov (F), ktorý sa ťahne pozdĺž Žakarovského potoka a na území obce Žakarovce z oboch strán hraničí s rajónmi náplavov terasových stupňov (T).

Geodynamické javy

V predmetnom území sa nevyskytujú výrazné zosuvy ani iné gravitačné javy. Z hľadiska stability je predmetné územie stabilné.

Seizmicita

Podľa „Mapy seizmických oblastí na území SR“ (STN 73 0036) predmetné územie leží v makroseizmicky

pokojnej oblasti, kde stupeň seizmicity môže dosiahnuť 4° MSK-64. Pri projektovaní stavieb v tomto území nie je potrebné uvažovať so seizmicitou územia.

A.7.2.3. Klimatické pomery

Záujmové územie sa nachádza podľa klimatických oblastí na rozhraní mierne teplej klimatickej oblasti s priemerným počtom letných dní (s denným maximom teploty vzduchu 25 °C) za rok menej ako 50, okrsku mierne teplého, vlhkého, s chladnou až studenou zimou, dolinového/kotlinového (M5) a chladnej klimatickej oblasti s júlovým priemerom teploty vzduchu < 16 °C, okrsku chladného a veľmi vlhkého (C1). Z dôvodu absencie klimatických údajov z posudzovaného územia Žakarovce sú použité údaje z najbližšej meteorologickej stanice Švedlár. Na základe údajov z meteorologickej stanice Švedlár sa priemerná ročná teplota v záujmovej oblasti za uvádzaných päť rokov (2009 – 2013) pohybuje okolo 7,3 °C, v januári dosahuje priemerná mesačná teplota -3,6 °C a v mesiaci júl 18 °C. Priemerný ročný úhrn zrážok dosiahol za uvádzané obdobie cca 980 mm. Pre bližšiu charakteristiku klimatických pomerov boli použité údaje z Atlasu krajiny SR 2002 a Ročeniek klimatologických pozorovaní SHMÚ 2009 – 2013.

Zrážky

Záujmové územie leží na rozhraní vlhkého a veľmi vlhkého okrsku. Podľa údajov z najbližšej stanice Švedlár priemerný úhrn zrážok za hodnotené obdobie v danej oblasti dosiahol cca 980 mm. Maximálna priemerná ročná hodnota bola v území 1345,7 mm a minimálna 740,0 mm. Prevládajúce množstvo zrážok spadne v území v teplom polroku (IV-IX) 662 mm, v zimnom polroku (X-III) je to 318 mm. V roku 2013 bol najbohatší na zrážky mesiac jún s úhrnom 160,6 mm, najmenej zrážok pripadlo na mesiac december 1,9 mm. Priemerný ročný úhrn v roku 2013 bol 950,7 mm, pričom počet dní s úhrnom zrážok vyšším ako 5 mm bol 53 dní a viac ako 10 mm 27 dní. Počet dní so snehovou pokrývkou viac ako 1 cm za rok v záujmovom území v poslednom uvádzanom roku dosiahol 30 dní, viac ako 10 cm to bolo 5 dní v roku.

Teplota

Hodnotené územie leží na rozhraní mierne teplej klimatickej oblasti, mierne teplého okrsku a chladnej klimatickej oblasti, mierne chladného okrsku, kde ročný priemer teplôt sa pohybuje okolo 6,9 °C až 7,5 °C. Najchladnejším mesiacom v priemere je január s priemernou mesačnou teplotou -3,6 °C, najteplejším mesiacom je mesiac júl s priemernou mesačnou teplotou 18,0 °C. Za päťročný časový rad (2009 – 2013) najnižšia priemerná mesačná hodnota dosiahla -7,0 °C. V lete maximálna priemerná mesačná teplota za spomínané obdobie vystúpila na 18,7 °C. V poslednom uvádzanom roku 2013 dosiahla priemerná mesačná teplota 7,3 °C. Minimálna priemerná teplota -3,6 °C bola v mesiaci január, maximálna priemerná teplota 17,5 °C bola dosiahnutá v júli.

Veternosť

Podľa klimatických pozorovaní SHMÚ na stanici Švedlár sa priemerná rýchlosť vetra pohybuje okolo 2,5 m.s-1. V oblasti meteorologickej stanice Švedlár prevládajú vetry severozápadného smeru s početnosťou výskytu 14,8 %, pričom sa podružne vyskytujú aj vetry západného smeru s početnosťou výskytu 12,5 % a juhovýchodného smeru s početnosťou výskytu 10,6 %. V poslednom uvádzanom roku 2013 dosiahol najvyššiu početnosť 14,7 % západný vietor, pričom významný bol taktiež severozápadný vietor s početnosťou 14,4 %. V roku 2013 bola priemerná rýchlosť pri západnom vetre 2,2 m.s-1 a severozápadnom vetre 2,4 m.s-1. (Ročenky klimatických pozorovaní SHMÚ 2009 – 2013, SHMÚ, Bratislava)

A.7.2.4. Voda

Povrchové vody

Po hydrologickej stránke záujmové územie patrí do povodia Hornádu (4-32-02). Osou územia je tok Žakarovského potoka (vodárenský tok), ktorý je v Gelnici spolu s Perlovým potokom a Turzovským potokom prítokom rieky Hnilec. Rieka Hnilec pramení na východnom svahu masívu Kráľovej hole, blízko sú pramene významných riek Hron, Čierny Váh a Hornád. Rieka Hnilec preteká Slovenským rajom a Volovskými vrchmi, do Hornádu sa vlieva pri Margecanoch. Rieky Hornád a Hnilec sú v celej svojej dĺžke zaradené medzi vodohospodársky významné vodné toky. Žakarovský potok je geologicky veľmi starý tok, ktorý sa sformoval v priebehu vyzdvihovania Volovských vrchov. Bazén Žakarovského potoka je pozoruhodný úzkym tvarom. Vodné toky územia môžeme podľa režimu odtoku zaradiť do vrchovinnó-nížinnej oblasti s dažďovo-snehovým režimom odtoku. Režim odtoku vôd z územia je nevyrovnaný, čo spôsobujú podnebné pomery i málo priepustné flyšové podložie. Najvyššie prietoky sú na jar (marec, apríl) a za letných búrok, keď hladiny riek rýchlo stúpajú. Žakarovský potok je rybárskym revírom č.4-4240-4-2 od ústia v meste Gelnica po pramene. Miestna voda pod správou MO.SRZ Gelnica – pruhová voda.

Vodné plochy

V dotknutom území sa vodné plochy prírodného a umelého charakteru nenachádzajú, v širšom okolí je to vodná nádrž Ružín.

Podzemné vody

Podľa Hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (Slovenský Hydrometeorologický Ústav, Bratislava 1984) patrí predmetné územie do hydrogeologického rajónu G – 118 Paleozoikum Slovenského Rudohoria v povodí

Hornádu. Na zvodnení širšieho záujmového územia sa najväčšou mierou podieľajú fluvialne vrstvy, kde je voda akumulovaná v štrkových vrstvách. Ide o podzemnú vodu so súvislou voľnou hladinou. Zvodnenosť týchto vrstiev je v priamej hydrodynamickej závislosti od hladiny vody v Žakarovskom potoku. Sklon hladiny podzemnej vody je k Žakarovskému potoku. Výskyt podzemnej vody vo vrstvách predkvartérneho podlažia je menej priaznivý. Voda v týchto vrstvách je viazaná na pórovo – puklinové prostredie zvetralinovej zóny. Podzemná voda môže vznikáť infiltráciou zrážok do puklín. K významnejšiemu sústreďovaniu sa podzemných vôd do preferovaných zón, ktoré by mohli vytvárať zlomové systémy, však nedochádza. Podzemná voda sa akumuluje viacmenej v povrchovej zvetranej zóne a v pokryvných útvaroch. Najlepšie podmienky pre prúdenie podzemných vôd v tomto hydrogeologicky nepriaznivom prostredí majú povrchová zvetraná zóna skalného podkladu a bazálne polohy pokryvných útvarov, kde sa v hlinitých sedimentoch nachádza viacej pevného skeletu. Podzemné vody sú dotované len zo zrážok a prítokmi z vyššie položených území.

Pramene a pramenné oblasti

Hodnotené územie sa nachádza v území, kde nie je potenciál pre výskyt významných prameňov. V riešenom území sa významnejšie pramene, ako aj minerálne a termálne vody nevyskytujú.

Vodohospodársky chránené územia

Predmetné územie nezasahuje do Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO). Najbližšou vyhlásenou CHVO je CHVO Slovenský kras – Planina Horného vrchu a CHVO Horné povodie rieky Hnilec, ktoré sa nachádzajú mimo záujmového územia. V k.ú. obce Žakarovce spravuje SVP, š.p. Banská Štiavnica, OZ. Košice vodohospodársky významný vodný tok Žakarovský potok č.402 v hydrologickom poradí č. 4-32-02-064 a drobné vodné toky - dva bezmenné prítoky Žakarovského potoka v intraviláne obce. V úseku rkm 4,50 až 5,20 je Žakarovský potok vodárenským vodným tokom.

A.7.2.5. Pôde pomery

Na riešenom území sa v najväčšej miere vyskytujú antropické pôdy - sú pôdy s výrazným antropickým pôdotvorným procesom a výskytom povrchového antropického horizontu, čiastočne alebo úplne pozmenené, prípadne vytvorené činnosťou človeka. Oráčiny zaberajú len veľmi malú časť poľnohospodárskej plochy katastra aj to len v bezprostrednom okolí obce (záhrady za domami), sústredené sú najmä na miernych svahoch s menšou mierou erózie.

Kultizem je pôdou na prirodzených substrátoch, ale činnosťou človeka s úplne pozmenenými vlastnosťami, prevažne kultiváciou počas poľnohospodárskeho využívania. Patria sem prevažne pôdy záhrad zastavaného územia obce Žakarovce.

Antrozem je človekom vytvorenou umelou pôdou na nepôvodných substrátoch. Zaradované sú tu pôdy na umelých substrátoch, napr. navážky v sídlach a na rekultivovaných plochách, násypy železníc a ciest, zastavané plochy a plochy neumožňujúce rast rastlín.

A.7.2.6. Fauna a flóra

Územie obce Žakarovce z hľadiska fyto geografického (FUTÁK, 1980) spadá do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), obvodu predkarpatskej flóry (*Praecarpaticum*) s okresom Slovenské rudohorie. Podľa fyto geograficko-vegetačného členenia (PLESNÍK, 2002) územie spadá do bukovej zóny, kyštalicko-druhohornej oblasti, okresu Volovské vrchy. Vo flóre sledovaného územia prevládajú horské karpatské druhy no zriedkavo dolinou Žakarovského potoka do územia prenikajú aj teplomilnejšie prvky. Územie obce Žakarovce a jeho okolie je významné aj z hľadiska výskytu jednotiek potenciálnej vegetácie (MICHALKO A KOL., 1986).

Potenciálna prirodzená vegetácia je vegetáciou, ktorá by sa za daných klimatických, pôdných a hydrologických pomerov vyvinula na určitom mieste (biotope), keby vplyv ľudskej činnosti ihneď prestal. Potenciálnu vegetáciu sledovaného územia predstavujú lužné lesy podhorské a horské. V dolných častiach svahov majú zastúpenie dubovo-hrabové lesy karpatské, ktoré potom vo vyšších polohách prechádzajú do bukových kvetnatých lesov podhorských, bukových a jedľových lesov kvetnatých, medzi ktoré sa v závislosti od geologického podlažia ostrovčekovite začleňujú aj bukové kyslomilné lesy alebo bukové vápnomilné lesy. V najvyšších polohách okolitých horstiev sú mapované aj jedľové a jedľovosmrkové lesy alebo smrekové lesy čučoriedkové.

Z hľadiska súčasnej reálnej vegetácie možno konštatovať, že prirodzené spoločenstvá, hlavne lesné, sa zachovali na území okolitých horských masívov, kde tieto lesy dopĺňajú aj rôzne krovinové porasty, významné travinno-bylinné formácie lúk a pasienkov, v okolí vodných tokov a na ich nivách dominujú brehovité porasty, zvyšky lužných lesov a mokradná vegetácia. V zastavanom území je pôvodná vegetácia značne pozmenená v prospech synantropnej vegetácie, upravených plôch, alebo plôch poľnohospodársky využívaných. Časť územia v obci je zastavaná rodinnou zástavbou, hospodárskymi, skladovými objektmi a komunikáciami. Tu majú významné postavenie aj prídomevé záhrady, sady, menšie záhumienky a pod. Značné zastúpenie tu má aj ruderalná vegetácia viažuca sa na rôzne neúžitky, skládky zemín a narušené plochy.

V zmysle vyčlenených živočíšnych regiónov (CEPELÁK, 1980), patrí sledované územie do provincie Karpaty, oblasti Západné Karpaty, do vnútorného obvodu, centrálneho okrsku, podokrsku rudohorského. Z hľadiska zoogeografického členenia – terestrický biocyklus (JEDLICKA, KALIVODOVÁ, 2002) územie spadá do provincie listnatých lesov, podkarpatského úseku a z hľadiska zoogeografického členenia – limnický biocyklus (HENSEL, KRNO, 2002) územie spadá do pontokaspickej provincie, slanskej časti potiského okresu.

Fauna

Dnešné rozšírenie a zloženie fauny je výsledkom dlhodobého vývinu. Vzhľadom k tomu z hľadiska zoogeo-grafického možno tu vo faune rozlíšiť hlavne zložku kozmopolitickú, holarktickú, paleoarktickú, európsko-sibír-sku, karpatskú, ale i endemickú a reliktnú.

Živočíšne spoločenstvá majú charakter západokarpatskej podhorskej a horskej fauny. V pestrej oblasti doli-ny obkolesenej horstvami môžeme rozlíšiť živočíšne druhy viažuce sa na jednotlivé typy rastlinných spoločne-stiev. Živočíšstvo v širšom dotknutom území je viazané na viaceré druhy biotopov. Zastúpené sú predovšetkým lesné zoocenózy, spoločenstvá polí a lúk viazané na trvalé trávne porasty a oračiny, spoločenstvá vôd viazané na vod-né toky, spoločenstvá krovín, medzi a ekotónov a synantropné zoocenózy ľudských sídiel.

Obojživelníky sú zastúpené viacerými druhmi viazanými na vlhké biotopy pramenísk, okolie vodných tokov, periodické vody aj na lesné biotopy. Hojne zastúpené sú salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*).

Typickými zástupcami plazov submontánneho pásma je jašterica krátkohlavá (*Lacerta agilis*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), užovka obojková (*Natrix natrix*), pre vyššie polohy montánneho stupňa je charakteristická vretenica severná (*Vipera berus*).

Skupina vtákov predstavuje veľmi početné a druhovo bohaté zastúpenie v širšom území vrátane vzácných a ohrozených druhov, čo viedlo k návrhu na vyhlásenie chráneného vtáčieho územia (CHVU) Volovské vrchy, ktoré zahŕňa aj väčšiu časť Hnileckých vrchov. K významným druhom hniezdiacim v lesných ekosystémoch širšieho územia patria orol skalný (*Aquila chrysaetos*), orol kriľavý (*Aquila pomarina*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), výr skalný (*Bubo bubo*), bocian čierny (*Ciconia nigra*). Vhodné biotopy v širšom území vzácné obývajú populácie lesných kurovitých vtákov tetrova hlucháňa (*Tetrao urogallus*), tetrova hoľniaka (*Tetrao tetrix*) a jariabka hôrneho (*Bonasa bonasia*). Vyskytujú sa viaceré druhy d'aťľov, napr. d'aťľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), d'aťľ čierny (*Dryocopus martius*) a d'aťľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), žlna sivá (*Picus canus*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*). Zo spevavcov sú zastúpené škovránik stromový (*Lullula arborea*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), muchárík červenohrdlý (*Ficedula parva*), muchárík bieločrý (*Ficedula albicollis*), žltouchost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*), drozd kolohrivý (*Turdus torquatus*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), orešnica perlavá (*Nucifraga caryocatactes*).

Popri vodných tokoch sa vyskytuje trasochvost horský (*Motacilla cinerea*), rybárík riečny (*Alcedo atthis*), svrčiak riečny (*Locustella fluviatilis*), na pasienkoch škovránok poľný (*Alauda arvensis*), pŕhl'aviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), cibik chochlatý (*Vanellus vanellus*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*).

V lesných biotopoch je výskyt menej citlivých a hojne rozšírených lesných druhov ako sú jastrab lesný (*Accipiter gentilis*), jastrab krahulec (*Accipiter nisus*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), sokol myšiár (*Falco tinnunculus*), krkavec čierny (*Corvus corax*), bežne rozšírených druhov z rodu *Parus*, *Phylloscopus*, *Dendrocopos*, *Sylvia*, *Turdus*; druhov *Troglodytes troglodytes*, *Prunella modularis*, *Pyrhulla pyrhulla*, *Anthus trivialis*, *Cuculus canorus*, *Pica pica*, *Columba palumbus*, *Carduelis carduelis* a ďalších. Priestor je súčasťou lovného teritória dravcov vrátane významnejších druhov, ktoré hniezdia v širšom území Volovských vrchov (napr. orol skalný).

Trvalý výskyt cicavcov sa sústreďuje predovšetkým v lesných biotopoch. V širšom území pohoria sa vyskytujú veľké šelmy – medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk dravý (*Canis lupus*), vzácné rys ostrovid (*Lynx lynx*). Z ďalších cicavcov sú zastúpené lesné druhy jazvec lesný (*Meles meles*), kuny (*Martes martes*, *Martes foina*), liška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), jeleň európsky (*Cervus elaphus*), srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), sviňa divá (*Sus scrofa*). Na pasienkoch je z hlodavcov zastúpený zajac poľný (*Lepus europaeus*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), v lesoch typické druhy veverica stromová (*Sciurus vulgaris*), jež bledý (*Erinaceus concolor*), plch lieskový (*Muscardinus avellanarius*), plch lesný (*Dryomys nitedula*) alebo plch sivý (*Glis glis*), na zamokrených stanovištiach dulovnice (*Neomys fodiens*, *Neomys anomalus*). Lesné biotopy obývajú niektoré druhy netopierov napríklad netopier obyčajný (*Myotis myotis*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*). Podhorské úseky väčších tokov obýva vydra riečna (*Lutra lutra*).

Zo širšieho okolia sledovaného územia sa uvádza výskyt významnejších druhov živočíchov ako slizniak karpatský (*Bielzia coerulans*), bystruška zlatá (*Carabus auronitens*), bystruška Linneho (*Carabus linnei*).

Na značne narušených a antropických habitatoch nie sú schopní prežívať ekologickí špecialisti. Zo stavovcov v sledovanom území prevládajú druhy s vyššou tendenciou k synantropii, ako sú jež bledý (*Erinaceus concolor*), potkan obyčajný (*Rattus norvegicus*), myš domová (*Mus musculus*).

Na susednú zeleň sa v hodnotenom území viaže výskyt vtákov ako hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), drozd čierny (*Turdus merula*), žltouchost domový (*Phoenicurus ochruros*), straka obyčajná (*Pica pica*) a vrabec domový (*Passer domesticus*).

Podľa vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, prílohy č. 4, 6 a 32 a podľa Zoznamu ohrozených druhov (Baláž, Marhold, Urban, (eds.), 2001), majú v riešenom území biotopy nasledovné druhy chránených resp. vzácnych živočíchov,

Vedecký názov	Slovenský názov	Chránený druh	Ohrozenosť
Mammalia	Cicavce		
<i>Canis lupus</i>	vlk dravý	§§	LR:nt
<i>Dryomys nitedula</i>	plch lesný	§	LR:nt
<i>Erinaceus concolor</i>	jež bledý	§	DD
<i>Glis glis</i>	plch sivý	§	–
<i>Lepus europaeus</i>	zajac poľný	-	LR:lc
<i>Lynx lynx</i>	rys ostrovid	§§	EN
<i>Martes martes</i>	kuna lesná	-	DD
<i>Meles meles</i>	jazvec lesný	-	VU
<i>Myotis myotis</i>	netopier veľký	§§	LR:cd
<i>Muscardinus avellanarius</i>	plch lieskový	§§	LR:lc
<i>Mustela erminea</i>	hranostaj čiernochvostý	§	–
<i>Neomys anomalus</i>	dulovnica menšia	§	LR:nt
<i>Neomys fodiens</i>	dulovnica väčšia	§	LR:nt
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	podkovár malý	§§	LR:cd
<i>Sciurus vulgaris</i>	veverica stromová	§	LR:lc
<i>Sorex araneus</i>	piskor lesný	§	–
<i>Sorex minutus</i>	piskor malý	§	–
<i>Ursus arctos</i>	medveď hnedý	§§	LR:cd
Amphibia	Obojživelníky		
<i>Bombina variegata</i>	kunka žltobruchá	§§	LR:cd
<i>Bufo bufo</i>	ropucha bradavičnatá	§	LR:cd
<i>Rana temporaria</i>	skokan hnedý	§	LR: lc
<i>Salamandra salamandra</i>	salamandra škvrnitá	§	LR: nt
<i>Triturus montandoni</i>	mlok karpatský	§§	VU
Reptilia	Plazy		
<i>Anguis fragilis</i>	slepúch lámavý	§	LR:nt
<i>Lacerta agilis</i>	jašterica bystrá	§§	–
<i>Natrix natrix</i>	užovka obojková	§	LR: lc
<i>Vipera berus</i>	vretenica severná	§	VU
Aves	Vtáky		
<i>Accipiter nisus</i>	jastrab krahulec	§	LR:lc
<i>Aegolius funereus</i>	kuvik kapcavý	§§	NE
<i>Alauda arvensis</i>	škovránok poľný	§	–
<i>Aquila chrysaetos</i>	orol skalný	§§	VU
<i>Aquila pomarina</i>	orol kriľavý	§§	LR:nt
<i>Asio otus</i>	myšiarka ušatá	§	–
<i>Buteo buteo</i>	myšiak lesný	§	LR:lc
<i>Carduelis carduelis</i>	stehlík pestrý	§	–
<i>Carduelis spinus</i>	stehlík čížavý	§	–
<i>Ciconia nigra</i>	bocian čierny	§§	LR:nt
<i>Cinclus cinclus</i>	vodnár potočný	§	LR:lc
<i>Columba palumbus</i>	holub hrivnák	§	–
<i>Corvus corax</i>	krkavec čierny	§	–
<i>Cuculus canorus</i>	kukučka jarabá	§	–
<i>Dendrocopos leucotos</i>	d'ateľ bielochrbtý	§§	LR:nt

<i>Dendrocopos major</i>	ďateľ veľký	§	–
<i>Dryocopus martius</i>	ďateľ čierny	§§	–
<i>Erithacus rubecula</i>	slávik červienka	§	–
<i>Falco tinnunculus</i>	sokol myšiar	§	LR:lc
<i>Falco subbuteo</i>	sokol lastovičia	§	LR:nt
<i>Fringilla coelebs</i>	pinka lesná	§	–
<i>Garrulus glandarius</i>	sojka škriekavá	§	–
<i>Glaucidium passerinum</i>	kuvik vrabčí	§§	NE
<i>Hirundo rustica</i>	lastovička domová	§	–
<i>Motacilla alba</i>	trasochvost biely	§§	–
<i>Nucifraga caryocatactes</i>	orešnica perlovaná	§	–
<i>Parus ater</i>	sýkorka uhliarka	§	–
<i>Parus cristatus</i>	sýkorka chochlátá	§	–
<i>Parus major</i>	sýkorka bielolícá	§	–
<i>Parus montanus</i>	sýkorka čiernohlavá	§	–
<i>Passer domesticus</i>	vrabec domový	§	–
<i>Pica pica</i>	straka čiernozobá	§	–
<i>Picoides tridactylus</i>	ďubník trojprstý	§§	–
<i>Picus canus</i>	žlna sivá	§§	–
<i>Pyrhulla pyrhulla</i>	hýľ lesný	§	–
<i>Regulus regulus</i>	kráľíček zlatohlavý	§	–
<i>Saxicola torquata</i>	pŕhl'aviar čiernohlavý	§	–
<i>Streptopelia turtur</i>	hrdlička poľná	§	–
<i>Strix aluco</i>	sova lesná	§	–
<i>Sylvia borin</i>	penica slávikovitá	§	–
<i>Sylvia curruca</i>	penica popolavá	§	–
<i>Troglodytes troglodytes</i>	oriešok hnedý	§	–
<i>Turdus merula</i>	drozd čierny	§	–
<i>Turdus pilaris</i>	drozd čvíkotavý	§	–
<i>Turdus philomelos</i>	drozd plavý	§	–

Ohrozenosť: EN - ohrozený druh

VU - zraniteľný druh

LR - menej ohrozený druh: cd - závislý na ochrane, nt - takmer ohrozený, lc - najmenej ohrozený

NE - nehodnotený druh

Flóra

Svahy okolitých horstiev pokrývajú lesy, z ktorých za najvýznamnejšie možno považovať lesné spoločenstvá vápencových bučín (*Fagetum dealpinum*), kyslé dubové bučiny (*Fagetum quercinum*), lipové javoriny (*Tilieto-Aceretum*), bučiny s jedľou (*Fageto-Abietinum*) a typické bučiny (*Fageto typicum*). Na druhovej skladbe drevín sa podieľajú najmä buk lesný (*Fagus sylvatica*), jedľa biela (*Abies alba*), smrek obyčajný (*Picea abies*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*). Synúzia bylín je bohatá, závisí od pôdnoekologických podmienok a vyznačuje sa odlišnou floristickou skladbou v jednotlivých fytocenózach.

Brehové porasty tokov sú tvorené botanicky cennými spoločenstvami jelše sivej (*Alnus incana*) a vŕb (*Salix* sp.), ktoré patria do horských lužných lesov zväzu *Alno-Padion*. Zachované sú najmä v úsekoch tokov pretekajúcich mimo intravilán obce. V intraviláne sú tieto porasty narušené v dôsledku regulácií či inou činnosťou. V stromovom poschodí dominuje jelša sivá (*Alnus incana*). Z ostatných drevín tu pristupuje čemcha obyčajná (*Padus avium*), vŕba krehká (*Salix fragilis*), vo vyšších polohách aj smrek obyčajný (*Picea abies*) a fyziognómiu brehových porastov najmä dolných tokov dotvárajú umelo vysadené topole. Krovinné poschodie nie je veľmi bohaté. Zastúpené je lieskou obyčajnou (*Corylus avellana*), vŕbou purpurovou (*Salix purpurea*), vŕbou rakytovou (*Salix caprea*), menej krušinou jelšovou (*Frangula alnus*) a kalinou obyčajnou (*Viburnum opulus*). Synúzia bylín sa vyvíja podľa charakteru aluviálnych naplavenín a vodného režimu pôd. Vyskytujú sa tu druhy hygrofilné a nitrofilné ako napr. krkoška voňavá (*Chaerophyllum aromaticum*), krkoška chlpatá (*Chaerophyllum hirsutum*), pakost hnedočervený (*Geranium phaeum*), kuklík potočný (*Geum rivale*), prhl'ava dvojdomá (*Urtica dioica*) spolu s druhmi susedných lesov ako napr. kopytník európsky (*Asarum europaeum*), starček hájny (*Senecio nemorensis*), kyslička obyčajná (*Oxalis acetosella*), jastrabník lesný (*Hieracium murorum*).

Výrazne je v tomto prostredí vyvinutý jarný aspekt, ktorý tvoria najmä veternica hájna (*Anemone nemorosa*), veternica iskerníkovitá (*Anemone ranunculoides*), hviezdica veľkokvetá (*Stellaria holostea*),

hviezdica hájna (*Stellaria nemorum*), zádušník brečtanovitý (*Glechoma hederacea*), záružlie močiarné (*Caltha palustris*), nezábudka močiarna (*Myosotis palustris*) a i. Pôvodné horské a podhorské lužné lesy sú v alúviu tokov na niektorých miestach nahradené spoločenstvami vrb. Vyskytujú sa tu rôzne vývojové štádiá krovitých a stromovitých vrb. Najčastejšie sú to spoločenstvá s vrbou purpurovou (*Salix purpurea*), ktoré lemujú brehy a často sa rozširujú na alúvium.

V krovinnom poschodí je tiež zastúpená vrbka krehká (*Salix fragilis*), čremcha obyčajná (*Padus avium*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), svib krvavý (*Swida sanguinea*) a baza čierna (*Sambucus nigra*). Bylinný podrost je floristicky veľmi bohatý. Zaznamenané tu boli druhy kozonoha hostcová (*Aegopodium podagraria*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*), prhl'ava dvojdomá (*Urtica dioica*), zádušník brečtanovitý (*Glechoma hederacea*), cesnačka lekárska (*Alliaria petiolata*), krkoška voňavá (*Chaerophyllum aromaticum*), chmeľ obyčajný (*Humulus lupulus*), ostružina malinová (*Rubus idaeus*) a z tráv reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), kostrava obrovská (*Festuca gigantea*), mrvica lesná (*Brachypodium sylvaticum*), lipnica úzkolistá (*Poa angustifolia*) a i.

Z pobrežnej bylinnej vegetácie je v záujmovom území najčastejšie a najlepšie vyvinuté spoločenstvo deväťsilu lekárskeho (*Petasitetum hybridi*) patriace do zväzu *Petasion officinalis*. Toto druhovo chudobné spoločenstvo tvorí husté porasty s dominantným druhom deväťsilom lekárskeho (*Petasites hybridus*). V ich spoločnosti rastú druhy, ktorým vyhovuje vlhké prostredie a nedostatok svetla ako napr. zádušník brečtanovitý (*Glechoma hederacea*), hviezdica hájna (*Stellaria nemorum*), nezábudka močiarna (*Myosotis palustris*), slezinovka striedavolistá (*Chrysosplenium alternifolium*) a vyskytujú sa v spodnej vrstve. Vo vyššom stupni prevládajú krkoška chlpatá (*Chaerophyllum hirsutum*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), prhl'ava dvojdomá (*Urtica dioica*). Brehové porasty majú význam nielen z hľadiska floristického, ale plnia aj protieróznú a estetickú funkciu v krajine a sú významným biotopom pre živočíšstvo.

Výrazný krajinný prvok v záujmovom území predstavujú kroviny. Sú prirodzeným plášťom lesa, sukcesívnym štádiom po ťažbe porastov, ale sú aj prirodzene rozšírené na medziach a v otvorenej poľnohospodárskej krajine, pozdĺž poľných ciest, po okrajoch lúk alebo pasienkov a pod. Zastúpené sú trnkovými kriačinami, v ktorých sa okrem slivky trnkovej (*Prunus spinosa*) vyskytujú aj rôzne taxóny ruží (*Rosa* sp.), hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*), baza čierna (*Sambucus nigra*), svib krvavý (*Swida sanguinea*), vrbka rakytová (*Salix caprea*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*). Medzi najčastejšie bylinné druhy patria prhl'ava dvojdomá (*Urtica dioica*), knôtovka biela (*Melandrium album*), palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*), náprstník veľkokvetý (*Digitalis grandiflora*), vika plotná (*Vicia sepium*), zádušník brečtanovitý (*Glechoma hederacea*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*), pakost smradľavý (*Geranium robertianum*), ostružina ožinová (*Rubus caesius*), kuklík mestský (*Geum urbanum*) a mnohé ďalšie. Krovinné porasty predstavujú významný krajinný prvok, plnia estetickú a protieróznú funkciu, sú biotopom pre živočíšstvo.

Na odlesnených plochách sa v súčasnosti vyskytujú lúčne a pasienkové spoločenstvá a poľnohospodárska pôda. Lúky a pasienky predstavujú rôzne úhorové štádiá patriace do zväzu *Arrhenatherion elatioris* a *Cynosurion* a sú výsledkom antropickej činnosti človeka.

Jednotlivé fytoocenózy vznikali postupne ako sukcesné štádiá a tvoria náhradné spoločenstvá namiesto pôvodných lesných spoločenstiev. Na niektorých miestach tieto bývalé lúky a pasienky zarastajú prirodzenou sukcesiou krovinatými porastmi. Svojou druhovou pestrosťou dotvárajú floristický charakter dotknutého územia. Okrem ovsíka obyčajného (*Arrhenatherum elatius*) sa tu z tráv vyskytuje kostrava lúčna (*Festuca pratensis*), kostrava červená (*Festuca rubra*), tomka voňavá (*Anthoxanthum odoratum*), psinček obyčajný (*Agrostis tenuis*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*). Sprevádzajú ho druhy ako lipkavec mäkký (*Galium mollugo*), zvonček konársky (*Campanula patula*), chrastavec roľný (*Knautia arvensis*), pakost lúčny (*Geranium pratense*), kozia brada východná (*Tragopogon orientalis*), margaréta biela (*Leucanthemum vulgare*), boľševník borščový (*Heracleum sphondylium*), križavka jarná (*Cruciata glabra*), horčinka obyčajná (*Polygala vulgaris*) a i.

Okolo ojedinelých svahových pramenísk, v mikrodepresiách a na vlhkejších stanovištiach sa vyskytuje spoločenstvo so škripinou lesnou (*Scirpetum sylvatici*), ktoré osídľuje ťažšie hlinito-ílovité stále vlhké pôdy. Dominantným druhom je škripina lesná (*Scirpus sylvaticus*). Spolu s ňou sa vyskytujú druhy ako metlica trsnatá (*Deschampsia caespitosa*), nezábudka močiarna (*Myosotis palustris*), druhy rodu alchemilka (*Alchemilla* sp.), iskerník prudký (*Ranunculus acris*), iskerník plazivý (*Ranunculus repens*), kukučka lúčna (*Lychnis flos-cuculi*) a iné druhy.

Menej hojný je výskyt spoločenstva s túžobníkom brestovým a pakostom močiarnym (*Filipendulo-Geranium palustris*). Prevládajúcim druhom je túžobník brestový (*Filipendula ulmaria*). Sprievodnými druhmi sú pakost močiarny (*Geranium palustre*), angelika lesná (*Angelica sylvestris*), čerkáč obyčajný (*Lysimachia vulgaris*), krkoška chlpatá (*Chaerophyllum hirsutum*), lipkavec obyčajný (*Galium aparine*), kuklík potočný (*Geum rivale*), nezábudka močiarna (*Myosotis palustris*). Vyskytuje sa zriedkavo v mikrodepresiách a na podmáčaných miestach v celom záujmovom území.

Tu treba spomenúť aj významné spoločenstvá nachádzajúce sa v lokalite regionálne významného biocentra - Rašelinisko Rovne. Tunajšie spoločenstvá patria do skupiny biotopov pramenísk na nevápencových horninách

a prechodných rašelinísk, ktoré patria medzi biotopy európskeho významu. V charakteristických spoločenstvách sa vyskytuje vrba rozmarinolistá (*Salix rosmarinifolia*), vachta trojlístá (*Menyanthes trifoliata*), všivec močiarny (*Pedicularis palustris*), rosička okrúhloлистá (*Drosera rotundifolia*), vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*) a škvrnitý (*D. maculata*), krušík močiarny (*Epipactis palustris*), mečík škridlicovitý (*Gladolus imbricatus*), či hadivka obyčajná (*Ophioglossum vulgatum*). Lokalita je významná aj zo zoologického hľadiska, o. i. je jednou z troch známych slovenských lokalít môľky Haworthovej (*Glyphipterix haworthana*).

Významné postavenie má aj vegetácia urbanizovaného územia, nakoľko sa nachádza v území s prevahou rôzne zastavaných plôch. Urbanizovaná krajina je integrovaným celkom všetkých funkcií súvisiacich s civilizáciou. Na najdôležitejšie funkcie bývania, nadväzuje vegetácia rôznej úrovne s primárnymi ako aj sekundárnymi účinkami na životné prostredie. Formovanie spoločenstiev rastlín, ale aj živočíchov, v urbanizovanom území je stále ovplyvňované urbanistickým tlakom a rozvojom obce. O to významnejšiu ekostabilizačnú úlohu zohrávajú hlavne plochy vegetácie parkového typu.

A.7.3. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

Krajinný priestor je trojrozmerný útvar tvorený abiotickými, biotickými a antropickými prvkami, ktoré sa navzájom podmieňujú a ovplyvňujú, ale určujú aj charakter územia, priestorové usporiadanie a využívanie.

Prvky súčasnej krajinej štruktúry (SKS) sú zo systémového hľadiska fyzicky existujúce objekty, ktoré zaplňujú zemský povrch úplne. Odrážajú súčasné využitie zeme v sledovanom území. Ekvivalentom prvkov súčasnej krajinej štruktúry sú teda typy súčasného využitia zeme. Ich typizácia vyjadruje ich schopnosť sa priestorovo diferencovať a niekoľkokrát sa v určitom území opakovať, i keď v rôznej kvalite alebo kvantite. V hodnotenom území boli vyčlenené typy súčasnej krajinej štruktúry, ktoré boli zoskupené do určitých skupín na základe fyziognómie alebo funkčného postavenia.

Pri stanovení štruktúry krajiny sa vychádza zo štandardnej metódy výskumu využívania krajiny z aspektov vizuálnych (fyziognomické črty štruktúry krajiny), kultúrno-historických (tradičné a historické prvky v štruktúre krajiny), fyzických (napr. charakter reliéfu, vodná sieť a pod.), z krajinnó-ekologickej štruktúry (komplex živých a neživých prvkov, prírodných a antropogénnych prvkov a ich interakcia) a z funkčnej štruktúry krajiny (využívanie krajiny).

- V sledovanom území boli na základe vyššie uvedených kritérií vyčlenené nasledovné štruktúrne prvky:
- **urbánny komplex** zahrňujúci obytné a obslužné prvky, výrobo-skladové, administratívne, polyfunkčné objekty, občianska vybavenosť, športovo-rekreačné prvky, infraštruktúra a pod. – tento komplex zahrňuje zastavané územie obce Žakarovce
 - **komunikačný a produktovodný komplex** predstavuje líniové dopravné prvky (cesty, miestne komunikácie), plochy parkovísk a produktovody (elektrické vedenia a i.);
 - **poľnohospodársky komplex** zahŕňa oráčninové prvky vo forme veľkoblokových polí, menších polí alebo záhumienkov, sady a záhrady, menšie záhradky alebo prídumové záhradky, prvky trvalých trávnych porastov rôzneho charakteru a druhového zloženia a treba sem zaradiť aj poľnohospodárske dvory a areály, poľné hnojiská, sklady a pod.,
 - **lesohospodársky komplex** predstavuje prvky prirodzených a poloprirodzených porastov, prvky umelých porastov a monokultúr – tvoria ho súvislé lesné komplexy v okolí;
 - **vegetačné štruktúrne prvky** predstavujú malé porasty lesného charakteru, kroviny, zarastajúce travinno-bylinné porasty, ruderálne spoločenstvá, vegetáciu urbánnej štruktúry (sprievodná vegetácia, trvalé trávne porasty, obecná zeleň neparkového charakteru, parkové trávniky, trávnaté okraje ciest, parkovísk a iných technických prvkov a pod.),
 - **nelesná stromová a krovinná vegetácia** (NSKV – líniová brehová vegetácia, líniová sprievodná vegetácia komunikácií, skupinová nelesná stromová a krovinná vegetácia, solitérne rastúce dreviny, živé ploty a pod.);
 - **vodné prvky** predstavujú vodné toky, vodné plochy, využívané vodné zdroje, pramene, zamokrené lokality;
 - **ostatné prvky** predstavujú všetky ostatné prvky prevažne bodovo sa vyskytujúce v území ako napr. skalné útvary, alebo aj prvky bez funkčného využitia a pod.

Z hľadiska súčasnej krajinej štruktúry širšie okolie sledovaného územia možno charakterizovať ako lesnú alebo lesno-lúčnu krajinu, v ktorej dominujú prírodné prvky a vplyv človeka sa prejavuje menej. Menej je ju možné charakterizovať aj ako lúčno-oráčninovú krajinu s rozptýlenými prvkami, ktoré vytvoril človek.

Pri hodnotení **scenérie krajiny** sa vychádza z hodnotenia estetického pôsobenia krajinného obrazu, ktorý je prejavom krajinej štruktúry a nie je ho možné kvantifikovať, môžeme ho posúdiť len kvalitatívne (stupeň pozitívnych zážitkov človeka pri pobyte v danej krajine).

V zásade je potrebné povedať, že posudzovanie nárokov na estetickú kvalitu okolitej krajiny úzko súvisí so stupňom kultúrnej vyspelosti ľudí vytvárajúcich určitú etnickú jednotku, ako i jej materiálneho zabezpečenia. Za najvýznamnejšie faktory, ktoré podmieňujú estetický ráz kultúrnej krajiny môžeme považovať osídlenie (druh, dobu a hustotu), spôsob využitia územia, zastúpenie prírodných prvkov, hlavne lesných a NSKV, komu-

nikácie, energovody a pod. V zásade možno konštatovať, že zvyšujúca sa intenzita antropogénneho využitia krajiny znižuje estetické pôsobenie krajiny na človeka.

Za pozitívne nosné prvky scenérie krajiny v dotknutom území možno považovať v prvom rade okolité horské masívy, všetky typy lesných porastov, prvkov NSKV a pod.

Negatívnymi prvkami scenérie sú súvisle zastavané plochy, technické prvky, staré chátrajúce stavby, skládky, cesty a iné negatívne javy alebo prvky, ktoré negatívne ovplyvňujú celkovú scenériu krajiny.

Energovody a produktovody – územím prechádza vetva VN 22 kV, severne od zastavaného územia obce.

Dopravné objekty a línie – z východu prichádza do obce štátna cesta z Gelnice, ktorá na konci zastavaného územia končí, je tu menšia intenzita automobilovej dopravy.

Poľnohospodárske objekty – v katastrálnom území obce sa nachádzajú dva hospodárske dvory, ktoré nie sú v súčasnosti primerane využívané. Izolačná zeleň sa nachádza iba na časti dvorov.

Obytné a administratívne plochy - obytné plochy tvoria podstatnú časť obce, časť výstavby taktiež slúži ako hospodárske objekty.

V sledovanom území z hľadiska scenérie dominujú pohľady na okolité masívy pohoria so súvislými lesnými komplexmi a mozaikou trávnatých plôch s nelesnou drevinovou vegetáciou. Pri pohľade do doliny zase dominuje pohľad na obec Žakarovce alebo na poľnohospodársku krajinu.

A.7.3.1 Chránené územia a ich ochranné pásma

Ochranu prírody a krajiny na Slovensku upravuje Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších zmien a doplnkov. Tieto zákonné dokumenty legislatívnou formou prispievajú k zachovaniu rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, utváraní podmienok na trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a na dosiahnutie a udržanie ekologickej stability. Vymedzujú všeobecnú a osobitnú ochranu prírody a krajiny a v rámci osobitnej ochrany potom územnú ochranu, druhovú ochranu chránených rastlín, chránených živočíchov, chránených nerastov a chránených skamenelín a ochranu drevín.

V zmysle implementácie princípov európskej politiky pri ochrane biodiverzity a ekosystémov sa na Slovensku uskutočňuje úplná realizácia sústavy chránených území NATURA 2000. Z právneho hľadiska ide o proces implementácie dvoch základných smerníc, ktoré tvoria základ ochrany prírody v EÚ – Smernica Rady č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (Smernica o vtákoch) a Smernica Rady č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (Smernica o biotopoch). Sieť sústavy NATURA 2000 predstavuje súvislú európsku ekologickú sieť chránených území na ochranu prírodných biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín významných pre ES. Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území – osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SACs) vyhlasované na základe Smernice o biotopoch a osobitné chránené územia (Special Protection Areas, SPAs) vyhlasované na základe Smernice o vtákoch. Cieľom súvislej európskej sústavy chránených území (NATURA 2000) je zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a ochranu prírodných biotopov, zachovať priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu ako prírodného dedičstva. V zmysle Smernice o biotopoch bol na Slovensku spracovaný Národný zoznam území európskeho významu. Výnosom Ministerstva životného prostredia SR č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004 bol vydaný národný zoznam území európskeho významu, ktorým MŽP SR podľa § 27 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z.z. v znení zákona č. 525/2003 Z.z. ustanovuje Národný zoznam, ktorý obsahuje názov lokality navrhovaného územia európskeho významu, katastrálne územie, v ktorom sa lokalita nachádza, výmeru lokality, stupeň územnej ochrany navrhovaného územia európskeho významu, vrátane územnej a časovej doby platnosti podmienok ochrany a odôvodnenie návrhu ochrany. Tento výnos nadobudol účinnosť 1. augusta 2004 a bol uverejnený vo Vestníku MŽP SR, ročník 12, čiastka 3 z roku 2004.

V katastrálnom území obce Žakarovce, na časti územia, bolo vyhlásené chránené vtáčie územie SKCHVU035 Volovské vrchy. Ostatné kategórie chránených území v katastrálnom území obce Žakarovce nie sú vyhlásené. Územia európskeho významu na území obce Žakarovce neboli vyhlásené. V súlade so zákonom 543/2002 Z.z. platí v dotknutom území **prvý stupeň ochrany**.

A.7.3.1.1 Chránené vtáčie územie - SKCHVU035 Volovské vrchy :

Na časti územia obce Žakarovce bolo vyhlásené chránené vtáčie územie SKCHVU035 Volovské vrchy. Biotopy druhov vtákov európskeho významu a biotopy sťahovavých druhov vtákov možno v zmysle § 26 zákona č. 543/2002 Z.z. vyhlásiť za chránené vtáčie územia. Zoznam vtáčích území uverejňuje MŽP SR vo svojom vestníku. V zmysle Smernice o vtákoch bol na Slovensku spracovaný Národný zoznam navrhovaných chránených vtáčích území, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 636 zo dňa 9. júla 2003.

CHVÚ Volovské vrchy zaberá takmer polovicu rozlohy katastrálneho územia obce. Na území CHVÚ Volovské vrchy platí 1. stupeň ochrany podľa zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, ale zároveň platia aj osobitné ochranné podmienky pre CHVÚ uvedené v osobitných legislatívnych normách ochrany prírody

a krajiny - vyhlásené Vyhláškou MŽP SR č. 196/2010 zo 16.4.2010, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Volovské vrchy s účinnosťou od 15.5.2010. Územie je chránené z dôvodu výskytu mnohých vzácných druhov vtákov, ktoré sa tu vyskytujú celoročne, počas migrácie, alebo tu zimujú. Volovské vrchy sú jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov orol krikľavý (*Aquila pomarina*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), d'ateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), žlna sivá (*Picus canus*), d'ateľ čierny (*Dryocopus martius*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), muchárik červe-nohrdlý (*Ficedula parva*) a muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1 % národnej populácie druhov výr skalný (*Bubo bubo*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), tetrov hoľniak (*Tetrao tetrix*), tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), d'ateľ bieločrý (*Dendrocopos leucotos*), d'ateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*) a muchár sivý (*Musci-capra striata*).

Za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, sa považuje :

- a) vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda bociana čierneho, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, orla krikľavého, orla skalného a výra skalného, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
 - b) mechanizované kosenie alebo mulčovanie trvalých trávnych porastov
 - 1) iným spôsobom, ako od stredu do okrajov od 1. mája do 30. júna na súvislej ploche väčšej ako 0,5 ha.
- Za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia sa považuje :
- Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovaná hudba mimo uzavretých - do 200 m.
 - Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné - do 50 m.
 - Zmeny rekreačných objektov na priemyselné - do 50 m.
 - Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky) - do 1000 m.
 - Budovanie a vyznačenie mototrasy - do 200 m.
 - Automobilové a motocyklové dráhy - do 200 m.
 - Melioračné sústavy - do 100 m.
 - Umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo inej vodnej ploche nesúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela - do 1 000 m.
 - Zriaďť poľovnícke zariadenie - zvernica - do 1000 m.
 - Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov - do 2000 m.
 - Zmeny obytných objektov na priemyselné - do 50 m

A.7.3.1.2 Ramsarská lokalita

Slovenská republika je od 1.1.1993 riadnou zmluvnou stranou Ramsarskej konvencie (Dohovor o mokradiach majúci medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva podľa oznámenia FMZV č. 396/1990 Zb. – **Ramsarský dohovor**). Slovensko sa pristúpením k tejto konvencii zaviazalo zachovávať a chrániť mokrade, ako regulátory vodných režimov a biotopy podporujúce charakteristickú flóru a faunu. Mokradami sa v zmysle konvencie rozumie všetky „územia s močiarimi, slatinami a vodami prirodzenými alebo umelými, trvalými alebo dočasnými, stojatými aj tečúcimi“ (cl. 1. ods. 1). V cl. 3. ods. 1. sa zmluvné strany zaväzujú podporovať zachovanie mokradí, najmä tých, ktoré boli zaradené do Zoznamu medzinárodne významných mokradí – Ramsarské lokality.

V sledovanom území sa nachádza územie spĺňajúce kritéria Ramsarskej lokality - Rašelinisko "Rovne": Jedná sa o mokrad' - regionálne významne biocentrum.

Lokalita Rovne sa nachádza v k. ú. Žakarovce a Krompachy, ktorá predstavuje sústavu troch rozsiahlych rašelinísk v hrebeňových polohách medzi kótami Pochybel' (798 m n. m.) a Zlámaný jarok (868 m n.m.) v blízkosti známeho strediska zimných športov Plejsy. Lokalita je pramennou oblasťou troch prítokov Záhorskeho potoka, ktorý je pravostranným prítokom Hornádu a dvoch prítokov Žakarovského potoka, ktorý je ľavostranným prítokom Hnilca. Tunajšie spoločenstvá patria do skupiny biotopov pramenísk na nevápencových horninách a prechodných rašelinísk, ktoré patria medzi biotopy európskeho významu. V charakteristických spoločenstvách sa vyskytuje vŕba rozmarínolistá (*Salix rosmarinifolia*), vachta trojlístá (*Menyanthes trifoliata*), všivec močiarny (*Pedicularis palustris*), rosička okrúhlohlístá (*Drosera rotundifolia*), vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*) a škvrnitý (*D. maculata*), krušík močiarny (*Epipactis palustris*), mečík škridlicovitý (*Gladiolus imbricatus*), či hadivka obyčajná (*Ophioglossum vulgatum*). Lokalita je významná aj zo zoológického hľadiska, o. i. je jednou z troch známych slovenských lokalít mŕľky Haworthovej (*Glyptopterix haworthana*).

Ochranu druhov flóry a fauny – druhovú ochranu chránených rastlín, chránených živočíchov, chránených nerastov a chránených skamenelín a ochranu drevín – upravuje Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a Vyhláška MŽP SR č.24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších zmien a doplnkov. Platné zoznamy druhov, ktoré

požívajú ochranu uvádza Vyhláška MŽP SR č. 158/2014 Z.z., ktorou sa mení a doplna vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, kde v Prílohe č. 5 je uvedený Zoznam chránených rastlín a ich spoločenská hodnota, v Prílohe č. 6 je uvedený Zoznam chránených živočíchov a ich spoločenská hodnota a zvlášť v Prílohe č. 32 je uvedená spoločenská hodnota druhov vtákov prirodzene sa vyskytujúcich na území Slovenskej republiky (na území Slovenska sú chránené všetky voľne žijúce druhy vtákov okrem holuba domáceho).

V širšom okolí sledovaného územia sa vyskytuje viacero významných taxónov rastlín a živočíchov, medzi ktorými sú aj veľmi vzácne a chránené druhy. Výskyt chránených druhov rastlín sa v záujmovom území sústreďuje v lesnatej časti územia, na plochách lúk a mokradí, zriedkavejšie v okolí vodných tokov.

Medzi veľmi vzácne a chránené druhy je možné spomenúť: - vrba rozmarínolistá (*Salix rosmarinifolia*), vachta trojlístá (*Menyanthes trifoliata*), všivec močiarny (*Pedicularis palustris*), rosička okrúhlohlístá (*Drosera rotundifolia*), vstavačovec májový (*Dactylorhiza majalis*) a škvrnitý (*D. maculata*), krušík močiarny (*Epipactis palustris*), mečík škridlicovitý (*Gladiolus imbricatus*), hadivka obyčajná (*Ophioglossum vulgatum*).

Lokalita je významná aj zo zoologického hľadiska, o. i. je jednou z troch známych slovenských lokalít môľky Haworthovej (*Glyptotendipes haworthana*).

Medzi chránené druhy živočíchov, zistených vo vyčlenenom sledovanom území, patria niektoré druhy bezstavovcov ako napr. všetky druhy čmeľov (rod *Bombus*), môľka Haworthová (*Glyptotendipes haworthana*). Zo stavovcov sú to niektoré druhy živočíchov žijúce v toku Žakarovského potoka, všetky druhy obojživelníkov, plazov a všetky druhy vtákov (okrem holuba domáceho). Z cicavcov sú chránené všetky druhy netopierov a ďalej napr. jež bledý (*Erinaceus concolor*) a veverica obyčajná (*Sciurus vulgaris*).

Z chránených druhov vtákov napr. belorítka obyčajná (*Delichon urbica*), drozd čierny (*Turdus merula*), sýkorka veľká (*Parus major*), straka obyčajná (*Pica pica*), alebo sem zalietavajú za potravou a počas svojich migrácií prelietavajú územím ako napr. havran čierny (*Corvus frugilegus*), vrana túlavá (*Corvus corone*) a mnohé ďalšie.

Osobitné postavenie má ochrana drevín rastúcich mimo les, kde nakladanie s nimi a zásahy do ich porastov alebo aj jednotlivých jedincov určujú vyššie uvedené zákonné predpisy a spoločenskú hodnotu takýchto drevín určujú Prílohy 33 až 35 k vyhláške č. 24/2003 Z.z.

Špeciálnu kategóriu ochrany prírody predstavujú chránené stromy. Za chránené stromy sa vyhlasujú kultúrne, vedecky, ekologicky, krajnotvorne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny vrátane stromoradií. Na území obce Žakarovce nie sú vyhlásené chránené stromy.

A.7.3.2 Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) predstavuje takú celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených geoeкосystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá vytvára predpoklady pre funkčné a priestorové zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života v území a vytvára predpoklady pre trvalo udržateľný rozvoj krajiny. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Významnou súčasťou vytvorenia celoplošného ÚSES je aj systém opatrení na ekologicky optimálnu organizáciu a využitie krajiny. V rámci ochrany prírody a starostlivosti o životné prostredie sa považuje za východiskový dokument pre stratégiu ochrany ekologickej stability, biodiverzity a genofondu Slovenskej republiky. ÚSES predstavujú jeden zo záväzných ekologických podkladov územnoplánovacej dokumentácie, pozemkových úprav a pod. Kostra územného systému ekologickej stability vytvára v krajinom priestore ekologickú sieť, ktorá zabezpečuje územnú ochranu všetkým ekologicky hodnotným segmentom v území, vymedzuje priestory umožňujúce trvalú existenciu, rozmnožovanie, úkryt a výživu rastlinným a živočíšnym spoločenstvám typickým pre daný región - biocentrá (majú charakter jadrových území s prioritným ekostabilizačným účinkom v krajine), umožňujú migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov - biokoridory, zlepšuje pôdoochranné, klimatické a ekostabilizačné podmienky v území.

Hodnotenie prvkov ÚSES záujmového územia vychádza z jednotlivých štúdií ÚSES, kde základom je Generel nadregionálneho ÚSES (HÚSENICOVÁ A KOL., 1992) a dokumentácia Regionálneho ÚSES okresu Spišská Nová Ves (KOTLÁROVÁ A KOL., 1994).

Západná a južná časť plochy katastra predstavuje pomerne lúčno-lesnú krajinu s prirodzenými ekosystémami, ekologicky vyváženú, dostatočne diverzifikovanú a biologicky bohatú, kým severovýchodná časť krajinu oráčino-pasienkovú s dobrým zastúpením ekostabilizačných prvkov. NÚSES hodnotí priestorovú štruktúru krajiny katastra ako veľmi priaznivú. Koeficient ekologickej stability katastra ako podiel plôch prevažne ekologicky stabilných a plôch ekologicky výrazne labilných je v zmysle RÚSES pre Žakarovce 5,15 pričom KES nad 3,0 predstavuje katastrálne územie s veľkou prevahou prírodných prvkov. Reálnejšie je celoslovenské hodnotenie KES ako relatívne vyjadrenie ES podľa prvkov súčasnej krajinnej štruktúry, podľa ktorého sú priestory takmer celého katastra ekologicky stabilné a malá časť predstavuje priestor ekologicky stredne stabilný.

Biocentrá predstavujú ekosystémy alebo skupiny ekosystémov, ktoré vytvárajú trvalé podmienky pre rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev.

Z nadradených prvkov R - USES sa do záujmového územia premietol :

- Biokoridor nadregionálneho významu Hnilecké vrchy

Jadrom nadregionálneho biokoridoru sú Hnilecké vrchy, ktoré sú jedným z geomorfologických podcelkov Volovských vrchov. Vypĺňajú územie medzi Hnilcom na juhu a Hornádom na severe, tiahnu sa od Gelnice po Markušovce. Ďalej sa členia na geomorfologické časti Galmus a Hnilecké podolie. Najvyšším vrchom je Bukovec (1 126,7 m n. m.), ďalšími výraznými vrcholmi sú Korbán (1 109,6 m n. m.), Ostrý vrch (1082 m n.m.), Skala (1013,6 m n.m.), Biela skala (926 m n.m.), Vysoký vrch (873,8 m n.m.).

- Biocentrum regionálneho významu Rovne

Jedná sa o mokrad'. Lokalita sa nachádza v k. ú. Žakarovce a Krompachy, ktorá predstavuje sústavu troch rozsiahlych rašelinísk v hrebeňových polohách medzi kótami Pochybel' (798 m n.m.) a Zlámaný jarok (868 m n.m.) v blízkosti známeho strediska zimných športov Plešy. Lokalita je pramennou oblasťou troch prítokov Záhorskeho potoka, ktorý je pravostranným prítokom Hornádu a dvoch prítokov Žakarovského potoka, ktorý je ľavostranným prítokom Hnilca. Tunajšie spoločenstvá patria do skupiny biotopov pramenísk na nevápencových horninách a prechodných rašelinísk, ktoré patria medzi biotopy európskeho významu.

A.7.3.3 Miestny územný systém ekologickej stability (M-ÚSES)

Miestne biocentrá – MBc

Za miestne biocentrá obce Žakarovce boli vytypované lokality v miestnych podmienkach tvorené prevažne väčšími súvislejšími lesnými komplexmi s lesnými biotopmi. Okrem hospodárskej funkcie vytypované miestne biocentrá významne a nezastupiteľne plnia z pohľadu krajiny tvorby najmä mimoprodukčné funkcie. Prechod medzi lesom a PP nie je všade jednoznačný a presne ohraničený. Terasy, kde pastviny neboli dlhšiu dobu ošetrované, začínajú postupne zarastať drevinami a krovinami. Prechod medzi poľnohospodárskou pôdou a lesom je pozvoľný. Pri výbere miestnych biocentier bolo brané v úvahu taktiež aj kritérium minimálnej veľkosti biocentier miestneho významu u lesných spoločenstiev ktorá je 3ha za predpokladu, že ide o kruhový tvar. Pre všetky tvary biocentier je potrebné dbať na to, aby minimálna plocha prirodzeného lesného prostredia biocentra bola minimálne 1ha.

Biocentrum miestneho významu Ďurov hrb - MBc č.1 - jadro biocentra- parcela CKN č. 1185/1, k.ú. Žakarovce, pozemok s lesným porastom, oblasť jednotka – Volovské vrchy, Čierna hora. Lesný pôdny fond , LHC Gelnica. Vek porastov - 70 rokov. Zakmenenie 0,70. Kategória lesa – 0 – lesy ochranné, kategória – ostatné lesy. S prevažujúcou funkciou ochrany pôd. Prevádzkový súbor – BB – bukové hrabiny. Expozícia – juhozápadná. Sklon 50 %. Nadmorská výška 460 – 510 m.n.m. Pôda skalnatá, balvanitá. Lesný typ: - Kamenitá papradinová bučina. Druhové zloženie je pozmenené vzhľadom na kategóriu hospodárskeho porastu. Vyskytujúce sa dreviny – Hrab, Buk, Borovica lesná, Breza previsnutá, Napriek zloženiu porastu, vďaka veľkej rozlohe vyhovuje svojmu účelu lesného biotopu. Prepojenie na susedné štruktúry je kontinuálne.

Biocentrum miestneho významu Špicatý vrch - MBc č. 2 - jadro biocentra - časť parcely CKN č.268/167, k.ú. Žakarovce, pozemok s lesným porastom, oblasť jednotka – Volovské vrchy, Čierna hora. Lesný pôdny fond, LHC Gelnica. Vek porastov – 41 - 80 rokov. Zakmenenie 0,70. Kategória lesa – 0 – lesy s prevládajúcou funkciou produkcie dreva, kategória – lesy hospodárske. Prevádzkový súbor – smrekovcové smrečiny. Expozícia – severná. Sklon 21 - 40 %. Nadmorská výška 630 -780 m.n.m. Pôda – miestami kamenistá. Lesný typ: Kamenitá jedľová bučina. Kamenitá buková jedlina a Živná kysličková buková jedlina. Vyskytujúce sa dreviny – Smrek, Buk, Smrekovec opadavý, Borovica lesná. Jedľa biela. lesná, Breza previsnutá

Biocentrum miestneho významu Pri skale - MBc č.3 - jadro biocentra - časť parcely CKN č.318/1, k.ú. Žakarovce, pozemok s lesným porastom, oblasť jednotka – Volovské vrchy, Čierna hora - Lesný pôdny fond, LHC Gelnica. Vek porastov – 80 rokov. Zakmenenie 0,70, Kategória lesa – H – hospodárske lesy s prevládajúcou funkciou produkcie dreva. Prevádzkový súbor – 25 – jedliny. Expozícia – severovýchodná. Sklon 41- 50 %. Nadmorská výška 750 - 870 m.n.m. Funkčný typ – protierozný, produkčný. Lesný typ: 505 - Kyslé jedľové bučiny. Ochranné pásmo vodárenských zdrojov II. St. Pôda – kamenistá, zamokrená. Lesné typy – Trávovitá buková jedlina a Kamenitá buková jedlina. Vyskytujúce sa dreviny – Smrek obyčajný, Jedľa biela.

Biocentrum miestneho významu Dúbrava – MBc č.4 - jadro biocentra - časť parcely CKN č.883, k.ú. Žakarovce, pozemok s lesným porastom, oblasť jednotka – Volovské vrchy, Čierna hora.- Lesný pôdny fond, LHC Gelnica. Vek porastov – 70 rokov. Zakmenenie 0,70, Kategória lesa – O – lesy ochranné. Prevádzkový súbor – 62 – bučiny. Expozícia – severná. Sklon 55 %. Nadmorská výška 740 - 790 m.n.m. Terénny typ – nepriechodný terén v rozsahu sklonov 51 – 100 %. Pôda – kamenistá, skalnatá, brála. Funkčný typ – protierozný, produkčný. Lesný typ: 496 – Kamenité bučiny s lipou. Lesné typy –Kamenitá papradinová bučina. Chlpáňová bučina, Kamenitá typická bučina. Vyskytujúce sa dreviny – Buk lesný.

Miestne biokoridory - MBk

Predstavujú v riešenom území priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktoré umožňujú migráciu a vý-

menu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev medzi jednotlivými lokalitami v záujmovom území.

Vzhľadom na skutočnosť, že celé riešené územie má údolný predĺžený charakter s pomerne dobrou migračnou prepojenosťou jednotlivých lokalít, takže pre migráciu a výmenu genetických informácií nie sú na riešenom území vytvorené veľké neprekonateľné bariéry, z tohto dôvodu boli za miestne biokoridory vytypované len lokality s potenciálom miestnych hydrických biokoridorov a tie reprezentujú miestne prítoky Žakarovského potoka s pomerne zachovalými brehovými porastmi.

Z pohľadu ekologickej stability majú miestne biokoridory líniový charakter. Okrem zabezpečenia migrácie a výmeny genetických informácií živých organizmov plnia miestne biokoridory a ich brehové porasty aj nezastupiteľnú funkciu zachovávaní botanicky cenných spoločenstiev jelše sivej (*Alnus incana*) a vŕb (*Salix* sp.), ktoré patria do horských lužných lesov zväzu *Alno-Padion*. Zachované sú najmä v úsekoch tokov pretekajúcich mimo intravilánu obce. Z ostatných drevín tu pristupuje čremcha obyčajná (*Padus avium*), vŕba krehká (*Salix fragilis*), vo vyšších polohách aj smrek obyčajný (*Picea abies*) a fyziognómiu brehových porastov najmä dolných tokov dotvárajú umelo vysadené topole. Krovinné poschodie nie je veľmi bohaté. Zastúpené je lieskou obyčajnou (*Corylus avellana*), vŕbou purpurovou (*Salix purpurea*), vŕbou rakytovou (*Salix caprea*), menej krušinou jelšovou (*Frangula alnus*) a kalinou obyčajnou (*Viburnum opulus*). Synúzia bylín sa vyvíja podľa charakteru aluviálnych naplavenín a vodného režimu pôd. Vyskytujú sa tu druhy hygrofilné a nitrofilné ako napr. krkoška voňavá (*Chaerophyllum aromaticum*), krkoška chlpatá (*Chaerophyllum hirsutum*), pakost hnedočervený (*Geranium phaeum*), kuklík potočný (*Geum rivale*), prhláva dvojdomá (*Urtica dioica*) spolu s druhmi susedných lesov ako napr. kopytník európsky (*Asarum europaeum*), starček hájny (*Senecio nemorensis*), kyslička obyčajná (*Oxalis acetosella*), jastrabník lesný (*Hieracium murorum*). Bližšie viď - Brehové porasty.

Za miestne biokoridory boli vzhľadom na dostatočné zastúpenie lokalít s potenciálom miestnych biokoridorov v rámci riešeného územia, vytypované lokality s potenciálom miestnych hydrických biokoridorov s pomerne zachovalými brehovými porastmi:

Miestny biokoridor – MBk č.1 – je prvým prítokom Žakarovského potoka pred vstupom do zastavaného územia obce. Je sprevádzaný brehovými porastmi so začiatkom na LPF sčasti prechádzajúci jednostranne vedľa OP. Je to hydrický biokoridor tvorený vlastným tokom a zachovalým brehovým a sprievodným porastom. Porasty sú tvorené predovšetkým vŕbou rakytou (*Salix caprea*), vŕbou päťtyčinkovou (*Salix pentandra*), vŕbou krehkou (*Salix fragilis*) a jelšou sivou (*Alnus incana*).

Miestny biokoridor - MBk č.2 – je v poradí druhým prítokom Žakarovského potoka pred vstupom do obce po pravej strane. Je sprevádzaný brehovými porastmi so začiatkom na LPF sčasti prechádzajúci jednostranne vedľa TTP a OP. Je to hydrický biokoridor tvorený vlastným tokom a zachovalým brehovým a sprievodným porastom.

Miestny biokoridor - MBk č.3 - v poradí tretím prítokom Žakarovského potoka ktorý ústi do Žakarovského potoka v strede zastavaného územia obce po pravej strane. Miestny biokoridor je sprevádzaný brehovými porastmi prechádzajúcimi TTP a OP. Je to hydrický biokoridor tvorený vlastným tokom a zachovalým brehovým a sprievodným porastom.

Miestny biokoridor - MBk č.4 - v poradí štvrtým prítokom Žakarovského potoka ktorý ústi do Žakarovského potoka na konci zastavaného územia obce po pravej strane. Miestny biokoridor je sprevádzaný brehovými porastmi prechádzajúcimi TTP a OP. Je to hydrický biokoridor tvorený vlastným tokom a zachovalým brehovým a sprievodným porastom.

Miestny biokoridor MBk č.5 – jedná sa o Žakarovský potok s brehovými porastmi so začiatkom pri MBc č.3, biocentrum miestneho významu a končiaci pri vstupe do obce Žakarovce. Je to hydrický biokoridor tvorený vlastným tokom. Brehové porasty sú sčasti narušené s predpokladom obnovy.

A.7.3.4 Návrh opatrení - pre zvýšenie hodnoty stupňa ekologickej stability

Navrhované opatrenia sú podkladom pre optimalizáciu činnosti v území, skvalitnenie ekologickej stability krajiny a minimalizáciu negatívnych javov v území, územné zabezpečenie zachovania a rozvoja druhovej rozmanitosti rastlín a živočíchov v ich prirodzenom prostredí, vytvorenie optimálneho priestorového základu ekologickej stability plôch a línii, zachovanie unikátnych krajinných prírodných prvkov, udržanie a zvýšenie prirodzenej produkčnej schopnosti krajiny a ochranu prírodných zdrojov s celkovým dopadom na zvýšenie stupňa ekologickej stability.

- Všetky genofondovo významné lokality a ekologicky významné segmenty krajiny (regionálne a miestne biocentrá a biokoridory) obhospodarovat' v súlade s podmienkami trvalo udržateľného rozvoja tak, aby bola zachovaná a postupne zvyšovaná ekologická stabilita územia a aby sa zachovali a vytvárali podmienky pre zvyšovanie biologickej diverzity.

- Na základe vopred spracovanej dokumentácie výsadby verejnej zelene rozšíriť zeleň v intraviláne obce plošne a druhovo.

- Vylúčiť znečisťovanie najmä k obci priľahlého územia domovými odpadmi.

- Zákaz porušovať hydrologický režim.
- Vylúčiť zhoršovanie kvality povrchových a podzemných vôd.
- Zamedziť výrubu rozptýlenej zelene a stromov rastúcich mimo lesa.
- Zabezpečiť inštaláciu ochranných zariadení /hrebeňových zábran/ proti úhynu vtáctva na existujúcich stĺpoch elektrických vedení vysokého napätia, nové elektrické vedenia navrhovať káblovým vedením,
- Vo voľnej krajine dodržiavať stavebnú uzáveru.
- Zabezpečiť ochranu ornitofauny - hniezdisk vtáctva.

DOPRAVA

A.8 Verejná doprava :

A.8.1. Návrh základného dopravného systému obce :

Širšie dopravné nadväznosti :

Súčasný stav:

Obec Žakarovce je dopravne sprístupnená cestou č. III/3272 Gelnica (časť Mária Huta) – Žakarovce celkovej dĺžky 4 km (z toho 3 km ako prietáh obcou), s napojením na cestnú sieť v Slovenskej republike prostredníctvom cesty II. triedy č.II/546 Margecany – Gelnica – Prakovce – Mníšek nad Hnilcom – Hnilčík. Z uvedeného vyplýva, že obec má vhodné cestné spojenie z priľahlými okresmi ako aj sídlom VÚC Košicami a okolitým mestom Gelnica.

Južnou stranou zastavaného územia obce smerom na Gelnicu, Miestnu časť Mária Huta, v trase pôvodnej ozubnicovej železničky (železničná zastávka - baňa Zuzana Žakarovce) vedie miestna obslužná komunikácia (štreka). Na východnom okraji katastrálneho územia obce je prepojená s miestnymi komunikáciami v meste Gelnica, miestna časť Mária huta. Táto komunikácia má pre obec veľký význam ako alternatívny prístup do obce v prípade zneprehľadnenia hlavnej cesty č. III/3272 a aj ako súčasť náučnej trasy – banská cesta ale aj ako cyklotrasa.

Východne od chotára obce vedie v smere sever – juh celoštátna dráha – jednokoľajová železničná trať Margecany – Červená Skala so železničnou zastávkou Žakarovce, nachádzajúcou sa v časti Mária Huta, mesta Gelnica.

Najbližšia železničná stanica je v v okresnom meste Gelnica vo vzdialenosti 9 km.

Návrh :

Navrhované sú úpravy jestvujúcich miestnych komunikácií a ich napojenie s dobudovaním chodníkov a odvodňovacích zariadení.

Navrhnuté je a na koncoch slepých komunikácií, ktorých dĺžka presahuje 100 m zriadenie otočísk.

Navrhnutá je úprava polomerov vnútorných zaoblení v smerových oblúkoch križovatkových vetiev miestnych komunikácií na veľkosti podľa STN 73 6110,

Miestne komunikácie v navrhovanej zástavbe sú navrhnuté vo funkčných triedach C3 s jedno a dvojpásovou obojsmernou premávkou zokruhované, pri ukončení naslepo s otočiskom, podľa nasledovných regulačných prvkov : prístupové komunikácie s jednopásovou vozovkou funkčnej triedy C3, kategórie MO 5/30, šírka vozovky minimálne 3,5 m a minimálnej šírke uličného priestoru 10,0 m.

Existujúca miestna obslužná komunikácia (štreka) v južnej časti obce je prepojená s miestnymi komunikáciami v meste Gelnica, miestna časť Mária huta. Navrhované je túto komunikáciu rekonštruovať spolu so zabudovaním symbolických koľají pôvodnej železničky.

Miestny dopravný systém navrhujeme usporiadať podľa adekvátnych kategórií a funkcií.

Pri navrhovaní a ukladaní vedení inžinierskych sietí v cestnom telese resp. v jeho blízkosti je nutné dbať na dodržanie platných noriem. Je nutné dodržiavať súlad pri ich súbehu a križovaní s cestným telesom pri rešpektovaní jestvujúcej resp. navrhovanej zástavby.

A.8.2. Miestne dopravné vzťahy :

Súčasný stav:

Cesta III/3272 plní v obci funkciu zbernej miestnej komunikácie a je nositeľkou hlavnej cestnej dopravy. Má charakter prístupovej komunikácie (nie je priebežná), takže pri počte obyvateľov 715 hluk z dopravy pri jej nízkej intenzite je minimálny. Intenzita dopravy na ceste III/3272 nie je vyhodnotená, nakoľko nebolo na nej robené sčítanie dopravy.

Obec Žakarovce je na sieť liniek SAD napojená nasledovnými spojmi :

linka SAD
801401 Gelnica – Žakarovce

spoj v oboch smeroch za
priemerný pracovný deň
39 spojov/deň

1 ranný spoj premáva k vlaku do Margecian

Intenzita autobusovej dopravy sa v týchto parametroch zachová aj vo výhlade.

Autobusové zastávky sú umiestnené na ceste č. III/3272 pri dome č.259 (v dolnej časti obce), pri dome č.274, pri moste, pri dome č.37, pri ObÚ a pri dome č. 88. Autobusové zastávky sú vybavené jednostranne prístreškami pre cestujúcich. Vzdialenosti autobusových zastávok vyhovujú (až na niekoľko domov západne od požiarnej zbrojnice) pre dochádzkovú vzdialenosť 500 m.

Návrh:

Vybaviť podľa priestorových možností autobusové zastávky zastávkovými pruhmi, ako aj vhodnými prístreškami pre cestujúcich.

A.8.3. Funkčné členenie a kategórie ciest :

Súčasný stav :

Cesta III/3272 plní v obci funkciu zbernej miestnej komunikácie a je nositeľkou hlavnej cestnej dopravy. Má charakter prístupovej komunikácie (nie je priebežná), takže pri počte obyvateľov 715 hluk z dopravy pri jej nízkej intenzite je minimálny.

Cesta III/3272 Gelnica (časť Mária Huta) – Žakarovce zodpovedajúca kategórii C 7,5/40, plní v obci funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B 3 a v zastavanom území obce ju možno zaradiť do kategórie MZ 6,5/30 (v dolnej-východnej kategórii MZ 7,5/40) . V predĺžení cesty č. III/3272 po koniec zástavby (západ-Ný okraj) je vedená obslužná miestna komunikácia funkčnej triedy C 2 kategórie MOK 3,75/30.

Cestná komunikácia nie je vybavená chodníkmi.

Odvodnenie vozovky cesty je realizované zo strany svahu cestnou priekopou.

Na cestu III/3272 a miestnu komunikáciu funkčnej triedy C 2 sú napojené miestne obslužné (prístupové aj spojovacie) komunikácie obce funkčnej triedy C 3. Obslužné komunikácie sú buď navzájom poprepájané, alebo ich pokračovaním sú poľné cesty. Ostatná komunikačná sieť pozostáva z obslužných a prístupových komunikácií funkčnej triedy C 3, so šírkou vozovky 2,75 až 3,75 m a kategórie MOK 2,75/30 až 3,75/30.

Komunikačná sieť obslužných a prístupových komunikácií, sprístupňujúca zástavbu individuálnych rodinných domov, sociálnej infraštruktúry a hospodárskej základne pozostáva z komunikácií so šírkou vozovky 2,25 až 3,5 m s krytom z väčšej časti zo zvetraného penetračného makadamu, bez chodníkov.

Miestne komunikácie nie sú vybavené chodníkmi. Pešia doprava sa realizuje po krajiniciach, resp. po miestnych komunikáciách.

Odvodnenie vozoviek miestnych obslužných komunikácií je z časti realizované cestnými priekopami a rigolmi.

Podrobnejšie je kategorizácia miestnych komunikácií vyznačená v grafickej časti.

V navrhovanej zástavbe sú miestne komunikácie navrhované vo funkčnej triede C 3, kategórie MOK 3,75/30.

Železničná trať:

Katastrálnym územím obce neprechádza žiadna trať ŽSR. Východne od chotára obce vedie v smere sever – juh celoštátna dráha – jednokoľajová železničná trať Margecany – Červená Skala so železničnou zastávkou Žakarovce, nachádzajúcou sa v časti Mária Huta miestnej časti mesta Gelnica. Najbližšia železničná stanica je v okresnom meste Gelnica vo vzdialenosti 9 km.

Traťou č. 173 Červená skala – Margecany so zastávkou Žakarovce prejde v oboch smeroch za priemerový pracovný deň 31 osobných vlakov a 8 rýchlikov so zastavením v staniciach Gelnica a Margecany.

V trase jestvujúcej obslužnej komunikácie (štreka) vedenej po pravom svahu od potoka, viedla v minulom storočí obcou dnes už neexistujúca úzkokoľajná trať, bolo to v časoch aktívnej banskej činnosti, koľaj banskej úzkokoľajnej ozubnicovej železničnej trate vedúcej do Márie Huty v katastri mesta Gelnica. V súčasnosti sa navrhuje s obnovu časti trate, ako turistickej atrakcie.

A.8.4. Koncepcia hlavných peších systémov :

Súčasný stav:

Pešia doprava sa v súčasnosti realizuje po krajiniciach, resp. miestnych komunikáciách. Pre stiesnené pomery (svahovitý terén a hustá zástavba) je technický a finančne náročné budovať chodníky pozdĺž miestnych komunikácií, preto sa na jestvujúcich komunikáciách v súčasnosti neuvažuje. Chodníky vedené severo – južným smerom spájajúce súbežné miestne komunikácie je potrebné udržiavať v dobrom technickom stave.

Návrh :

V navrhovanej zástavbe ponechávame šírku uličného priestoru 10,0 m tak, aby bolo možné vedenie jednostranného chodníka min. šírky 2,0 m.

A.8.5. Kapacity plôch pre parkovanie a hromadné garáže :

Súčasný stav :

V obci nie sú v súčasnosti zriadené spevnené parkovacie plochy. Odstávka vozidla je možná iba na malých spevnených plochách pri obecnom úrade a pri obchode s rozličným tovarom pri univerzálnom ihrisku s mantinelmi (zimnom štadióne - klzisku). Nedostatok parkovacích miest sa prejavuje hlavne pri objektoch občianskej vybavenosti a služieb. Na zbernej komunikácii nie sú ani odstavné plochy pre zásobovanie. Pri kultúrnom dome, rímskokatolíckom kostole a cintoríne nie sú ani vhodné priestory na ich zriadenie.

Návrh :

Podľa priestorových a prevádzkových možností sú pri objektoch občianskeho vybavenia navrhnuté parkoviská. V zmysle STN 73 6110 je potrebné zabezpečiť parkovacie kapacity pre obec s počtom obyvateľov do 2000 k návrhovému roku 2030.

Z uvedeného vyplýva, že je potrebné uvažovať so záchytnými parkoviskami v miestach vhodných pre ich vybudovanie. Navrhnuté sú lokality v západnej časti pri požiarnej stanici v počte 28 miest s územnou rezervou, pri obchode rozličný tovar 2 miesta, pri potravinách Fresh 8 miest, pri amfiteátri 5 miest, pri Obecnom úrade 5 miest, pri KD a MŠ 3 miesta, vedľa fary 6 miest, pri Urbáriate 2 miesta, pri bytovom dome 12 miest, pri domove 3 miesta, za mostom na ľavom brehu Žakarovského potoka na ploche od mosta až po starý senník je navrhnuté zriadiť parkovisko s kapacitou 14 miest a pri budúcej kolkárni 4 miesta, oproti 14 miest.

V ostatných častiach obce, ktorá je zastavaná prevážne mierou rodinnými domami, nie sú navrhované samostatné odstavné a garážové plochy pre obyvateľov. Tieto sú budované individuálne podľa potreby na vlastných pozemkoch. Pri zmene funkcie bývania na niektorý druh podnikania, ktorá má nároky na statickú dopravu, je potrebné počty parkovacích miest umiestniť na vlastnom pozemku. Týmto opatrením sa vylúči nežiaduce parkovanie pozdĺž zberných komunikácií.

Takmer v celej obci pre nedostatočne široký uličný priestor, nie je možné zabezpečiť parkovacie kapacity pre už jestvujúcu občiansku vybavenosť. Pozdĺž miestnych komunikácií je parkovanie možné iba v priestoroch s rozšírenou krajinou cesty.

A.8.6. Lokalizácia významných dopravných zariadení železničnej dopravy :

Súčasný stav : V katastrálnom území obce sa nenachádzajú.

A.8.7. Systém hromadnej dopravy a napojenia riešeného územia na tento systém :

Súčasný stav :

Nositeľkou autobusovej dopravy je cesta č. III/3272, s autobusovými zastávkami pri rodinnom dome číslo 259 (v dolnej časti obce), pri dome č. 274, pri moste, pri dome č.37, pri OcÚ a pri dome č. 88. Autobusové zastávky sú na niektorých miestach jednostranne vybavené prístreškami pre cestujúcich. Vzdialenosti autobusových zastávok vyhovujú (až na niekoľko domov západne od požiarnej zbrojnice) pre dochádzkovú vzdialenosť 500 m. Tým je pokrytých 95 % zastavaného a na zástavbu navrhovaného územia. Autobusové zastávky sú bez zastávkových pruhov.

Návrh :

Pre stiesnené pomery je možné vybudovať zastávkové pruhy iba v dolnej časti obce pri dome č. 259. Umiestnenie zastávok je vyznačené v grafickej časti. Navrhnuté je preorganizovanie polohy autobusových zastávok aby sa aspoň čiastočne vylepšila dopravná situácia, bezpečnosť a kultúra cestovania.

A.8.8. Návrh eliminácie hluku z riešenia dopravy :

Súčasný stav :

Základné ochranné pásmo pre cesty III. triedy podľa vyhlášky FMD č. 35 z roku 1984 je v extraviláne 20 m od osi komunikácie. Za hlavný líniový zdroj hluku od automobilovej dopravy možno považovať cestu III. triedy č.3272 prechádzajúcou obcou.

Vyhodnotenie očakávanej hlukovej situácie na výhľadové obdobie nie je možné uskutočniť, nakoľko pre predmetnú komunikáciu nebolo robené sčítanie intenzity dopravy. Najvyššie prípustné ekvivalentné hladiny A hluku $L_{Aeq,p}$ (dB) sú podľa vyhlášky č. 549 Ministerstva zdravotníctva SR zo dňa 16. augusta 2007 o prípustných hodnotách hluku v životnom prostredí, podľa tabuľky č. 1 a kategóriu územia III. (Vonkajší priestor v obytnom území v okolí diaľnic, letísk, ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov) pre denný čas (od 6.00 do 22.00 hod.) 60 a pre nočný čas (od 22.00 do 6.00 hod.) 50. Vzťahujú sa na priestor vo výške 1,5 m alebo vo výške 4 m nad terénom pre územné plánovanie. Ak ide o chránený priestor budov, vzťahujú sa na priestor vo výške okien miestnosti vo vzdialenosti 2 m od fasády.

Návrh :

Eliminovať hluk vyplývajúci z dopravy je možné najmä následovnými opatreniami:
- dopravné – organizačným opatrením,

- bližšie ku komunikáciám situovať objekty, ktorých funkcie nevyžadujú protihlukovú ochranu (napr. garáže, skladové priestory),
- zriaďovať ochrannú zeleň s vhodnou voľbou použitých drevín a so zavádzaním ideálnej štruktúry zelene v gradácii trávnik – ker – strom.

A.9 Verejné technické vybavenie :

A.9.1.1 Zásobovanie pitnou vodou :

Súčasný stav :

V obci Žakarovce a jej katastrálnom území je vybudovaný verejný vodovod. Nachádzajú sa tam vodné zdroje, ktoré prevádzkuje PVPS a.s. Poprad. Vodovodná sieť je vybudovaná z potrubí DN 32 až 160 mm.

Zdroje vody sú západne od obce v údolí Žakarovského potoka s výdatnosťou :

- Úpravňa vody s kapacitou $5,0 \text{ l s}^{-1}$ a s odberným objektom na Zlámanom potoku - $0,7 \text{ l s}^{-1}$
- Nový - $1,45 \text{ l s}^{-1}$
- Doktorova studňa - $0,5 \text{ l s}^{-1}$
- Guzova lúka - $0,5 \text{ l s}^{-1}$

Južne od obce sú zdroje podzemnej vody s výdatnosťou :

- Prameň č.1 - $0,30 \text{ l s}^{-1}$
- Prameň č.2 - $0,25 \text{ l s}^{-1}$

Kapacita prameňov (povolený priemerný odber) spolu je $3,7 \text{ l s}^{-1}$. Tieto zdroje vody zásobujú celú obec s výnimkou zástavby „Dolina“ na východnom okraji, hraničiacou s Gelnicou - časť Mária Huta. V tejto časti sú zdroje s nemeranými výdatnosťami. Pre zástavbu severne od štátnej cesty je odber banskej vody, pre zástavbu južne od cesty je to prameň podzemnej vody. Vodovodná sieť a zdroje pre obec s výnimkou východnej časti sú v správe PVPS a.s. Poprad. Vo východnej časti sú vodovody a zdroje neverejné, vybudované obyvateľmi svoj-pomocne.

Zásobovanie obce pitnou vodou :

- voda zo zdrojov Doktorova studňa a Guzova lúka je privedená potrubím DN 100 mm do vodojemu III. objemu 70 m^3 . Z tohto vodojemu voda je vedená spotrebnou sieťou do obce. Zástavba nad vodojemom III. je zásobovaná z prírodného potrubia.
- voda z odberného objektu Zlámaný potok je vedená potrubím DN 160 mm do úpravne vody s kapacitou 5 l s^{-1} . Úprava pozostáva z filtrácie a chlórovania chlórnanom sodným. Z úpravne je voda vedená do vodojemu II. objemu 120 m^3 a potrubím DN 160 do vodojemu I. objemu 50 m^3 a odtiaľ potrubím DN 63 mm do spotrebnej siete.
- voda z prameňov č.1 a 2 je privedená do vodojemu I. objemu 50 m^3 a odtiaľ do siete.
- voda zo štôlne (Pastirské lúky) priamo do spotrebnej siete (pre zástavbu vo východnej časti obce hraničiacej s Mária Hutou, nachádzajúcou sa severne od štátnej cesty). Túto sieť tvorí potrubie IPE DN 50 mm.
- voda z prameňa južne od zástavby vo východnej časti obce južne od štátnej cesty priamo do potrubia DN 50 mm.

Vodovodná sieť v obci je vybudovaná z potrubí DN 32 až DN 160 mm. Os siete tvorí potrubie DN 80 a 100 mm vedené pozdĺž hlavnej cesty cez obec. Z neho sú vedené odbočenia do jednotlivých lokalít, ktoré sú vybudované z potrubí DN 50 mm a IPE. V dolnej časti obce je na potrubí DN 80 osadený redukčný ventil. V niektorých častiach obce sú prekročené tlaky vody (viac ako $0,6 \text{ MPa}$). V obci sa nachádzajú 3 vodojemy. Sumárny objem vodojemov je 240 m^3 ($120, 70, 50 \text{ m}^3$). Napojenosť obyvateľstva obce na verejný vodovod je na 100 %.

Návrh riešenia :

Zásobovanie pitnou vodou obce Žakarovce ponechávame aj pre návrhové obdobie k roku 2030 s podmienkou rozšírenia jestvujúcej vodovodnej siete v zmysle urbanistickej koncepcie. Jestvujúci vodovodný systém – obecný vodovod zabezpečí dodávku pitnej vody pre všetkých obyvateľov obce. Na systém zásobovania pitnou vodou bude napojená väčšina nehnuteľností v obci včítane občianskej vybavenosti a iných odberateľov. Rozvodnú sieť (navrhovanú) navrhujeme podľa možnosti uložiť pozdĺž jestvujúcich komunikácií prevažne v súbehu s inými sieťami. Sieť je kombinovaná - zaokruhovaná a vetvená s možnosťou zaokruhovania pri ďalšom rozvoji obce. Navrhujeme v obci dobudovať sieť vonkajších požiarňových hydrantov v zmysle STN 73 08 73 každých 160 m, a to v novonavrhovaných lokalitách. Pre ďalší rozvoj obce bude potrebné rozšíriť vodovodnú sieť, s napojením na jestvujúcu sieť.

Pre zlepšenie dodávky vody bude potrebné vykonať niektoré úpravy siete :

- pre zástavbu severne od potoka prepojiť jednotlivé vetvy siete potrubím DN 80 a jestvujúce potrubia DN 50 prebudovať na DN 80;
- jestvujúci vodojem III. nahradiť novým vodojemom umiestneným tak, aby bolo možné z neho zásobovať západnú lokalitu v údolí potoka a túto vodu hygienicky zabezpečiť a zväčšiť jeho akumulčný objem na 100 m^3

- pre zásobovanie východnej časti obce zabezpečiť pozorovanie prameňov vody a dobudovať vodojem s hygienickým zabezpečením vody;
- obnoviť jestvujúce vodovodné potrubie v celkovej dĺžke 157,2 m a to z dôvodu, že na predmetnom úseku je potrubie rôznych dimenzií od potrubia PE DN 90 cez potrubia 2" až 1". V uvedenom úseku dochádza k častým poruchám a teda aj odstávkam vody.

Potreba vody do roku 2030:

Celková bilancia spotreby vody je vypočítaná podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. zo dňa 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií.

A.) Potreba vody pre byt. fond:

a) byty s kúpeľňou a lokálnym ohrevom teplej vody,
 $886 \text{ obyvateľov} \cdot \text{špecifická potreba vody } 135 \text{ l/ob.deň}$
 $886 \cdot 135 = 119\,610 \text{ l/deň}$

B.) Občianska a technická vybavenosť

b) obce do 1000 obyvateľov.....špecifická potreba vody 15 l/deň
 $886 \cdot 15 = 13\,290 \text{ l/deň}$

Potreba vody pre byt. fond 119 610 l/deň

Občianska a tech.vybavenosť 13 290 l/deň

Priemerná potreba vody 132 900 l/deň = 1,54 l/s

Max.denná potreba vody $Q_m = Q_p \cdot k_d = 132\,900 \cdot 1,4 = 186\,060 \text{ l/deň} = 2,15 \text{ l/s}$

Max.hod.potreba vody $Q_h = 1/24 \cdot Q_m \cdot k_h = 1/24 \cdot 186\,060 \cdot 1,8 = 13\,954,5 \text{ l/h} = 3,88 \text{ l/s}$

Ročná potreba vody $Q_r = 132\,900 \cdot 365 = 48\,508\,500 \text{ l/s} = 48\,508,50 \text{ m}^3/\text{rok}$

Požiarna potreba vody $Q_{pož} = 7,5 \text{ l.s}^{-1}$

V zmysle platných noriem odporúčaná veľkosť vodojemu sa pohybuje v rozmedzí 60 až 100 % z Q_m .

$Q_m = 186\,060 \text{ l/deň} = 2,15 \text{ l/s} = 185,76 \text{ m}^3/\text{d}$

$V = 185,76 \text{ m}^3/\text{d} \times 0,6 = 111,46 \text{ m}^3$

Zásobovanie sídla so zástavbou na základe urbanistického riešenia bude jestvujúcim a navrhovaným vodovodom. Ako už bolo uvedené obec Žakarovce je zásobovaná pitnou vodou z vlastných vodných zdrojov, ktoré prevádzkuje PVPS a.s. Poprad. Akumulácia vody bude zabezpečená v jestvujúcich 3 vodojemoch so súhrnným objemom 240 m^3 ($120, 70, 50 \text{ m}^3$). Rozvod vody po spotrebisku je realizovaný vodovodnou sieťou z potrubí DN 32 až 160 mm a pôjde z časti v spoločnej stupňovitej rýhe s budúcou kanalizáciou. Po technickej aj objemovej stránke navrhované riešenie bude vyhovujúce aj výhľadovo ako zásobáreň pitnej vody.

Nezlegalizované vodné zdroje vo východnej aj západnej časti obce budú postupne z iniciatívy obce aj občanov v spolupráci s Podtatranskou vodárenskou spoločnosťou a.s. Poprad vykonané kroky na ich zdokumentovanie a legalizovanie.

A.9.1.2 Návrh zásobovania úžitkovou – technologickou vodou :

Súčasný stav : Rozvod úžitkovej vody v obci nie je realizovaný, ani sa nenavrhuje.

A.9.2. Návrh odkanalizovania územia :

Súčasný stav :

Obec Žakarovce nemá vybudovanú kanalizačnú sieť ani ČOV, ale s jej realizáciou v budúcnosti sa uvažuje. Odpadové vody sú odvádzané do žump. Odpadové vody zo školskej budovy sú odvádzané do žumpy, na koľko štrbinová nádrž je nefunkčná. V plánoch rozvoja mesta Gelnice je uvažované s vybudovaním čistiarny odpadových vôd severozápadne od mesta, ktorá by mala čistiť aj odpadové vody zo Žakaroviec a tejto časti mesta Gelnica - Mária Huta.

Splašky z nehnuteľností sú v súčasnosti odvedené do žump a suchých záchodov, ktoré vo väčšine prípadov nie sú dokonale izolované, takže dochádza k znečisťovaniu podzemných aj povrchových vôd a tým aj k zhoršovaniu životného prostredia. Pre odvádzanie odpadových splaškových vôd bude potrebné vybudovať sieť splaškovej kanalizácie, ktorej zberač by tieto vody odvádzal do čistiarny odpadových vôd mesta Gelnica. Splašková sieť by mala byť vybudovaná z potrubí DN 300 mm celkovej dĺžky cca 7200 m a zberač DN 300 mm, dĺžky cca 3000 m. Trasu kanalizácie v obci navrhujeme situovať tak, aby viedla podľa možností v obecných komunikáciách a verejných priestranstvách.

Povrchové vody dažďové sú odvádzané po povrchu terénu do vodných tokov. V niektorých častiach obce sú vybudované cestné priekopy. Nevyhnutná bude ale ich rekonštrukcia. Princíp - spôsob odvádzania povrchových - dažďových vôd pre budúcnosť bude ponechaný. Pre časti obce, kde dôjde k rozvoju, bude potrebné vybudovať cestné priekopy napojené na súčasný systém.

Návrh riešenia:

Obec nemá spracovaný žiadny zámer ani projekt stavby kanalizácie ale predpoklad je napojenie na stokovú sieť v Gelnici s čistením splaškových vôd v ČOV Gelnica. Samotné riešenie kanalizácie v obci navrhujeme realizovať tak, aby bezproblémovo zabezpečila odvedenie splaškových vôd do ČOV v Gelnici. Stavebno-technické riešenie je navrhované tak, že sú dodržané ustanovenia STN 73 6701 - „Stokové siete a kanalizačné prípojky“. Tým bude zabezpečený nerušený odtok splaškových vôd a prevádzkyschopnosť kanalizácie. Stokovú sieť - gravitačnú, navrhujeme v celom rozsahu o priemere 300 mm, pretože podľa čl. 57 STN 73 6701 Stokové siete a kanalizačné prípojky sa na stokové siete nesmie používať potrubie menšieho priemeru. Vstupné kanalizačné šachty - vybudujú sa kruhové o priemere 1000 mm. Šachty sa vybudujú všade tam, kde je zmena smeru, zmena sklonu dna potrubia, pri sútoku jednotlivých stôk a v priamej trati vo vzdialenosti cca 50 m.

V návrhu ÚPN obce sa uvažuje s napojením všetkých domov a objektov technickej a občianskej vybavenosti na verejnú kanalizáciu. Potrubie splaškovej kanalizácie je dimenzované na dvojnásobok maximálneho prietoku. Trasovanie kanalizácie je dané terajšou zástavbou a sklonom terénu v krajniciach ulíc, resp. v ich polovici v súlade s normami STN 73 60 05 a STN 73 67 01. Pri štátnej ceste bude kanalizačné potrubie uložené mimo cestného telesa. Vo väčšej časti povedie v súbehu s vodovodným potrubím. Z novonavrhovaných lokalít odvieť dažďovú vodu pomocou rigolov a napojiť na stávajúci systém.

Počet obyvateľov – výhľad pre rok 2030 : 886

Výpočet množstva splaškových vôd je spracovaný podľa STN 75 6101 :

Priemerná potreba vody 132 900 l/deň = 1,54 l/s

Priemerný denný prietok splaškov $Q_s = 1,54$ l/s

Max. hodinový prietok splaškov Q_{smax}

$$Q_{smax} = Q_p \cdot k_{max} / 24 = 132,9 \cdot 3,0 / 24 = 16,61 \text{ m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$$

Min. hodinový prietok

$$Q_{shmin} = Q_p \cdot k_{min} / 24 = 132,9 \cdot 0,6 / 24 = 3,32 \text{ m}^3 \cdot \text{h}^{-1}$$

Približné zloženie splaškových odpadových vôd :

pH 7,2 až 7,8

sediment po 1 hodine 3 až 4,5 ml/l

nerozpustné látky 500 až 700 mg/l

z toho usaditeľné 67%

neusaditeľné 33%

rozpustné látky 600 až 800 mg/l

BSK₅ 100 až 400 mg/l

CHSK 250 až 1000 mg/l

oxidovateľnosť manganistanom v O₂ 100 až 500 mg/l

NH 4 20 až 42 mg/l

Ročné množstvo vyčistenej vody :

$$Q_{ročné} = Q_{pc} \times 365 \text{ dní} = 132,9 \times 365 = 48\,508,50 \text{ m}^3/\text{rok}$$

Celodenná produkcia BSK₅ :

$$886 \text{ obyvateľov} \times 60 \text{ g/obyv. deň} = 53\,160 \text{ g/d} = 53,16 \text{ kg/deň}$$

Pri posudzovaní minimálnych a maximálnych odtokov splaškových vôd sa použili koeficienty k_d a k_h podľa tab.č.1 STN 73 67 01 - Stokové siete a kanalizačné prípojky, resp. STN 75 6401 Čistiare odpadových vôd pre viac ako 500 EO.

Ako už bolo uvedené predpokladá sa napojenie obce na ČOV Gelnica. V obci Žakarovce je čiastočne vybudovaná dažďová kanalizácia - rigoly. Do stoky sú odvádzané povrchové vody z obecných komunikácií. Stoka kapacitne bude vyhovovať pre odvedenie povrchových vôd aj z novonavrhovaných ciest zastavaného územia intravilánu obce.

Ochranné pásma :

Na ochranu verejných vodovodov a verejných kanalizácií pred poškodením sa vymedzuje podľa §19 zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach pásmo ochrany :

- 1,5 m na obidve strany od vonkajšieho obrysu potrubia pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm,

- 2,5 m pri priemere nad 500 mm.

A.9.3. Vodné toky a nádrže :

Súčasný stav :

V k.ú. obce Žakarovce spravuje SVP, š.p. Banská Štiavnica, OZ. Košice vodohospodársky významný vodný tok Žakarovský potok č.402 v hydrologickom poradí č. 4-32-02-064 a drobné vodné toky - dva bezmenné prítoky Žakarovského potoka v intraviláne obce. V úseku rkm 4,50 až 5,20 je Žakarovský potok vodárenským vodným tokom. Pre vodný tok Žakarovský potok nie je v zmysle § 46 zákona č.364/2004 Z.Z. o vodách v znení

neskorších predpisov orgánom štátnej vodnej správy určený rozsah inundačného územia, pričom do doby jeho určenia sa vychádza z dostupných podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami, za čo sa považujú aj informácie o povodniach v minulých rokoch.

Návrh :

Navrhované úpravy tokov zohľadňujú požiadavky na zabezpečenie povodňovej ochrany sídiel. V zastavanom území sa zabezpečujú úpravy na prietok Q_{100} -ročnej vody a mimo zastavaného územia spravidla na prietok Q_{20} -ročnej vody. Všeobecne sú úpravy zamerané, vzhľadom k zvýšeným hodnotám max. prietokov, na neškodné odvádzanie veľkých vôd, pričom v hornej časti hlavných povodí, ktoré prináležia Košickému kraju, úpravy smerujú k zabezpečeniu ochrany zastavaných území sídiel, k zlepšeniu nevyhovujúcich smerových pomerov a k stabilizácii koryta mimo zastavaného územia. Podrobne sú navrhované úpravy tokov uvedené vo vodohospodárskych plánoch povodí. Návrhy zohľadňujú tieto zásady:

- pri spracovaní Územného plánu obce Žakarovce správca toku žiada rešpektovať prirodzené záplavové územia tokov a prípadnú výstavbu situovať v zmysle § 20 zákona č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami mimo územie ohrozeného povodňami;
- pre výkon správy vodných tokov správca tokov požaduje, v zmysle § 49 zákona Č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov, ponechať voľný nezastavaný pás šírky 10 m pozdĺž oboch brehov Žakarovského potoka a voľný nezastavaný pás šírky 5 m pozdĺž jeho prítokov;
- * z hľadiska ochrany vodných pásiem katastrálne územie obce Žakarovce zasahuje do ochranného pásma (OP) vodárenského zdroja (VZ) Žakarovský (Zlámaný) potok - Žakarovce. OP tohto VZ bolo určené rozhodnutím Č. 117/1989-vod. zo dňa 2.2.1989, vydané bývalým Okresným úradom v Spišskej Novej Vsi, odborom poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva. Na území s určeným OP pre VZ Žakarovský potok - Žakarovce je potrebné postupovať v súlade s podmienkami stanovenými v uvedenom rozhodnutí a v zmysle príslušnej platnej legislatívy v oblasti ochrany kvality vôd;
- * v katastrálnom území obce Žakarovce sa nachádzajú aj ochranné pásma (OP) podzemných vodárenských zdrojov (VZ) ;
- * v rámci odvádzania dažďových vôd správca žiada realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území a opatrenia na zachytávanie plávajúcich látok, aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 17 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov a v zmysle požiadaviek NV SR č.. 269/20 10 Z.z. podľa § 9.
- * dodržiavať dôsledne všetky v súčasnosti platné ustanovenia vodného zákona a ďalších súvisiacich právnych predpisov;
- * pri úpravách mimo zastavaného územia treba v maximálnej miere zachovávať existujúcu trasu koryta a stabilnú časť priečného profilu. Trasu toku skracovať len vo výnimočných prípadoch a odstavené meandre nezasyपाvať. V čo najväčšej miere zachovať pôvodné brehové porasty. Pre dosiahnutie potrebnej prietokovej kapacity (minimálne na Q_{20} -ročnú vodu) využívať odsunuté hrádze, ktoré nemusia presne kopírovať trasu toku.

ENERGETIKA :

A.9.4. Koncepcia zásobovania elektrickou energiou :

Zásobovanie elektrickou energiou - súčasný stav :

Obec Žakarovce je napojená zo skupinovej VN prípojky z vonkajšieho nadzemného VN 22 kV vedenia č. 204 napojeného zo 110/22 kV ES Krompachy s možnosťou zásobovania z ES 110/22 kV Prakovce. V obci je zásobovanie elektrickou energiou realizované vonkajším nadzemným elektrickým vedením prierezov 1-AES 4x70, 4x70 AlFe6, 4x50 AlFe, ktoré sú napájané zo 4 distribučných transformačných staníc. Vedenie tvorí zokruhovanú sieť s výbežkami pre vzdialenejšie lokality obce. Sieť pri súčasnom odbere pracuje spoľahlivo a dodáva potrebný príkon bez väčších úbytkov napätia. Ojedinelé nevyhovujúce domové prípojky realizované neizolovaným vodičom odporúčame vymeniť za závesný kábel s prislúchajúcim istením. V k.ú. obce sa nachádzajú aj 22 kV vedenia a transformačné stanice iných prevádzkovateľov, resp. odberateľov (cudzie TS), ktoré sa nepodieľajú na odbere pre obec a teda nie sú zahrňované do bilancii pre obec. V rámci obnovy rozvoja VSD v súčasnosti nepripravuje žiadnu stavbu. Konfigurácia transformačných staníc a N distribučnej siete postačuje pre výkonové požiadavky súčasnej bytovej zástavby a OV.

Najväčším odberateľom elektrickej energie v obci Žakarovce je obyvateľstvo, využívajúce energiu na svietenie a domáce spotrebiče.

Verejné osvetlenie tvoria výbojkové svietidlá upevnené na výložníkoch a stĺpoch sekundárnej siete. Najväčším odberateľom je obyvateľstvo, využívajúce energiu pre svetlo a domáce spotrebiče.

TAB. č. 5 Elektrické stanice (transformovne) VVN/VN

Názov lokality a miesto	kV	Celk. inšt. výkon v MVA	Správca	Poznámka
110/22 kV ES Krompachy	110/22		VSD Michalovce	možnosť zásobovania z ES 110/22 kV Prakovce

TAB. č. 6 Vzdušné vedenie VVN

Názov trasy od-do	kV	Číslo vedenia	Správca	Prevedenie jednod., dvojité (J,D)	Poznámka
Gelnica-Žakarovce	22	V 204	VSD	J	-

TAB. č.7 Zoznam 22 kV/0,4 kV transformačných staníc v majetku VSD Košice

Miesto, lokalita	Inšt. výkon v kVA	Napáj. 22 kV vedenie	Správca	Poznámka
TS0944-0001 PD	250	204	VSD a.s. Košice	
TS0944-0002 Obec	400	204	VSD a.s. Košice	
TS0944-0003 Baňa Zuzana	400	204	VSD a.s. Košice	
TS0944-0004 škola, detský domov	250	204	VSD a.s. Košice	
Spolu	1 300			

Súčasnemu ako aj výhľadovému odberu elektrickej energie kapacitne postačuje vybudovaná prenosová cesta NN sústavy v obci. Výpočet potreby elektrickej energie je vykonaný v zmysle pravidiel pre elektrizačnú sústavu č.2/82 a dodatkov z roku 1990.

Energetická bilancia pre navrhované lokality obce Žakarovce kroku 2030 :

Inštalovaný výkon:

Rodinné domy 303 x 15 4 545 kW

Verejné osvetlenie 15 kW

Komerčné priestory – obchody, služby 25 kW

Celkový inštalovaný výkon: 4 425 kW

Súčiniteľ súdobnosti beta = 0,28

Celkový súdobný výkon (výpočtové zaťaženie) P_p 1239,0 kW

Navrhovaný inštalovaný výkon trafa TS₅ s prihliadnutím na dovolené zaťažovanie, bude: 1 x 400 kVA

$$S_{dts} = P_{sc\ max} / 0,75 = 1239,0 / 0,75 = 1652\ kVA$$

Predpokladaná ročná spotreba elektrickej energie bude :

$$A_R = P_p \times 360\ \text{dní} \times 6\ \text{hod}/1000 = (\text{MWh/rok})$$

$$A_R = 1652,0 \times 360\ \text{dní} \times 6\ \text{hod}/1000 = 3\ 568\ \text{MWh/rok}$$

Návrh riešenia :

Odber elektrickej energie sa bude skladať z časti pre RD pre potreby občianskej vybavenosti a podnikateľských aktivít. Pre zabezpečenie požadovanej potreby elektrickej energie pre uvažovaný rozvoj sídla navrhujeme:

- transformačné stanice TS_{1,3} rekonštruovať na výkon min. 400 kVA
- vybudovať kioskovú trafostanicu TS₅ a osadiť transformátorom o výkone do 400 kVA;
- vybudovať káblOVú prípojku 22 kV vedenia 22 AXCES 3x70/25 od TS 0860 -0003 Gelnica Maria Huta k navrhovanej trafostanici TS₅ a následne prepojiť so stávajúcim vedením V 204;
- zrušiť časť nevyhovujúceho vzdušného 22 kV vedenia V 204 v obci (vid' grafiku);
- výmenu nepostačujúceho prierezu vodičov podľa potreby;
- vybudovať vonkajšiu sekundárnu sieť kábelovým vedením (vid' grafickú časť) podľa urbanistického návrhu
- zrekonštruovať jestvujúcu sekundárnu sieť pre plošné zabezpečenie odberu elektrickej energie
- osadiť vonkajším osvetlením komunikácie v lokalitách navrhovanej výstavby výbojkovými svietidlami upevnenými na výložníkoch a stĺpoch sekundárneho vedenia

A.9.5. Koncepcia zásobovania teplom :

Súčasný stav:

V riešenej obci je odber a dodávka tepla len z lokálnych tepelných zariadení na báze spaľovania tuhých palív a v malej miere elektrickou energiou. RD sú zásobované pre vykurovanie a prípravu TUV väčšinou z vlastných zdrojov tepla a to formou malých kotlov, príp. etážové vykurovanie na báze tuhých palív - čierne energetické uhlie E-150 /kal/, koks a čierne klasické uhlie, drevo, TUV prietokovými ohrievačmi.

Prevažná časť OV je zásobovaná pre vykurovanie a prípravu TUV väčšinou z domových a blokových kotolní na báze horeuvedených palív. Menšia časť objektov OV ako zdroj tepla využíva elektrické akumulčné pece a na prípravu TUV el. prietokové ohrievače.

Plynofikácia obce by veľkou mierou prispela k doriešeniu situácie v zásobovaní teplom. Po komplexnej plynifikácii obce dôjde k pomernej zmene používaných tuhých palív v prospech ušľachtilých palív čo by bolo určite prínosom v prospech zlepšenia ŽP.

Návrh riešenia :

Súčasný stav v zásobovaní teplom navrhujeme ponechať. Predpokladáme celkovú zmenu štruktúry používaných palív v prospech ušľachtilých palív. Väčšina objektov OV poľnohospodárstva a nových podnikateľ-

ských subjektov bude na báze spaľovania zemného plynu. Jednotlivé odbery pri rozširovaných objektoch budú kryté z rezerv vlastných kotolní, prípadne ich rozšírením a zväčšením ich kapacity. Celkovú spotrebu tepla pre ÚK a prípravu TÚV do roku 2030 stanovujeme pre vonkajšiu tepelnú oblasť – 18 °C s tepelným príkonom 10,7 kW (t)/ b.j. u RD. Pre vybavenosť budeme uvažovať s potrebou 20 % z potrieb pre byty všeobecne.

Bilancia potreby tepla :

Pre 303 b.j. (navrhovaných) do roku 2030 v RD, tepelný príkon bude:

$$Q_{B\ RD} = 303 \times 10,7 = 3\ 242,10 \text{ kW (t)}$$

$$Q_{VYB} = 3\ 242,1 \times 0,2 = 648,42 \text{ kW (t)}$$

$$Q_{SPOLU} = 3\ 890,52 \text{ kW (t)}$$

Ročná potreba tepla :

$$\text{- Bytový fond} \quad - \quad 3,6 \times 3\ 242,10 \times 2\ 000 = 23,34 \text{ TJ/rok}$$

$$\text{- Vybavenosť sídla} \quad - \quad 3,6 \times 648,42 \times 1\ 600 = 3,73 \text{ TJ/rok}$$

$$\text{- Spolu } Q_{ROK} \quad - \quad = 27,07 \text{ TJ/rok}$$

Výstavba prípadných nových kotolní, resp. rekonštrukcia existujúcich kotolní je v časovom súlade s termínmi realizácie príslušných nových objektov, resp. nábeh na využívanie plnej kapacity kotolne je odvislé od ukončenia príslušného objektu.

A.9.6. Koncepcia zásobovania plynom :

Súčasný stav :

Obec Žakarovce nie je plynofikovaná. Obec sa nachádza vo vzdialenosti cca 2 km severne od mesta Gelnica. Plynofikácia obce je časovo aj technicky viazaná na dokončenie STL rozvodov plynu v meste Gelnica, časť Mária-Huta. Po jej uvedení do prevádzky by bolo možné realizovať z technického hľadiska prevádzku predmetného plynovodu v obci Žakarovce.

Stavba plynovodu obce Žakarovce má líniový charakter. Predmetom stavby je aj plynofikácia rodinných domov na okraji mesta Gelnica, v časti Mária Huta, ktoré územno-správne patria do obce Žakarovce. S nápočtom plynu uvažujeme pre komplexnú plynofikáciu a to v členení pre vykurovanie, prípravu TÚV a varenie.

Návrh riešenia :

Stav obyvateľstva a bytového fondu :

Budúci STL prívod do obce Žakarovce bude napojený na STL plynovodnú sieť na okraji mesta Gelnica v dvoch bodoch. Jedno napojenie – pri skladoch firmy "FARBY-LAKY" bude slúžiť len na zásobovanie domov v časti Mária Huta. Druhé napojenie pri dome č.1047 v Gelnici bude zabezpečovať zásobovanie vlastnej obce Žakarovce.

STL prívodné potrubie bude dlhé cca 1300 m je navrhnuté z rúr D 90 SDR 17,6 a napojí sa na uzáver D 90, zriadený v rámci stavby "Plynofikácia Gelnica-Mária Huta II". Trasa prívodného potrubia je vedená po okraji lesnej cesty až po okraj obce Žakarovce. Trasou rozvodného potrubia je križovaná štátna cesta na šiestich miestach a domovými prípojkami taktiež na šiestich miestach. Križovania sú uvažované podvrtaním komunikácie a zatiahnutím chráničky. Rozvodné potrubie v intraviláne obce križuje Žakarovský potok na štyroch miestach a jeho bezmenný prítok na jednom mieste. STL rozvodom budú ďalej križované telekomunikačné káble miestne a diaľkové a obecný vodovod.

STL rozvody plynu :

STL rozvody sú vedené po verejných priestranstvách, prevažne po krajnici miestnych komunikácií, resp. štátnej cesty. STL rozvody križujú štátnu cestu na šiestich miestach. Žakarovský potok je križovaný STL rozvodmi na štyroch miestach a jeho ľavostranný bezmenný prítok na troch miestach. Rozvodné potrubie, ktorého celková dĺžka je 8 449 m je navrhnutá z rúr PE D 50, D 63 a D 90. Rúry D 50 a D 63 sú navrhnuté SDR 11, rúry D 90 sú uvažované SDR 17,6. Všetky rúry sú uvažované z pevnostného radu P100. V úsekoch kde pozdĺžny sklon potrubia presiahne 20 % bude potrubie zabezpečené proti posunutiu kotvením do betónových blokov.

TAB. č. 8 STL rozvody plynu po vetvách

Označ. vetvy	Celková dĺžka	D 50	D 63	D 90
A	2401,00	180,14	232,52	1988,34
A1	130,99	130,99		
A2	55,76	55,76		
A3	33,65	33,65		
A4	119,44	119,44		
A5	1166,45	0	1166,45	
A5-1	334,40	334,40		
A5-1-1	110,82	110,82		
A5-2	149,25	149,25		
A5-3	239,20	239,20		
A6	431,43	431,43		

A6-1	41,05	41,05		
A7	364,04	364,04		
A7-1	32,82	32,82		
A7-2	72,91	72,91		
A8	44,40	44,40		
A9	492,20	492,20		
A10	691,94	360,37	331,57	
A10-1	77,27	77,27		
A10-2	36,27	36,27		
A10-3	78,07	78,07		
A10-4	63,58	63,58		
A11	241,70	241,70		
A12	84,86	84,86		
A13	97,06	97,06		
B	548,61	548,61		
B1	85,04	85,04		
B1-1	82,40	82,40		
B2	15,86	15,86		
SPOLU	8322,47	4653,59	1730,54	1988,34

STL prípojky :

Predmetom návrhu sú verejné časti domových prípojek vedúcich od STL rozvodov po hlavný uzáver na hranici nehnuteľnosti. Predpokladá sa zariadenia 181 domových prípojek pre 203 domácností, resp. odberateľov. Prípojky budú zriadené z rúr PE D 32.

Rok	2030	
Počet	Obyv.	Bytov
	886	303

Predpokladaná potreba zemného plynu:

Štruktúra spotreby plynu v RD

Hod. a ročná potreba plynu	Nm ³ /hod	tis. m ³ /rok
Príprava jedál – varenie	0,15 x 303 x 0,9 = 40,91	150 x 303 x 0,9 = 40,91
Príprava TUV	0,20 x 303 x 0,9 = 54,54	400 x 303 x 0,9 = 109,08
Vykurovanie rodinných (RD)	1,15 x 303 x 0,9 = 313,61	3850 x 303 x 0,9 = 1 049,89
Spolu RD:	1,50 x 303 x 0,9 = 409,05	4400 x 303 x 0,9 = 1 199,88
Ostatní odberatelia MO + VO	91,0 m ³ /h	186,0 tis. m ³ /rok
Obec Žakarovce	487,9 m³/h	1 350,2 tis. m³/rok

Pre stanovenie odberu množstva plynu boli použité Smernice GR SPP, ako aj údaje OcÚ v Žakarovciach. Miestne plynovody sú navrhované tak, aby boli schopné zabezpečiť dodávku plynu aj pri zvýšenom náraste spotreby než je uvažovaný. Do r. 2030 ukončí sa plynifikácia všetkých domácností, všetkých MO. V novonavrhovaných častiach RD, i pre plochy urbanistickej rezervy vybudovať STL rozvod plynu. Pri riešení dodržať ustanovenia STN 386413, 386415, 386441, 42, 43 ; STN 733050, 73. Dodržať ochranné pásma v zmysle Zákona 251/2012 Z.z. §43, o energetike a o zmene niektorých zákonov z 31.7.2012. Upresnenie bilančných nárokov na odber zemného plynu bude predmetom prípravnej a projektovej dokumentácie jednotlivých stavieb na základe individuálnych potrieb jednotlivých investorov. Rast potreby plynu v jednotlivých rokoch nie je možné v tomto štádiu prípravy presne stanoviť. Je predpoklad, že zvyšovanie odberu plynu bude prebiehať po etapách.

TELEKOMUNIKÁCIE :

A.9.7. Telefonizácia :

Súčasný stav :

Žakarovcesú napojené na digitálnu telefónnu ústredňu v Gelnici. V obci bol vybudovaný nový telekomunikačný objekt so zaústeným optickým káblom. Nakoľko Telekom, a.s. sa riadi výhradne situáciou trhu, ďalší rozvoj telefonizácie bude závisieť od záujmu o tento druh služby v danej lokalite. Miestne rozvody sú riešené kombinovane, tj. úložnými a vzdušnými vedeniami (časť miestnej siete bola riešená formou pripokládky k optickému vedeniu) do všetkých ulíc. Domové prípojky sú realizované obdobne kombinovaným spôsobom.

TAB. č. 1 Stupeň telefonizácie

Telefónne stanice			Telefónna hustota v %	Počet VTA	Poznámka
bytové	nebytové	celkom			
-	-	-	cca 55	1	Upresnené po obdržaní vyjadrenia od správcu

Bilancia potreby HTS :

Postupnú kabelizáciu a novorealizované siete treba realizovať úložnými káblami s vazelínovou zábranou proti vlhkosti typu TCEPKPFLE. Trasy sa navrhujú s ohľadom na ostatné inžinierske siete v zmysle platnej priestorovej normy.

Bytové stanice sú dimenzované na navrhnutú telefonizáciu, t.j. 1-1,5 párov na byt + zariadenia občianskej vybavenosti a pri nebytových staniciach podľa požiadaviek zákazníkov 2 až 3 násobok dopytu v čase prípravy výstavby telefónnej siete.

Bilancia potreby HTS - potreba prípojok v sídle k roku 2030 :

Pre 303 bytových jednotiek (cca 30%)	88 HTS
vybavenosť 10 % z bytového fondu	8 HTS
Priemysel, podnikat. subjekty,	3 HTS
poľnohospodárstvo	2 HTS
urbanistická rezerva	2 HTS
C e l k o m	103 HTS

A.9.8. Návrh rozvoja pevných telekomunikačných sietí :

Návrh riešenia :

- dobudovať jestvujúcu miestnu sieť na uvažovanú kapacitu HTS s 10 % káblovou rezervou;
- presmerovať časť vonkajšieho telefónneho rozvodu a prispôsobiť podľa požiadaviek novonavrhovanej bytovej výstavby;
- postupná rekonštrukcia a kabelizácia jestvujúcej telefónnej siete, uloženej v zemi;
- pri kabelizácii telefónneho rozvodu súbežne ukladať vodiče pre rozvod káblovej televízie.

A.9.9. Pokrytie územia pre mobilné zariadenia :

Celé územie je pokryté sieťou komerčných mobilných operátorov

A.9.10. Kapacity a rozmiestnenie telekomunikačných a rádiodokomunikačných zariadení :

Súčasný stav - Miestny rozhlas :

Miestny rozhlas v obci je prevedený vzdušne na konzolách. Stožiare sú oceľové, do výšky 7.5 m nad zemou. Reprodukory prevažne 6 a 12 W sú rozmiestnené tak, aby nevznikali zázneje. Vedenie je na oboch koncoch chránené proti podpätiu bleskoistkami. Z hľadiska funkčnosti bude plne vyhovovať aj v ďalšom období až do času pokiaľ odovzdávanie informácií v obci nebude na báze miestnej výmeny informácií z centra na Obecnom úrade.

Návrh riešenia :

V miestach novonavrhovanej zástavby v prípade potreby osadiť ďalšie reprodukory.

A.10 Konceptia starostlivosti o životné prostredia :

Zastavané územie obce je v prevážnej miere využívané na bývanie. Čiastočne sú plochy zastavaného územia obce využívané pre občiansku a technickú vybavenosť. Veľkú plochu tvoria jeden čiastočne využívaný hospodársky dvor (horný) - poľnohospodárska výroba a druhý nevyužívaný (poškodené objekty) hospodársky (dolný) dvor.

Súčasný stav: v riešenej obci v súčasnosti najväčšie problémy spôsobujú :

- nevyhovujúci stav hospodárskych dvorov
- absentujúca kanalizácia v celej obci a ČOV

Obec Žakarovce v súčasnosti nemá vybudovanú kanalizačnú sieť ani ČOV. Splašky z nehnuteľností sú odvedené do žump a suchých záchodov, ktoré vo väčšine prípadov nie sú dokonale izolované, takže dochádza k znečisťovaniu podzemných vôd a tým aj k zhoršovaniu životného prostredia. Verejné objekty sú odkanalizované do septikových nádrží. Dažďové vody odtekajú voľne po teréne, z ciest cez jarky a čiastočné kanály do vodných tokov. Predpokladá sa realizácia splaškovej kanalizácie podľa potreby v kombinácii s tlakovou s napojením na ČOV situovanú meste Gelnica. Zásobovanie teplom - v súčasnosti je z lokálnych tepelných zariadení na báze spaľovania prevažne tuhých palív, v malej miere elektrickou energiou. Predpokladá sa celková zmena štruktúry používaných palív v prospech ušľachtilých palív, bude na báze spaľovania zemného plynu. Obec rieši organizovaný odvoz TKO na riadenú skládku cestou oprávnenej osoby (FURA). Je realizovaný separovaný zber druhotných surovín (papier, sklo, plasty, železo,...). Odvoz je zabezpečovaný občasným spôsobom na triedenie a ďalšie spracovanie.

A.10.1. Faktory negatívne ovplyvňujúce životné prostredie :

Hluk a vibrácie :

Základné ochranné pásmo pre cesty III. triedy podľa vyhlášky FMD č. 35 z roku 1984 je v extraviláne 20 m od osi komunikácie. Za hlavný líniový zdroj hluku od automobilovej dopravy možno považovať cestu III. triedy č.5468 prechádzajúcu obcou.

Vyhodnotenie očakávanej hlukovej situácie na výhľadové obdobie nie je možné uskutočniť, nakoľko pre predmetnú komunikáciu nebolo robené sčítanie intenzity dopravy.

Eliminovať hluk vyplývajúci z dopravy je možné najmä nasledovnými opatreniami:

- dopravno – organizačným opatrením,
- bližšie ku komunikáciám situovať objekty, ktorých funkcie nevyžadujú protihlukovú ochranu (napr. garáže, skladové priestory),
- zriaďovať ochrannú zeleň s vhodnou voľbou použitých drevín a so zavádzaním ideálnej štruktúry zelene v gradácii trávnik – ker – strom.

Exhaláty a sekundárna prašnosť :

Hluk a exhaláty z dopravy vznikajú z automobilovej dopravy na ceste III. triedy č.III/5468, prechádzajúcich vlastnou obcou.

Za lokálne zdroje možno považovať cestnú premávku na cestách a spaľovanie tuhých palív v domácnostiach. Ovzdušie je znečistené najmä prachom, SO₂, NO_x, CO₂. K prekročeniu noriem prípustnej koncentrácie (NPK) nedošlo.

Iné podľa potreby :

Nachádza sa tu prieskumné územie (PÚ) „Gelnica, nerasty, z ktorých možno vyrábať kovy“, určené pre držiteľa prieskumného územia DOM STEINER spol. s r.o. Gánovce s platnosťou do 03.12.2018.

Sú tu evidované staré banské diela, ktoré sú vymedzené ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa § 12 ods.4 písm.o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.55/2001 Z.z. o územno-plánovacej dokumentácii.

Informácie o radónovom žiarení – je tu stredné radónové riziko, ktoré môže negatívne ovplyvniť ďalšie využitie územia. Nie je tu evidovaná prognóza jeho zvýšenia. Nie sú tu evidované svahové deformácie.

Stará environmentálna záťaž sa nachádza v juhovýchodnej časti obce, jedná sa o skládku upravenú prekrytú s terénymi úpravami. Je navrhované túto skládku zlikvidovať oprávnenou osobou. Drobné nepovolené skládky týkajúce sa TKO sa objavujú len v malom rozsahu, tieto sú postupne likvidované obcou. V obci je organizovaný zber TKO s odvozom na riadenú skládku TKO.

V riešenom území sa nenachádzajú faktory výraznejšie negatívne ovplyvňujúce ŽP.

A.10.2. Faktory pozitívne ovplyvňujúce životné prostredie :

Rozbor faktorov pozitívne ovplyvňujúcich kvalitu životného prostredia :

Územie sídla Žakarovce patrí do oblasti s pomerne zachovalým životným prostredím, z hľadiska väčších zdrojov znečistenia. Obec nemá vybudovaný verejný vodovod. Nemá vybudovanú verejnú kanalizáciu splaškových vôd. Dažďové vody sú odvádzané do recipientu nepravidłným systémom odvodňovacích rigolov a priekop pozdĺž ciest.

Veľkým kladom územia je veľké množstvo zelene v okolí obce ale aj na vlastnom území obce .

Z technickej infraštruktúry je to hlavne vybudovaný verejný vodovod. Je žiaduce vybudovať aj verejný rozvod plynu, ktorý by odstránil vykurovanie tuhými palivami.

Chránené vtáčie územie :

Na cca polovici rozlohy katastrálneho územia obce je vyhlásené Chránené vtáčie územie SKCHVU0015 Volovské vrchy, ktoré je súčasťou európskej sústavy chránených území NARURA 2000 – vyhlásené Vyhláškou MŽP SR č. 196/2010 zo 16.4.2010, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Volovské vrchy s účinnosťou od 15.5.2010. Územie je chránené z dôvodu výskytu mnohých vzácných druhov vtákov, ktoré sa tu vyskytujú celoročne, počas migrácie, alebo tu zimujú.

Krajinno-estetické hodnoty územia :

Estetické vnímanie krajiny je subjektívny odraz objektívnych skutočností vo vedomí človeka. Z uvedených krajinno-ekologických komplexov predpokladáme, že nastáva priamo úmerný vzťah medzi ekologickou a krajinárskou hodnotou územia.

Obec sa nachádza na východnom úpätí Krompašského vrchu (1024,80 m n.m.) v severovýchodnej časti Hnílečských vrchov severne od Gelnice. Chotár má ráz hornatiny s nadmorskou výškou 500 – 1,30 m, okolo obce a v severnej časti je odlesnený, inde prevažne smrekový les. Vlastná obec je v údolí, na brehoch Žakarovského potoka, ľavostranného prítoku Hnilca. Už od svojho vzniku je obec známa baníctvom. Už v 16. Storočí tu boli železorzudné a medené bane, koncom 19.storočia pribudla pražiareň rudy, železnička a lanovka.

V diaľkových pohľadoch z prístupovej cesty od Mária huty sa uplatňuje ako dominanta masív zelene

pozdlž vodného toku Žakarovského potoka, ale hlavne hrebene okolitého horského masívu s lesnými porastami. Dial'kové pohľady nemajú žiadne rušivé prvky, postupným pohybom hore dolinou sa otvárajú krásne priehľady, v strede obce dominuje objekt rímskokatolíckeho kostola s vežou.

Z hrebeňov nad obcou sa krásne výhľady opakujú, na území obce dominuje rímskokatolícky kostol sv. Michala archaniela, objekty materskej školy a detského domova len podporujú priestorovú hierarchiu obce.

Za faktory pozitívne ovplyvňujúcich ŽP môžeme označiť veľké množstvo zelene a skupiny starších stromov na viacerých miestach v obci.

Pri všetkých činnostiach vykonávaných v krajine je potrebné sústrediť sa na trvalo udržateľné využívanie krajinného potenciálu a na zvyšovanie biologickej diverzity. V konkrétnom prípade katastrálneho územia obce Žakarovce ide v západnej a južnej časti o plochy katastra predstavujúce lúčno-lesnú krajinu s prirodzenými ekosystémami, ekologicky vyváženú, dostatočne diverzifikovanú a biologicky bohatú, kým severovýchodná časť je krajina oráčino-pasienková s dobrým zastúpením ekostabilizačných prvkov. NÚSES hodnotí priestorovú štruktúru krajiny katastra ako veľmi priaznivú. Koeficient ekologickej stability katastra ako podiel plôch prevažne ekologicky stabilných a plôch ekologicky výrazne labilných je v zmysle RÚSES pre Žakarovce 51,5 pričom KES nad 3,0 predstavuje katastrálne územie s veľkou prevahou prírodných prvkov.

A.10.3. Zásady a opatrenia pre nakladanie s odpadmi :

Súčasný stav :

Občania likvidujú tuhý domový odpad do domových nádob (malé "kukanádoby"), ktoré sú pravidelne odvázané na základe zmluvného vzťahu medzi obcou a firmou zabezpečujúcou odvoz na skládku. Kompostovateľný odpad si spracovávajú občania individuálne. V blízkom okolí obce sa v súčasnosti ne nachádzajú divoké skládky TKO. V prípade potreby obec robí pravidelné kroky na likvidáciu a odstránenie následkov prípadných nepovolených skládok.

V súčasnosti prebieha v obci pravidelný triedený zber vybraných druhov odpadov na základe harmonogramu vypracovaného firmou FURA.

Návrh :

Na ďalšie roky si obec nechá vypracovať nový program odpadového hospodárstva, s dôrazom na separovaný zber komunálneho odpadu, ktorý posúdi nutnosť zmien doterajšej formy likvidácie TKO, drobného nebezpečného odpadu (autobaterie, lieky,...). Formu odvozu ani miesto likvidácie TKO v súčasnej dome meniť nie je navrhované.

Výrobný a iný odpad po oživení podnikateľskej činnosti dvore a oživenie poľnohospodárskej živočíšnej výroby v priestoroch na časti hospodárskeho dvora bude riešené osobitnými opatreniami pre tento areál.

V územnom pláne je navrhnutá plocha pre obecné kompostovisko.

V k.ú. obce sa nachádza prekrytá stará skládka, obec bude robiť opatrenia na jej likvidáciu.

A.11 Obrana štátu, ochrana pred požiarmi :

Záujmy obrany štátu a požiarnej ochrany – Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Spišskej Novej Vsi nemá pripomienky, vid'. list č. ORHZ-SN1-274-002/2015 zo dňa 10.09.2015. V blízkosti Gelnici aj v Spišskej Novej Vsi je profesionálny požiarny zbor, v obci je požiarna zbrojnica. Požiarne hydranty sú navrhované v rámci jestvujúceho verejného vodovodu tak, aby boli k dispozícii v prípade potreby požiarnej vody. Navrhované sú na vodnom toku Žakarovského potoka malé priehrádzky a vo východnej časti je navrhovaná väčšia priehrádzka - požiarna nádrž.

Obec je zatriedená z aspektu COO do IV. kategórie s tým, že ukrytie obyvateľstva bude zabezpečená v krytoch, budovaných svojpomocne. Detailné riešenie nie je predmetom rozsahu ÚPN-O ale až v stupni zóna.

A.12 Vyhodnotenie záberu poľnohospodárskeho fondu :

Vid'. časť D.

B. GRAFICKÁ ČASŤ :

Obsah :

1. Širšie vzťahy	M = 1 : 50 000
2. Situácia - Komplexný urbanistický návrh - katastrálne územie	M = 1 : 10 000
3. Situácia - Komplexný urbanistický návrh - priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia so zakreslením verejnoprospešných stavieb	M = 1 : 2 880
4. Situácia - Verejnoprospešné stavby - schéma rozmiestnenia	M = 1 : 10 000
5. Situácia - Verejné dopravné vybavenie	M = 1 : 2 880
6a. Situácia - Verejná technická infraštruktúra - vybavenie obce, obsahujúce návrh koncepcie vodného hospodárstva	M = 1 : 2 880
6b. Situácia - Verejná technická infraštruktúra - vybavenie obce, obsahujúce návrh koncepcie energetiky, telekomunikácií a ich zariadení	M = 1 : 2 880
7. Situácia - Ochrana prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability	M = 1 : 10 000
8. Situácia - Vyhodnotenie záberu PF	M = 1 : 2 880

C. Závazná časť územného plánu obce Žakarovce

1. Zásady priestorového usporiadania a funkčného využívania územia

- 1.1 V oblasti osídlenia a územného rozvoja obec Žakarovce rozvíjať ako súčasť urbanizačného priestoru sídla Gelnica a súčasť sídelnej aglomerácie Košického kraja.
- 1.2 Novú zástavbu orientovať na dotvorenie existujúcej urbanistickej kompozície obce, založenej na líniovej uličnej zástavbe pozdĺž hlavných jestvujúcich a navrhovaných miestnych komunikácií.
- 1.3 Rozvojové územie je potrebné z aspektu funkčného využívania a spôsobu zástavby regulovať v zmysle grafickej časti územného plánu, s uplatnením týchto zásad :

1.3.1 Bývanie:

- Uprednostniť prestavbu staršieho, najmä neobývaného bytového fondu, využiť všetky prázdne parcely a prieluky v zastavanom území obce.
- Nové pozemky v príhlom extraviláne vytvoriť na lokalitách, kde je možné využiť jestvujúce komunikácie a inžinierske siete, dopĺňajú solitérnu zástavbu.
- Z hľadiska foriem bývania výstavbu nových bytov realizovať predovšetkým v samostatne stojacich rodinných domoch, progresívne formy (radové, átriové RD) a bytové domy pokladať iba za doplnkové formy (výstavba nízkoštandardných foriem bývania sa nepredpokladá).
- Bytovú otázku možných bezdomovcov je podľa potreby možné riešiť revitalizáciou niektorého neobývaného rod. domu.
- U bývania integrovaného so službami presadzovať tieto regulatívy: výrobné služby s čistými a nehučnými prevádzkami dovoliť zriadiť aj uprostred súvislej obytnej zástavby, optimálne v opticky frekventovanej polohe; výrobné služby so špinavými, resp. hučnými prevádzkami dislokovať na okrajové pozemky.
- Hygienicky závadné prevádzky nezlučiteľné s bývaním je nevyhnutné vymiestniť do priestorov mimo kompaktnej obytnej zástavby.
- Drobnochov pri RD v súvislej obytnej zástavbe umožniť iba v rozsahu vlastnej spotreby.
- V lokalite „C“ je možná výstavba rodinných domov len mimo ochranné pásmo VN el. vedenia.
- Pri navrhovaní konkrétnych stavebných objektov a zariadení je potrebné dbať aj na najvyššie prípustné ekvivalentné hladiny hluku $L_{Aeq,p}$ (dB) pre kategóriu územia II. (Vonkajší priestor v obytnom území).
- Výstavba objektov a areálov pri vodných tokoch je podmienená protipovodňovými opatreniami na vodnom toku po vyhodnotení hladinového režimu pri prietoku Q 100 ročnej veľkej vody, v súlade so zákonom č.7/2010 Z.z..
- Na riešenom území je radónové riziko - strednej úrovne a preto je nutné robiť technické opatrenia pri výstavbe objektov na bývanie proti jeho pôsobeniu na človeka – napr. používanie protiradónových izolácií, používanie ďalších vhodných stavebných výrobkov a vhodné architektonicko-dispozičné úpravy).
- Zástavbu obce orientovať tak, aby boli rešpektované plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu (prieskumné územie, územie znehodnotené ťažbou, staré banské diela).
- Zástavbou rešpektovať upravenú prekrytú skládku (zrealizovať inžinierskogeologický prieskum tohto územia, likvidácia skládky)

1.3.2 Výroba :

- Rozvoj výrobných činností je potrebné oprieť o využitie pôvodných zdrojov. Z tohto aspektu je potrebné rozvíjať poľnohospodárstvo (rastlinná i živočíšna výroba), výroba potravín a nápojov dopravné a výrobné služby.
- Na časti (horného) hospodárskeho dvora je možné rozvíjať agroturistiku a s ňou spojené služby.
- Na časti bývalého (dolného) hospodárskeho dvora je navrhnutá plocha pre iné funkcie – šport, sklady, nezávadnú výrobu, resp. výrobné služby s priestorovo a hygienicky nenáročnými prevádzkami neprípustnými v obytnom území.

1.3.3 Rekreačia a cestovný ruch (CR)

- Budovanie strediska pre voľný, či viazaný CR je možné pokladať za vhodné, nakoľko tu je prírodné prostredie tej najvyššej bonity. Rovnako vhodné sú podmienky pre rozvoj turistiky (letnej aj zimnej).
- Individuálnu chatovú rekreáciu (ICHR) vo forme rekreačných chalúp a rekreačných domčekov vylúčiť nemožno, neobývané rodinné domy je vhodné využívať aj na tento účel, prioritu má mať rozvoj bývania.
- Rekreačnú zónu so zariadeniami pre každodenný oddych a šport rozvíjať v nadväznosti na existujúci športový areál (polyfunkčné ihrisko) a okolitú prírodu.

1.3.4 Občianska vybavenosť

- Pre zvýšenie životného štandardu v obci je potrebné rozšíriť druhy a kapacity zariadení občianskej vybavenosti. Zasadou má byť ich koncentrácia do uzlových priestorov tak, aby tvorili akcent

v urbanistickej kompozícii obce a aby umožnili optimálnu dochádzku z jednotlivých obytných skupín.

- Posilniť je potrebné najmä telovýchovné zariadenia, doplniť priestorové kapacity verejnej administratívy, ako aj obchodu a služieb.
- Menšie zariadenia komerčnej vybavenosti pre obchod, služby a pre verejné stravovanie možno umiestniť v budovách patriacich obci a čiastočne aj v obytnej zástavbe, resp. ako súčasť jednotlivých rodinných domov.

V oblasti rozvoja občianskej vybavenosti zriadiť :

- 1.3.4.1 prístavba a rekonštrukcia budovy obecného úradu
- 1.3.4.2 rekonštrukciu Kultúrneho domu
- 1.3.4.3 prístavbu a rekonštrukciu bývalého Detského domova
- 1.3.4.4 modernizácia a rekonštrukcia Materskej školy
- 1.3.4.5 rekonštrukciu obchodnej vybavenosti
- 1.3.4.6 výstavbu a rekonštrukcia športového areálu zimných športov
- 1.3.4.7 výstavba zastávkových pruhov a prístreškov pre cestujúcich
- 1.3.4.8 rekonštrukcie bývalého (dolného) hospodárskeho dvora pre účely športu, nezávadnej komerčnej vybavenosti a služieb

1.3.5 Civilná ochrana obyvateľstva

- akceptovať súčasný stav úkrytov, úkryt obyvateľstva riešiť pre 100% obyvateľstva svojpomocne v suterénnych priestoroch rodinných a bytových domov
- pre jednu ukrývanú osobu musí byť zabezpečené min. 1,5 m² podlahovej plochy úkrytu
- úkryt sa musí zvoliť v blízkosti miesta pobytu ukrývaných, aby ho mohli byť v prípade ohrozenia včas dosiahnuť
- úkryt nesmie byť v blízkosti skladov horľavín alebo iných nebezpečných látok

1.3.6 Protipovodňová ochrana

V extravilánoch sa zabezpečujú úpravy tokov spravidla na prietok Q_{20} -ročnej vody. Všeobecne sú úpravy zamerané, vzhľadom k zvýšeným hodnotám max. prietokov, na neškodné odvádzanie veľkých vôd, pričom v hornej časti hlavných povodí, ktoré prináležia samosprávnemu kraju, úpravy smerujú k zabezpečeniu ochrany intravilánov sídiel, k zlepšeniu nevyhovujúcich smerových pomerov a k stabilizácii koryta v extravilánoch. Podrobne sú navrhované úpravy tokov uvedené vo vodohospodárskych plánoch povodí.

Návrhy zohľadňujú tieto zásady :

- pri úpravách v extravilánoch treba v maximálnej miere zachovávať existujúcu trasu koryta a stabilnú časť priečného profilu.
- trasu toku skracovať len vo výnimočných prípadoch a odstavené meandre nezasypávať.
- v čo najväčšej miere zachovať pôvodné brehové porasty.
- pre dosiahnutie potrebnej prietokovej kapacity (minimálne na Q_{20} -ročnú vodu) využívať odsunuté hrádze, ktoré nemusia presne kopírovať trasu toku.
- rešpektovať prirodzené inundačné územia tokov a rešpektovať obmedzenia v zmysle § 20 zák. č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami
- upraviť toky na Q_{100} , resp. zásadne umiestňovať výstavbu mimo inundačných území po vyhodnotení hladinového režimu pri prietoku Q_{100}
- v rámci odvádzania dažďových vôd realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody recipienta v súlade s ustanoveniami § 36, ods. 13 zák. č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov a v zmysle požiadaviek NV SR č. 296/2005 Z. z. podľa § 6, t.j. so zabezpečením zachytávania plávajúcich látok
- dôsledne dodržiavať v súčasnosti platné ustanovenia vodného zákona a ďalších súvisiacich predpisov,
- vybudovať protipovodňové opatrenia pre stavby na funkčných plochách zasahujúcich do možného inundačného územia. Bez protipovodňových opatrení nie je možný ďalší rozvoj na plochách pri vodných tokoch - odsúhlasiť so správcom vodného toku.

2. Prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky využitia jednotlivých plôch

2.1. Za prípustné podmienky využitia možno pokladať:

2.1.1 V území s funkciou bývania

- 2.1.1.1. drobné remeselné činnosti, poľnohospodárska malovýroba (ovocie, zelenina), drobný chov a menšie zariadenia komerčnej vybavenosti pre výrobu, obchod, služby.
- 2.1.1.2. pri rodinných domoch garáže a plochy zelene v rozsahu zodpovedajúcom estetickým,

- hygienickým a ekostabilizačným potrebám obce.
- 2.1.1.3. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.
Na riešenom území je radónové riziko-strednej úrovne (pri radónovom riziku strednej úrovne je nutné robiť technické opatrenia pri výstavbe objektov na bývanie proti jeho pôsobeniu na človeka – napr. používanie protiradónových izolácií, používanie vhodných stavebných výrobkov a vhodné architektonicko-dispozičné úpravy).
- 2.1.1.4. Výstavbu nových objektov, zariadení, areálov a rekonštrukciu starých tak, aby ich prevádzkou nebola zhoršená kvalita životného prostredia a zdravia obyvateľstva
- 2.1.1.5. Výstavbu nových objektov, zariadení, areálov a rekonštrukciu starých v blízkosti vodného toku je podmienená protipovodňovými opatreniami na vodnom toku po vyhodnotení hľadínového režimu pri prietoku Q 100 ročnej veľkej vody, v súlade so zák. č.7/2010 Z.z.. Bez protipovodňových opatrení nie je možný ďalší rozvoj na plochách pri vodných tokoch návrh odsúhlasí so správcom vodného toku.
- 2.1.2 V území s funkciou výroby
- 2.1.2.1. Využívanie plochy bývalého hospodárskeho dvora pre šport, nepoľnohospodársku výrobu, sklady netoxického materiálu, nezávadnú výrobu, služby a iné komerčné aktivity neproduktujúce nebezpečný odpad a nezaťažujúce príslušné obytné prostredie.
- 2.1.2.2. Plochu hospodárskeho (horného) dvora v severozápadnej časti je možné využívať pre poľnohospodársku výrobu, agroturistiku, služby a iné komerčné aktivity neproduktujúce nebezpečný odpad a nezaťažujúce príslušné obytné prostredie za podmienky výsadby izolačnej zelene zo strany obytnej zástavby.
- 2.1.3 V území s funkciou občianskej vybavenosti
- 2.1.3.1. využitie plôch a objektov občianskej vybavenosti na iný druh OV
- 2.1.4 V území s funkciou dopravnej a technickej vybavenosti
- 2.1.4.1. iný rozsah záberu pozemkov, pokiaľ nutnosť preukáže následne spracovaná dokumentácia
- 2.2. Za neprípustné podmienky využitia možno pokladať:
- 2.2.1 V území s funkciou bývania
- 2.2.1.1. umiestnenie zariadení výroby, skladov toxických či horľavých materiálov, výrobných služieb so špinavou alebo hlučnou prevádzkou, ktoré majú negatívny vplyv na bývanie.
- 2.2.1.2. umiestnenie stavebných objektov, ktoré by vytvárali neprimerané dominanty alebo narúšali charakter územia a celkovú panorámu obce;
- 2.2.1.3. umiestnenie domov v lokalite „C“ v ochrannom pásme el. vedenia VN (10 m od krajného vodiča po oboch stranách el. vedenia).
- 2.2.1.4. umiestnenie a prevádzkovanie takých zdrojov hluku, infrazvuku alebo vibrácií, ktoré prekračujú prípustné hodnoty pre dennú aj nočnú dobu v zmysle zákona č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, v znení neskorších predpisov.
- 2.2.1.5. chov domácich zvierat vo väčšom množstve ako pre vlastnú potrebu (podnikateľské aktivity)
- 2.2.2 V území s funkciou občianskej vybavenosti
- 2.2.2.1. využívanie plôch pre umiestnenie zariadení výroby, skladov toxických či horľavých materiálov, výrobných služieb so špinavou alebo hlučnou prevádzkou, ktoré majú negatívny vplyv na okolie.
- 2.2.2.2. umiestnenie stavebných objektov, ktoré by vytvárali neprimerané dominanty alebo narúšali charakter územia a celkovú panorámu obce,
- 2.2.2.3. chov domácich zvierat vo väčšom množstve ako pre vlastnú potrebu (podnikateľské aktivity),
- 2.2.3 V území s funkciou výroby
- 2.2.3.1. plošné rozširovanie hospodárskeho dvora (horného), bez kompletného využitia existujúcej disponibilnej plochy.
- 2.2.3.2. skladovanie a spracovanie odpadu, s výnimkou bioodpadu určeného k spracovaniu na území obce ako druhotná surovina.
- 2.2.3.3. skladovanie, výroba a akékoľvek aktivity, ktoré majú vplyv na znečisťovanie a znižovanie kvality ovzdušia a životného prostredia na území obce.
- 2.3. Za **obmedzujúce** podmienky využitia možno pokladať:
- 2.3.1 V území s funkciou bývania
- 2.3.1.1. podmienky na zvýšenie verejného charakteru častí pozemkov s navrhovanou technickou

- vybavenosťou v predzáhradkách a u bývania integrovaného so službami
- 2.3.1.2. obmedzené funkčné využitie plôch pre sociálne, kultúrne, administratívne a zdravotnícke zariadenia, komerčné záhradníctva
- 2.3.1.3. rešpektovať na celom území obce nachádzajúce sa stredné radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia. Je potrebné robiť nutné technické opatrenia pri výstavbe objektov na bývanie proti jeho pôsobeniu na človeka – napr. používanie protiradónových izolácií, používanie ďalších vhodných stavebných výrobkov a vhodné architektonicko-dispozičné úpravy).
- 2.3.1.4. nezlegalizované vodné zdroje v západnej časti obce miestna časť „Dolina“. Postupne budú z iniciatívy obce v spolupráci s Vodárenskou spoločnosťou Poprad vykonané kroky na ich zdokumentovanie a legalizovanie.
- 2.3.1.5. Výstavbu nových objektov, zariadení, areálov a rekonštrukciu starých v blízkosti vodného toku je podmienená protipovodňovými opatreniami na vodnom toku po vyhodnotení hľadínového režimu pri prietoku Q 100 ročnej veľkej vody, v súlade so zák. č.7/2010 Z.z.. Bez protipovodňových opatrení nie je možný ďalší rozvoj na plochách pri vodných tokoch návrh odsúhlasiť so správcom vodného toku.
- 2.3.2 V území s funkciou občianskej vybavenosti
 - 2.3.2.1. rešpektovať školské zariadenia, dodržiavať a rešpektovať obmedzenia rýchlosti a priechody pre chodcov, parkoviská automobilov bez rušivých vplyvov, ,
- 2.3.3 V území s funkciou občianskej vybavenosti
 - 2.3.3.1. zastavovacie podmienky – existujúce stavebné čiary, odstupy objektov - zachovať charakter tradičnej ulicovej zástavby, dodržať požiarnebezpečnostné podmienky.
 - 2.3.3.2. podmienky na zvýšenie verejného charakteru častí pozemkov – minimálne oplocovanie
- 2.3.4 V území s funkciou výroby
 - 2.3.4.1. na navrhovanom kompostovisku – dodržiavať existujúce stavebné čiary, odstupy objektov- na zachovanie charakteru zástavby, požiarnebezpečnostné hľadisko, pri prevádzkovaní dodržiavať protihlukové opatrenia, ktoré zabezpečia prípustné hodnoty pre dennú aj nočnú dobu v zmysle zákona č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, v znení neskorších predpisov.

3. Zásady a regulatívy na umiestnenie verejného dopravného a technického vybavenia

- 3.1. V oblasti dopravy
 - 3.1.1. Za hlavnú dopravnú os s funkciou zbernej miestnej komunikácie považovať cestnú komunikáciu č. III/3272 Gelnica (časť Mária Huta) – Žakarovce celkovej dĺžky 4 km (z toho 3 km ako prietah obcou), s napojením na cestnú sieť v Slovenskej republike prostredníctvom cesty II. triedy č.II/546 Margecany – Gelnica – Prakovce – Mníšek nad Hnilcom – Hnilčík.
 - 3.1.2. Miestne komunikácie s obslužnou funkciou sa napájajú na cestu III/3272.
 - 3.1.3 Miestne komunikácie riešiť, poľažne postupne prestavať vo funkčnej triede C3 – kategórie MOK 2,75/30 až 3,75/30 so šírkovým usporiadaním 2,75 m až 3,75m vozovka, 2 m chodník a 2 m líniový pás zelene pre uloženie inžinierskych sietí.
 - 3.1.4 Pred zariadeniami občianskej vybavenosti zriadiť verejné parkoviská.
 - 3.1.5 Rešpektovať plochy pre zriadenie zastávkových pruhov
 - 3.1.6 Zriadiť cyklotrasu smerom od časti Mária Huta mesta Gelnica smerom na Plejsy, okolo miestnych pamätihodností a vyhlídkových bodov
- 3.2. V oblasti technickej infraštruktúry
 - 3.2.1 Vybudovať delenú splaškovú kanalizačnú sieť s napojením na ČOV Gelnica, dovtedy odkanalizovanie plánovaných objektov do nepriepustných žump, resp. malých domových ČOV.
 - 3.2.2 Dobudovať verejný vodovod a rekonštruovať vodojem.
 - 3.2.3 Dažďové a povrchové vody po predčistení odvieť do recipientu, V prípade výstavby v navrhovaných lokalitách je potrebné v rámci odvádzania dažďových vôd z novo navrhovaných spevnených plôch realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku v území a opatrenia na zachytávanie plávajúcich látok tak, aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 17 zákona č. 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a v zmysle požiadaviek NV SR č. 269/2010 Z.z. podľa § 9.
 - 3.2.4 Pozdĺž brehov vodného toku Žakarovský potok zachovať manipulačný pás v šírke min. 10 m od brehovej čiary. Pozdĺž oboch brehov bezmenných prítokov zachovať manipulačný pás v šírke 5 m

- od brehovej čiary, pre výkon správy vodných tokov v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov .
- 3.2.5 Odber elektrickej energie zabezpečiť na existujúcej báze s postupným zvýšením výkonu existujúcich transformačných staníc, vybudovaním novej transformačnej stanice TS5 s káblovou 22 kV prípojkou
 - 3.2.6 Vybudovať káblovú prípojku 22 kV vedenia 22 AXCES 3x70/25 od TS 0860 -0003 Gelnica Maria Huta k navrhovanej trafostanici TS₅ a následne prepojiť so stávajúcim vedením V 204, zároveň zrušiť časť nevyhovujúceho vzdušného 22 kV vedenia V 204 v obci.
 - 3.2.7 Vybudovať novú sekundárnu sieť NN v nových lokalitách "B" až "F" rozvodmi v zemi ,
 - 3.2.8 Vybudovať verejné osvetlenie v nových lokalitách "B" až "F" samostatnými rozvodmi a osvetľovacími telesami na stožiaroch,
 - 3.2.9 Na úseku telekomunikácií zabezpečiť postupnú kábelizáciu siete.
 - 3.2.10 Vybudovať protipovodňové, retenčné (záchytné) priehradzky na vodných tokoch a požiarnu nádrž na vodnom toku Žakarovského potoka.

4. Zásady ochrany prírody, kultúrneho dedičstva, využitia prírodných zdrojov

4.1 Z hľadiska zachovania kultúrohistorických hodnôt

- 4.1.1 V rámci obce sa nenachádza žiaden objekt, ktorý by bol zapísaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu a nie sú na území k.ú. obce evidované archeologické náleziská.

Archeológia - archeologické pamiatky, ktoré sú prvotnými dokladmi osídlenia chotárov jednotlivých častí obce dávno pred prvými písomnými správami. Sú to zatiaľ neobjavené archeologické náleziská z rôznych časových a historických období.

Preto je vhodné, aby každý investičný - stavebný zámer na území obce bol vopred konzultovaný s Krajským pamiatkovým úradom v Košiciach, nakoľko pri stavebných – výkopových prácach môže dôjsť k objaveniu archeologických nálezov.

Podmienky a spôsob ochrany archeologických nálezísk určí dotknutý orgán podľa § 30 odseku 4 a § 35 odseku 7 pamiatkového zákona v územnom a stavebnom konaní stavby.

V prípade náhodného archeologického nálezu mimo povolenej stavby je nutné postupovať v zmysle §40 pamiatkového zákona, nález nevyzdvíhať (len v prípade jeho ohrozenia) a bezodkladne hlásiť na Krajský pamiatkový úrad Košice.

4.2 Z hľadiska zachovania prírodných, krajinárskych a ekologických hodnôt

- 4.2.1 Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES) sa má opierať o tieto prvky :

Miestny biokoridor – MBk č.1 – je prvým prítokom Žakarovského potoka pred vstupom do zastavaného územia obce. Je sprevádzaný brehovými porastmi so začiatkom na LPF sčasti prechádzajúci jednostranne vedľa OP. Je to hydrický biokoridor tvorený vlastným tokom a zachovalým brehovým a sprievodným porastom. Porasty sú tvorené predovšetkým vrbou rakytou (Salix caprea), vrbou päťtyčinkovou (Salix pentandra), vrbou krehkou (Salix fragilis) a jelšou sivou (Alnus incana).

Miestny biokoridor - MBk č.2 – je v poradí druhým prítokom Žakarovského potoka pred vstupom do obce po pravej strane. Je sprevádzaný brehovými porastmi so začiatkom na LPF sčasti prechádzajúci jednostranne vedľa TTP a OP. Je to hydrický biokoridor tvorený vlastným tokom a zachovalým brehovým a sprievodným porastom.

Miestny biokoridor - MBk č.3 - v poradí tretím prítokom Žakarovského potoka ktorý ústi do Žakarovského po-toka v strede zastavaného územia obce po pravej strane. Miestny biokoridor je sprevádzaný brehovými porastmi prechádzajúcimi TTP a OP. Je to hydrický biokoridor tvorený vlastným tokom a zachovalým brehovým a sprie-vodným porastom.

Miestny biokoridor - MBk č.4 - v poradí štvrtým prítokom Žakarovského potoka ktorý ústi do Žakarovského po-toka na konci zastavaného územia obce po pravej strane. Miestny biokoridor je sprevádzaný brehovými porastmi prechádzajúcimi TTP a OP. Je to hydrický biokoridor tvorený vlastným tokom a zachovalým brehovým a sprie-vodným porastom.

Miestny biokoridor MBk č.5 – jedná sa o Žakarovský potok s brehovými porastmi so začiatkom pri MBc č.3, biocentrum miestneho významu a končiaci pri vstupe do obce Žakarovce. Je to hydrický biokoridor tvorený vlastným tokom. Brehové porasty sú sčasti narušené s predpokladom obnovy.

Biocentrum miestneho významu Ďurov hrb - MBc č.1- pozemok s lesným porastom, napriek zloženiu porastu, vďaka veľkej rozlohe vyhovuje svojmu účelu lesného biotopu. Prepojenie na susedné štruktúry je kontinuálne.

Biocentrum miestneho významu Špicatý vrch - MBc č. 2 - pozemok s lesným porastom,

Biocentrum miestneho významu Pri skale - MBc č.3 - pozemok s lesným porastom,

Biocentrum miestneho významu Dúbrava – MBc č.4 - pozemok s lesným porastom,

- 4.2.2 Na zvýšenie ekologickej stability územia je potrebné postupne realizovať nasledujúce opatrenia:

- výsadbu nelesnej drevinnej vegetácie (NKDV) okolo poľných ciest
 - výsadbu drevín okolo špeciálnych hydrických biotopov
 - obnovu prestárlych, poškodených a preriedených porastov
- 4.2.3 V území s prevládajúcou obytnou funkciou je potrebné:
- rozšíriť plochy verejnej zelene,
 - doplniť izolačnú zeleň okolo (horného) hospodárskeho dvora
- 4.2.4 Nakoľko v katastri obce sa nachádza územie s vyšším stupňom ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny, a tiež sa tu nachádza územie sústavy NATURA 2000, to zn. chránené vtáčie územie – Volovské vrchy, je potrebné zabezpečiť osobitnú ochranu riešeného územia. Pri realizácii alebo projektovaní akejkoľvek činnosti v CHVÚ, ktorá nepatrí medzi povolené v zmysle vyhlášky o jeho ochrane, je potrebné vykonať hodnotenie tejto činnosti podľa ustanovení zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.
- 4.2.5 Riešeným územím prechádza vetva VN, ktorá výrazne negatívne pôsobí na miestnu avifaunu – ide o tzv. “stĺpy smrti”. Pri rekonštrukcii existujúceho vedenia, alebo pri budovaní nového dodržovať § 4, ods. 4, zák. č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny – na stĺpy osádzať zábrany proti dosadaniu vtáctva, alebo používať iné typu nosičov vedenia (konzoly Anti-bird, resp. Bird Friendly).

5. Zásady starostlivosti o životné prostredie

5.1 Ovzdušie

- 5.1.1 V riešenom území - v procese revitalizácie regulovať živočíšnu výrobu (ŽV) a vykonať tu opatrenia na zlepšenie hygienických pomerov:
- vylúčiť prevozy živočíšneho odpadu po miestnych komunikáciách a vypúšťanie tekutého odpadu zo ŽV do miestnych tokov
 - vykonať úpravy v areáli (horného) hospodárskeho dvora - zamedziť sekundárnej prašnosti, spevniť a zatravníť neupravené plochy
 - zrealizovať výsadbu pásu špeciálnej izolačnej zelene min. šírky 25 m
- 5.1.2 Vykurovanie objektov v návrhovom období podporovať na báze zemného plynu.

5.2 Čistota vody

- 5.2.1 vybudovať verejný vodovod aj v novonavrhnutých lokalitách zástavby
- 5.2.2 vybudovať verejnú splaškovú kanalizáciu do celej obce

5.3 Pôda

- 5.3.1 Na pozemkoch s ornou pôdou, kde už sú vybudované odvodnenia a závlahy, je potrebné udržiavať ich funkčnosť, nakoľko tie výrazne znižujú riziko deštrukcie pôdy.

5.4 Hluk

- 5.4.1 Prípustné hladiny hluku z cestnej dopravy na cestách III/3272 nebudú v obytnej zástavbe prekročené, a tak nie je potrebná realizácia žiadnych protihlukových opatrení.
- 5.4.2 U novej obytnej zástavby zvýšiť akustickú kvalitu objektov odolnosťou stavebných konštrukcií proti prestupu hluku z dopravy do interiéru (napr. zatepl'ovacie systémy, okná, dvere, prípadne vetracie otvory a pod.).
- 5.4.3 Pri navrhovaní konkrétnych stavebných objektov a zariadení je potrebné dbať aj na najvyššie prípustné ekvivalentné hladiny hluku $L_{Aeq, p}$ (dB) pre kategóriu územia II. (Vonkajší priestor v obytном území).

5.5 Odpad

- 5.5.1 V katastri obce sa nenachádza žiadna skládka TKO, ktorá by vyhovovala platnému zákonu o odpadoch a so zriadením takejto skládky nie je žiaduce uvažovať ani v návrhovom období.
- 5.5.2 V riešenom území bude dochádzať predovšetkým k produkcii tuhého komunálneho odpadu (TKO). Pri nakladaní s TKO je potrebné sa riadiť zákonom o odpadoch č. 79/2015 Z.z. v znení zákona č.91/2016 Z.z. a Programom odpadového hospodárstva obce :
- vybaviť obyvateľov dostatočným počtom smetných nádob tak, aby na 1 RD pripadala min. 1 smetná nádoba (110 l)
 - zabezpečiť pravidelný odvoz TKO na vyhovujúcu skládku TKO
 - pravidelne likvidovať divoké skládky v intraviláne i v priľahlom extraviláne obce, na postihnutých miestach vykonať rekultiváciu
 - naďalej prevádzkovať separovaný zber TKO, zameraný na využiteľnosť druhotných surovín a na minimalizáciu produkcie TKO odvázaného na skládku.
 - v k.ú. obce sa nachádza prekrytá stará skládka, obec bude robiť opatrenia na jej likvidáciu
- 5.5.3 Na nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom je potrebná v ÚPN-O navrhovaná plocha na obecné kompostovisko, prípadne je možné riešiť takéto zariadenie spoločné pre viac obcí v záujmovom území.
- 5.5.4 Zabezpečiť je potrebné tiež zber oddelene vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín

a elektroodpadov.

5.5.5 Výrobný a iný odpad je potrebné riešiť v súlade s technologickým postupom danej prevádzky vo vlastnej réžii podnikateľského subjektu.

5.6 Biotopy

5.6.1 Pri biotopoch národného a európskeho významu je každý, kto do nich zasiahne spôsobom, ktorým môže biotop poškodiť alebo zničiť, povinný (podľa § 6, ods. 1 a 2 zákona o ochrane prírody) uskutočniť primerané náhradné revitalizačné opatrenia vyplývajúce najmä z dokumentácie ochrany prírody. Ak nemožno uskutočniť náhradné revitalizačné opatrenia, je povinný uhradiť finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty zasiahnutého biotopu.

5.7 Zosuvné územie – svahové deformácie

5.7.1 Na riešenom území nie sú evidované.

5.8 Radónové riziko

5.8.1 Rešpektovať na celom území obce nachádzajúce sa stredné radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

5.9 Staré banské diela

5.9.1 Na území kde sa nachádzajú staré banské diela, v prípade požiadavky využiť tieto časti územia obce, je brať do úvahy obmedzujúce faktory, preto je nutné vykonať inžiniersko-geologický prípadne aj archeologický prieskum.

6. Vymedzenie zastavaného územia obce

6.1. Súčasné zastavané územie je žiaduce rozšíriť o nové obytné územie v lokalitách uvedených v grafickej časti pod bodmi : B - E.

7. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území, asanácie

7.1. Ochranné pásma s funkčným obmedzením využitia územia v zmysle príslušných zákonných ustanovení sú :

7.1.1 Pásma hygienickej ochrany

7.1.1.1 okolo hospodárskeho (horného) dvora - sever 50 m

7.1.1.2 okolo cintorína - pohrebiska, kde sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy (v zmysle zák. č. 470/2005 o pohrebníctve v platnom znení). 50 m

7.1.2. ochranné pásma komunikácií podľa zákona č.135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v zmysle zmien a doplnkov (vyhláška FMD č.35/1984) mimo zastavané územie je

7.1.2.1. pre cesty III. triedy je od osi komunikácie, 20 m

7.1.3. ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry

7.1.3.1 vonkajšie elektrické vedenie - nadzemné

a) od 1 kV do 35 kV vrátane

7.1.3.1.1 1. pre vodiče bez izolácie 10 m; v súvislých lesných priesekoch 7 m,

7.1.3.1.2 2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m; v súvislých lesných priesekoch 2 m,

7.1.3.1.3 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m,

b) od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m

7.1.3.2 vonkajšie elektrické vedenie - podzemné

a) 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky, V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať stavby a konštrukcie, pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m;

7.1.3.3 ochranné pásma plynárenských zariadení

7.1.3.2.1 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,

7.1.3.2.2 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 do 500 mm,

7.1.3.2.3 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovým tlakom nižším ako 0,4 MPa ,

7.1.3.2.4 8 m pre technologické objekty

7.1.3.4 bezpečnostné pásma plynárenských zariadení

7.1.3.4.1 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území

V súvislej zástavbe, bezpečnostné pásma určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľa distribučnej siete.

- 7.1.3.5 verejné vodovody a kanalizácie
 - 7.1.3.4.1 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm.
 - 7.1.3.4.2 2,5 m po výstavbe kanalizácie
- 7.1.3.6 pre výkon správy vodného toku (opravy a údržba) a vodných stavieb
 - 7.1.3.5.1 10,0 m pozdĺž brehov toku Žakarovského potoka
 - 7.1.3.5.2 5,0 m od brehovej čiary pozdĺž bezmenných prítokov
- 7.2 PHO od výrobných areálov 50 m – v obci sa nenachádzajú
- 7.3 Chránené územia - v ÚPN-O Žakarovce sa nenavrhujú.
- 7.4 Požiadavky na vykonanie väčších asanácií - nie sú.
- 7.5 Ochranné pásma letiska – riešené územie je mimo ochranných pásiem letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení. V zmysle § 30 leteckého zákona je nutné prerokovať s Dopravným úradom nasledujúce stavby :
 - stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§30 ods.1, písmeno a)
 - stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac, umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§30 ods.1, písmeno b)
 - zariadenia, ktoré môžu rušiť funkcie leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§30 ods.1, písmeno c)
 - zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§30 ods.1, písmeno d)

8. Určenie častí obce pre spracovanie ÚPN Z

- 8.1. Územie nemá také plochy, ktoré by bolo potrebné riešiť v stupni zóna.

9. Ustanovenie verejnoprospešných stavieb (VPS) a vymedzenie plôch pre VPS

Vymedziť plochy je potrebné pre tieto verejnoprospešné stavby, t.j. stavby, na realizáciu ktorých je možné pozemky vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k nim obmedziť v zmysle § 108 stavebného zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších zákonov :

- 9.1. Verejnoprospešné stavby záväznej časti ÚPN VÚC Košický kraj – ZaD 2014

V katastrálnom území obce Žakarovce sa **nenachádzajú**.

- 9.2. Verejnoprospešné stavby územného plánu obce Žakarovce

- 1 - Rekonštrukcia miestnych komunikácií
- 2 - Výstavba odbočovacích pruhov pre autobusy a prístreškov pre cestujúcich
- 3 - Výstavba chodníkov v obci
- 4 - Otočiská
- 5 - Výstavba chodníkov v nových lokalitách
- 6 - Výstavba komunikácií v nových lokalitách
- 7 - Výstavba parkovísk pred objektmi občianskej vybavenosti
- 8 - Úprava verejného priestranstva pred OcÚ
- 9 - Výstavba kompostoviska
- 10 - Parkové úpravy, verejná a izolačná zeleň na rôznych menších plochách v obci
- 11 - Verejná kanalizácia – celá obec
- 12 - Výstavba kioskovej TS₅ transformačnej stanice
- 13 - Výstavba 22 kV vzdušnej prípojky k TS₅
- 14 - Zrušenie a presmerovanie 22 kV vedenia v obci
- 15 - Verejný vodovod - nové lokality
- 16 - Navrhovaný plynovod – celá obec
- 17 - NN sieť – nové lokality
- 18 - Verejné osvetlenie – nové lokality

Na všetky tieto stavby a zariadenia sa primerane vzťahujú ustanovenia §108 Z.č. 50/1976 o možnosti vyvlastniť alebo obmedziť vlastnícke práva k pozemkom a stavbám z dôvodov verejného záujmu.

D. Vyhodnotenie perspektívneho použitia PP na nepoľnohospodárske účely

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE ŽAKAROVCE

VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH NÁVRHOV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE SPRIEVODNÁ SPRÁVA

Dátum spracovania : 11/2016
návrh
Zodpovedný riešiteľ : Ing. arch. Ľudovít Pozdech
Ing. Peter Sabo
Ing. Marián Zolovčík

OBSAH :

Textová časť :

- A. Úvod
- B. Prírodné podmienky, pôdny fond, poľnohospodárstvo
- C. Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde
- D. Zdôvodnenie navrhovaného urbanistického riešenia

Tabuľková časť : Tab.č.1 – Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde

Grafická časť : Výkres č.8 – Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v M = 1 : 2 880

Dokladová časť :

- Vyjadrenie Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra Bratislava zo dňa 24.03.2015.
- Vyjadrenie Agrodružstva Gelnica zo dňa 07.04.2015.
- Vyjadrenie Obvodného banského úradu v Spišskej Novej Vsi zo dňa 26.03.2015.
- Vyjadrenie k existencii hydromelioračných zariadení HYDROMELIORÁCIE š.p. Bratislava listom č.1249-2/120/2015 zo dňa 19.03.2015.
- Vyjadrenie k existencii hydromelioračných zariadení HYDROMELIORÁCIE š.p. Bratislava listom č.4479-2/120/2015 zo dňa 08.10.2015.

Použitá literatúra : - V.Linkeš, V.Pestún, M.Džatko : Príručka pre používanie máp bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek, príručka pre bonitáciu poľnohospodárskych pôd, tretie upravené vydanie, VÚPÚ Bratislava 1996
- Morfogenetický klasifikačný systém pôd ČSFR, Hraško et al., 2.doplnené vydanie 1991

Textová časť :

A. Úvod

A.1 Vyhodnotenie záberu poľnohospodárskej pôdy je samostatnou prílohou k Územnému plánu obce Žakarovce, okres Gelnica.

Základné východiskové podklady použité pri spracovaní poľnohospodárskej prílohy boli :

- komplexný urbanistický návrh
- katastrálna mapa v M = 1:2880 s druhmi pozemkov podľa Registra „C“ katastra nehnuteľností
- bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ) podľa Okresného úradu Gelnica.

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie š.p. vid'. vyjadrenie Hydromeliorácie š.p. Bratislava vydané listom č.1249-2/120/2015 zo dňa 19.03.2015.

Na riešenom území sa nenachádzajú plochy poľnohospodárskej pôdy osobitne chránenej (zaradené do 1.až 4.skupiny BPEJ).

A.2 Vplyvy resp. strety poľnohospodárskej výroby a ochrany krajiny

V celom katastrálnom území obce Žakarovce platí prvý stupeň ochrany v zmysle zákona Národnej rady SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V katastrálnom území obce Žakarovce sa nenachádzajú žiadne maloplošné chránené územia a ani navrhované územia európskeho významu. Do k.ú. Žakarovce zasahuje chránené vtáčie územie Volovské vrchy.

A.2.1 Chránené územia zapojené do siete NATURA 2000

Predmetné katastrálne územie je súčasťou európskej siete chránených území NATURA 2000, konkrétne chráneného vtáčieho územia – SKCHVÚ 036 Volovské vrchy. Vyhlásené bolo vyhláškou MŽP SR č.196/2010 Z.z. s účinnosťou od 15.mája 2010, za účelom zachovania biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov, zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Tieto druhy vtákov patria v zmysle vyhlášky MŽP SR č.24/2003 Z.Z., ktorou sa vykonáva zákon č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov medzi chránené druhy živočíchov európskeho významu.

V katastrálnom území sa nenachádza žiadne maloplošné ani veľkoplošné chránené územie z národnej siete chránených území.

A.2.2 CHVÚ Volovské vrchy

Za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, sa považujú :

- 1) vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda bociana čierneho, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, orla krikľavého, orla skalného a výra skalného, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,
 - 2) mechanizované kosenie alebo mulčovanie trvalých trávnych porastov
 - a) iným spôsobom, ako od stredu do okrajov od 1. mája do 30. júna na súvislej ploche väčšej ako 0,5 ha.
- Za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia sa považuje:
- Použitie zariadení spôsobujúcich svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroje, laserové zariadenie, reprodukováná hudba mimo uzavretých - do 200 m.
 - Zmeny poľnohospodárskych objektov na priemyselné - do 50 m.
 - Zmeny rekreačných objektov na priemyselné - do 50 m.
 - Rozširovanie nepôvodných druhov živočíchov (s výnimkou druhov uvedených v prílohe č. 3 vyhlášky) - do 1000 m.
 - Budovanie a vyznačenie mototrasy - do 200 m.
 - Automobilové a motocyklové dráhy - do 200 m.
 - Melioračné sústavy - do 100 m.
 - Umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo inej vodnej ploche nesúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela - do 1 000 m.
 - Zriadiť poľovnícke zariadenie - zvernica - do 1000 m.
 - Rozširovanie všetkých nepôvodných druhov živočíchov - do 2000 m.
 - Zmeny obytných objektov na priemyselné - do 50 m

B. Prírodné podmienky, pôdny fond, poľnohospodárstvo

B.1. Žakarovce – riešené územie sa nachádza v severovýchodnej časti Slovenského Rudohoria v doline na východnom úpätí pod Krompašským vrchom (1024,80 m n.m.) a severných svahoch Žakarovského vrchu (841,5 m n.m.), v severovýchodnej časti Hnileckých vrchov severne od Gelnice, na brehoch Žakarovského potoka pretekajúceho obcou, ako ľavostranného prítoku Hnilca, cca 6 km na sever od okresného mesta Gelnica.

Obec leží mimo hlavné rozvojové osi košického kraja a spolu s ďalšími obcami tvoria pás vidieckeho osídlenia v hnileckej doline.

Hornatý povrch chotára tvoria tret'ohorné horniny, s nadmorskou výškou 500 – 1030 m nad morom, výška - stred obce leží na kóte 533 m nad morom. Najbližšie okolie obce a na sever od obce je chotár odlesnený, zvyšok je prevažne smrekový les, charakter krajiny je členitý podhorský a horský.

Vlastná obec je v údolí, na brehoch Žakarovského potoka, ľavostranného prítoku Hnilca. Už od svojho vzniku je obec známa baníctvom. Už v 16. Storočí tu boli železorudné a medené bane, koncom 19.storočia pribudla pražiareň rudy, železnička a lanovka.

Vodné toky - riešeným územím preteká Žakarovský potok, ktorý je v k.ú. Gelnice spolu s Perlovým potokom a Turzovským potokom prítokom rieky Hnilec.

Podnebie - katastrálne územie obce Žakarovce leží v klimatickej oblasti: mierne teplá (M) – priemerne menej ako 50 letných dní (LD) za rok (s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25^{\circ}\text{C}$), júl原因 priemer teploty vzduchu $\geq 16^{\circ}\text{C}$ a chladná (C) – júl原因 priemer teploty vzduchu $< 16^{\circ}\text{C}$.

B.2 Hydromelioračné zariadenia :

Na riešenom území sa nenachádzajú hydromelioračné zariadenia (viď.vyjadrenie HYDROMELIORÁCIE š.p. Bratislava zo dňa 19.03.2015.

B.3 Na riešenom území mimo hranice súčasne zastavaného územia sa nachádzajú tieto BPEJ :

09 80 9 8 2 – 9. skupina	– klimatický región : chladný, vlhký – kambizeme (typ)na horninách kryštalinika, na výrazných svahoch : 12-25° stredne ťažké až ľahké (KM) – zráz nad 25°, severná expozícia – silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25-50% v podpovrchovom horizonte nad 50%. V prípade so striedaním stredne až silne skeletnatých pôd aj 25-50% – stredne ťažké pôdy (hlinité)
09 80 8 8 2 – 9. skupina	– klimatický región : chladný, vlhký – kambizeme (typ)na horninách kryštalinika, na výrazných svahoch : 12-25° stredne ťažké až ľahké (KM) – zráz nad 25°, severná expozícia – silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25-50% v podpovrchovom horizonte nad 50%. V prípade so striedaním stredne až silne skeletnatých pôd aj 25-50% – stredne ťažké pôdy (hlinité)
09 80 6 8 2 – 9. skupina	– klimatický región : chladný, vlhký – kambizeme (typ)na horninách kryštalinika, na výrazných svahoch : 12-25° stredne ťažké až ľahké (KM) – zráz nad 25°, severná expozícia – silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25-50% v podpovrchovom horizonte nad 50%. V prípade so striedaním stredne až silne skeletnatých pôd aj 25-50% – stredne ťažké pôdy (hlinité)
09 80 6 8 5 – 9. skupina	– klimatický región : chladný, vlhký – kambizeme (typ)na horninách kryštalinika, na výrazných svahoch : 12-25° stredne ťažké až ľahké (KM) – zráz nad 25°, severná expozícia – silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25-50% v podpovrchovom horizonte nad 50%. V prípade so striedaním stredne až silne skeletnatých pôd aj 25-50% – stredne ťažké pôdy – ľahšie piesočnatohlinité)
09 80 8 8 5 – 9. skupina	– klimatický región : chladný, vlhký – kambizeme (typ)na horninách kryštalinika, na výrazných svahoch : 12-25° stredne ťažké až ľahké (KM) – zráz nad 25°, severná expozícia – silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25-50% v podpovrchovom horizonte nad 50%. V prípade so striedaním stredne až silne skeletnatých pôd aj 25-50% – stredne ťažké pôdy – ľahšie piesočnatohlinité)
09 80 7 8 2 – 9. skupina	– klimatický región : chladný, vlhký – kambizeme (typ)na horninách kryštalinika, na výrazných svahoch : 12-25° stredne ťažké až ľahké (KM) – zráz nad 25°, severná expozícia – silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25-50% v podpovrchovom horizonte nad 50%. V prípade so striedaním stredne až silne skeletnatých pôd aj 25-50% – stredne ťažké pôdy (hlinité)

- 07 76 4 6 2 – 8. skupina – klimatický región : mierne teplý, mierne vlhký
 – kambizeme (typ) plytké na horninách kryštalinika, stredne ťažké až ľahké (KM)
 – výrazný svah (12°– 17°)
 – silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25-50% v podpovrchovom horizonte nad 50%. V prípade so striedaním stredne až silne skeletnatých pôd aj 25-50%)
 – stredne ťažké pôdy (hlinité)

- 07 80 8 8 2 – 9. skupina – klimatický región : mierne teplý, mierne vlhký
 – kambizeme (typ) na horninách kryštalinika, na výrazných svahoch : 12-25° stredne ťažké až ľahké (KM)
 – zráz nad 25°, severná expozícia
 – silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25-50% v podpovrchovom horizonte nad 50%. V prípade so striedaním stredne až silne skeletnatých pôd aj 25-50%)
 – stredne ťažké pôdy (hlinité)

- 10 80 9 8 2 – 9. skupina – klimatický región : veľmi chladný, vlhký
 – kambizeme (typ) na horninách kryštalinika, na výrazných svahoch : 12-25° stredne ťažké až ľahké (KM)
 – zráz nad 25°, severná expozícia
 – silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25-50% v podpovrchovom horizonte nad 50%. V prípade so striedaním stredne až silne skeletnatých pôd aj 25-50%)
 – stredne ťažké pôdy (hlinité)

B.4 Bonitované pôdno-ekologické jednotky a odvodené vlastnosti pôdy

Podľa štruktúry kódu bonitovanej pôdno-ekologickej jednotky popisuje sedemmiestny kód tieto vlastnosti pôdy:

* *	kód klimatického regiónu
. . * *	kód hlavnej pôdnej jednotky (HPJ)
. . . . *	kód svahovitosti a expozície
. . . . *	kód skeletovitosti a hĺbky pôdy
. . . . *	kód zrnitosti pôdy

V číselníku hlavných pôdných jednotiek HPJ sú použité názvy pôdných typov, subtypov a variet z „Morfogenetického klasifikačného systému pôd ČSFR“ (Hraško et al., 2. doplnené vydanie, 1991), ktorý je záväzným klasifikačným systémom a názvoslovím v oblasti pôdoznalectva a jeho využívania na území SR. Uvádzame vysvetlenie a charakteristiku pôdných typov, subtypov a variet:

Fluvizeme – (v starších klasifikáciách nívne pôdy) sú pôdnym typom, ktorý sa vyskytuje len v nívach vodných tokov, ktoré sú alebo donedávna boli ovplyvňované záplavami a výrazným kolísaním hladiny podzemnej vody. Majú svetlý humusový horizont. Najdôležitejšie subtypy používané v bonitácii: typické, glejové s vysokou hladinou podzemnej vody a glejovým horizontom, pelické s veľmi vysokým obsahom ílovitých častíc.

Kambizeme – (v starších klasifikáciách hnedé pôdy) sú pôdy s rôzne hrubým svetlým humusovým horizontom, pod ktorým je B horizont zvetrávania skeletnatých substrátov s rôznym, väčšinou však vyšším obsahom skeletu. Subtypy : typické, dystrické, luvizemné, pseudoglejové.

Hnedozeme – sú pôdy na sprašiach alebo sprašových hlinách s tenkým svetlým humusovým horizontom a výrazným B horizontom zvetrávania alebo premiestnenia ílu. V prevažnej väčšine prípadov neobsahujú skelet. Hlavné subtypy: typické, luvizemné, pseudoglejové, erodované.

Rendziny – charakteristické pôdy na vápencoch a dolomitoch, väčšinou s tmavým humusovým horizontom, pod ktorým je substrát alebo B horizont zvetrávania. Subtypy : typické, kambizemné s B horizontom. V celom profile alebo len v substráte obsahujú karbonáty.

Gleje – (v starších klasifikáciách glejové pôdy) pôdy trvale zamokrených lokalít s hladinou podzemnej vody blízko povrchu (veľká časť týchto pôd má upravený vodný režim melioráciami).

Pseudogleje – (v starších klasifikáciách oglejené pôdy) sú pôdy s tenkým svetlým humusovým horizontom, pod ktorým je vyluhovaný eluviálny horizont a hlboký B horizont , s výrazným oglejením, ktoré sa vyskytuje aj v eluviálnom horizonte. Celý profil je sezónne výrazne prevlhčený v dôsledku nízkej priepustnosti B horizontu pre vodu. Subtypy: typické, luvizemné s menej intenzívnym oglejením.

B.5 Poľnohospodárska činnosť

V severozápadnej časti obce, mimo zastavané územie sa v katastrálnom území nachádza sa funkčný hospodársky dvor – ovčín, senník a nedostavaný ovčín (takzvaný „horný“ hospodársky dvor). V severovýchodnej časti obce, v rámci zastavaného územia sa nachádza tzv. „dolný“ hospodársky dvor, kde sa nachádzajú nefunkčné chátrajúce objekty ovčín, senník a stará koniareň. Patria AGRODRUŽSTVU Gelnica.

Na území k.ú. obce Žakarovce obhospodaruje AGRODRUŽSTVO Gelnica 210 ha TTP ako pasienok pre 400 ks oviec počas celého roka a 70 ks jalovic počas pastevného obdobia.

Administratíva a ostatné prevádzky AGRODRUŽSTVA sa nachádzajú na ulici Hnileckej č.17 v Gelnici.

Poľnohospodárska výroba - poľnohospodárska pôda v katastrálnom území obce Žakarovce je obhospodarovaná AGRODRUŽSTVOM Gelnica a v malej miere drobnými poľnohospodármi a súkromne hospodáriacimi roľníkmi z vlastnej obce.

Zdevastovaný Dolný hospodársky dvor nie je využívaný pre poľnohospodársku výrobu ani pre iné funkcie, preto je v návrhu Územného plánu obce Žakarovce uvažované využívať tieto objekty pre šport, kultúru, komerčné a skladové aktivity.

C. Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde

Perspektívne použitie poľnohospodárskej pôdy je vyhodnotené zvlášť pre lokality mimo hranice súčasne zastavaného územia a zvlášť v zastavanom území.

V tabuľkovej časti je podrobná špecifikácia jednotlivých lokalít, kde je uvedené : poradové číslo lokality, navrhované funkčné využitie, výmera lokality celkom, z toho výmera poľnohospodárskej pôdy a nepoľnohospodárskej pôdy, skupina BPEJ.

REKAPITULÁCIA

Žakarovce	mimo zastavaného územia ha	v zastavanom území ha	spolu ha
záber pôdy celkom	2,65	2,70	5,35
z toho poľnohosp.pôda	2,60	1,89	4,49
z toho chránená pôda	2,60	1,52	4,12
z toho odvodnenia, závlahy	-	-	-
nepoľnohosp.pôda	0,05	0,81	0,86

D. Zdôvodnenie navrhovaného urbanistického riešenia

D.1 Urbanistické riešenie vychádza zo záverov prieskumov a rozborov, zo schváleného Zadania, z požiadaviek obce (občanov, obecného zastupiteľstva), právnických osôb, dotknutých orgánov štátnej správy a samosprávy. Funkčné plochy sú navrhované v dostatočnom rozsahu tak, aby vznikli ponukové plochy.

Pre funkčné plochy bývania sú na zástavbu navrhované v prvom rade lokality v súčasnom zastavanom území (prieluky – označené „A“), následne sa navrhujú lokality na dostavbu druhej strany je-stvujúcich komunikácií - ulíc. Po vyčerpaní týchto lokalít sú navrhované nové lokality prevažne v zastavanom ale čiastočne aj mimo zastavaného územia obce Žakarovce (lokality B - F), v nadväznosti na je-stvujúcu komunikačnú sieť s vybudovanou technickou infraštruktúrou. Ostatné lokality (G – J) sú uvažované ako výhľadové.

Pre návrh v oblasti funkčných plôch občianskeho vybavenia sa využívajú plochy v súčasnom zastavanom území obce a v nových lokalitách bytovej výstavby. Jedná sa o novostavby, prístavby, re-konštrukcie a nadstavby.

Pre šport a rekreáciu (areál s lyžiarskou zjazdovkou) sú navrhované plochy mimo súčasne zastavané územie obce.

D.2 Popis jednotlivých lokalít záberu :

Záber č.1

Urbanistický priestor sa nachádza v katastrálnom území Žakarovce, okres Gelnica, v zastavanom území obce k 1.1.1990. V tejto lokalite sú navrhnuté plochy pre samostatne stojace rodinné domy na voľných parcelách-prielukách a nevyhnutné dopravné zariadenia. Lokalita sa nachádza na súkromných pozemkoch, na poľnohospodárskej (záhrady) aj nepoľnohospodárskej pôde (zastavané plochy, ostatné plochy). V lokalite nie sú vykonané

žiadne investičné zásahy. Celkový záber lokality je 0,34 ha, z toho poľnohospodárska pôda 0,12 ha. Kód BPEJ 0980982/9.skupina, kód BPEJ 0980682/9.skupina.

Záber č.2

Urbanistický priestor sa nachádza v katastrálnom území Žakarovce, okres Gelnica, v zastavanom území obce k 1.1.1990. V tejto lokalite sú navrhnuté plochy pre samostatne stojace rodinné domy na voľných parcelách-priekukách a nevyhnutné dopravné zariadenia. Lokalita sa nachádza na súkromných pozemkoch, na poľnohospodárskej pôde (záhrady). V lokalite nie sú vykonané žiadne investičné zásahy. Celkový záber lokality je 0,10 ha, z toho poľnohospodárska pôda 0,10 ha. Kód BPEJ 0980 982/9.skupina.

Záber č.3

Urbanistický priestor sa nachádza v katastrálnom území Žakarovce, okres Gelnica, v zastavanom území obce k 1.1.1990. V tejto lokalite sú navrhnuté plochy pre samostatne stojace rodinné domy na voľných parcelách-priekukách a nevyhnutné dopravné zariadenia. Lokalita sa nachádza na súkromných pozemkoch, na poľnohospodárskej (záhrady) aj nepoľnohospodárskej pôde (zastavané plochy, ostatné plochy).. V lokalite nie sú vykonané žiadne investičné zásahy. Celkový záber lokality je 0,45 ha, z toho poľnohospodárska pôda 0,41 ha. Kód BPEJ 0980 982/9.skupina, kód BPEJ 0980 782/ 9.skupina.

Záber č.4

Urbanistický priestor sa nachádza v katastrálnom území Žakarovce, okres Gelnica, v zastavanom území obce k 1.1.1990. V tejto lokalite sú navrhnuté plochy pre samostatne stojace rodinné domy na voľných parcelách-priekukách a nevyhnutné dopravné zariadenia. Lokalita sa nachádza na súkromných pozemkoch, na poľnohospodárskej (záhrady, trvalé trávne porasty) aj nepoľnohospodárskej pôde (zastavané plochy). V lokalite nie sú vykonané žiadne investičné zásahy. Celkový záber lokality je 0,88 ha, z toho poľnohospodárska pôda 0,85 ha. Kód BPEJ 0980 982/9.skupina, Kód BPEJ 0980 682/9.skupina.

Záber č.5

Urbanistický priestor sa nachádza v katastrálnom území Žakarovce, okres Gelnica, v zastavanom území obce k 1.1.1990. V tejto lokalite sú navrhnuté plochy pre samostatne stojace rodinné domy na voľných parcelách-priekukách a nevyhnutné dopravné zariadenia. Lokalita sa nachádza na súkromných pozemkoch, na poľnohospodárskej (záhrady, trvalé trávne porasty) aj nepoľnohospodárskej pôde (zastavané plochy, ostatné plochy). V lokalite nie sú vykonané žiadne investičné zásahy. Celkový záber lokality je 0,48 ha, z toho poľnohospodárska pôda 0,34 ha. Kód BPEJ 0980 982/9.skupina, Kód BPEJ 0880 682/9.skupina.

Záber č.6a

Urbanistický priestor sa nachádza v katastrálnom území Žakarovce, okres Gelnica, mimo zastavané územie obce k 1.1.1990. V tejto lokalite sú navrhnuté plochy pre samostatne stojace rodinné domy na voľných parcelách a nevyhnutné dopravné zariadenia. Jedná sa o lokalitu, ktorá priamo nadväzuje na lokalitu č.6 s ktorou vytvára jeden funkčný celok. Lokalita sa nachádza na súkromných pozemkoch, na poľnohospodárskej pôde (trvalé trávne porasty) aj nepoľnohospodárskej pôde (cesta). V lokalite nie sú vykonané žiadne investičné zásahy. Celkový záber lokality je 0,56 ha, z toho poľnohospodárska pôda 0,51 ha. Kód BPEJ 0780 882/9.skupina, Kód BPEJ 0776 462/8.skupina.

Záber č.6

Urbanistický priestor sa nachádza v katastrálnom území Žakarovce, okres Gelnica, v zastavanom území obce k 1.1.1990. V tejto lokalite sú navrhnuté plochy pre samostatne stojace rodinné domy na voľných parcelách a nevyhnutné dopravné zariadenia. Jedná sa o lokalitu, ktorá priamo nadväzuje na lokalitu č.6a. Lokalita sa nachádza na súkromných a obecných pozemkoch, na nepoľnohospodárskej pôde (ostatné plochy, cesta). V lokalite nie sú vykonané žiadne investičné zásahy. Celkový záber lokality je 0,01 ha.

Záber č.7

Urbanistický priestor sa nachádza v katastrálnom území Žakarovce, okres Gelnica, v zastavanom území obce k 1.1.1990. V tejto lokalite sú navrhnuté plochy pre samostatne stojaci rodinný dom na voľnej parcele a nevyhnutné dopravné zariadenia. Lokalita sa nachádza na súkromných pozemkoch, na poľnohospodárskej pôde (trvalý trávny porast). V lokalite nie sú vykonané žiadne investičné zásahy. Celkový záber lokality je 0,07 ha, z toho poľnohospodárska pôda 0,07 ha. Kód BPEJ 0780 882/9.skupina.

Záber č.8

Urbanistický priestor sa nachádza v katastrálnom území Žakarovce, okres Gelnica, v zastavanom území obce k 1.1.1990. V tejto lokalite sú navrhnuté plochy pre samostatne stojace rodinné domy na voľných parcelách a nevyhnutné dopravné zariadenia. Jedná sa o lokalitu, ktorá priamo nadväzuje na lokalitu č.8a. Lokalita sa nachádza na súkromných a obecných pozemkoch, na nepoľnohospodárskej pôde (ostatné plochy, cesta). V lokalite nie sú vykonané žiadne investičné zásahy. Celkový záber lokality je 0,01 ha.

Záber č.8a

Urbanistický priestor sa nachádza v katastrálnom území Žakarovce, okres Gelnica, mimo zastavané územie obce k 1.1.1990. V tejto lokalite sú navrhnuté plochy pre samostatne stojace rodinné domy na voľných parcelách a nevyhnutné dopravné zariadenia. Jedná sa o lokalitu, ktorá priamo nadväzuje na lokalitu č.8 s ktorou vytvára jeden funkčný celok. Lokalita sa nachádza na súkromných pozemkoch, na poľnohospodárskej pôde (trvalé

trávne porasty). V lokalite nie sú vykonané žiadne investičné zásahy. Celkový záber lokality je 2,09 ha, z toho poľnohospodárska pôda 2,09 ha. Kód BPEJ 0980 882/9.skupina, Kód BPEJ 0980 682/9.skupina.

Záber č.9

Urbanistický priestor sa nachádza v katastrálnom území Žakarovce, okres Gelnica, v zastavanom území obce k 1.1.1990. V tejto lokalite sú navrhnuté plochy pre zmenu využitia pozemkov z ostatnej plochy na verejnú zeleň, na voľných parcelách. Lokalita sa nachádza na súkromných a obecných pozemkoch, na nepoľnohospodárskej pôde (ostatné plochy). V lokalite nie sú vykonané žiadne investičné zásahy. Celkový záber lokality je 0,22 ha.

Záber č.10

Urbanistický priestor sa nachádza v katastrálnom území Žakarovce, okres Gelnica, v zastavanom území obce k 1.1.1990. V tejto lokalite sú navrhnuté plochy pre plochy výroby - kompostovisko, na voľných parcelách. Lokalita sa nachádza na súkromných a obecných pozemkoch, na nepoľnohospodárskej pôde (ostatné plochy). V lokalite nie sú vykonané žiadne investičné zásahy. Celkový záber lokality je 0,14 ha.

Poznámka :

Je potrebné upozorniť, že v katastrálnom území Žakarovce dotknutá poľnohospodárska pôda s kódom BPEJ 0760 442, 0776 462, 0780 882, 0880 682, 0880 685, 0880 882, 0880 885, 0980 682, 0980 685, 0980 882, 0980 982, 1076 462 patrí v zmysle zákona č.220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní PP a nariadenia vlády SR č.58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber PP, medzi najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy v riešenom katastrálnom území.

Tabuľková časť :

Tab.č.1/1 – Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v rámci ÚPN obce Pribeník - Katastrálne územie obce Pribeník

Číslo lokal	Katastrálne územie	Navrho- vané funkč. využitie	Výmera lokality celkom v ha	Výmera poľnohospodárskej pôdy			Chráne- ná poľno. pôda ha	Nepoľno hospod. pôda ha	Odbo- dne nie, závla hy	Užívatel PP	Poz- náma- ka
				Cel- kom ha	Z toho						
					Skupina BPEJ	ha					
V zastavanom území :											
1	Žakarovce	RD + D	0,34	-	-	-	-	0,22	-	Súkr.	
				0,05	0980 682/9	0,05	0,05	-	-	Súkr.	
				0,07	0980 982/9	0,07	0,07	-	-	Súkr.	
2	Žakarovce	RD + D	0,10	0,10	0980 982/9	0,10	0,10	-	-	Súkr.	
3	Žakarovce	RD + D	0,45	0,04	0980 982/9	0,04	0,04	-	-	Súkr.	
				0,37	0980 782/9	0,37	-	-	-	Súkr.	
				-	-	-	-	0,04	-	Súkr.	
4	Žakarovce	RD + D	0,88	0,64	0980 982/9	0,64	0,64	-	-	Súkr.	
				0,21	0980 682/9	0,21	0,21	-	-	Súkr.	
				-	-	-	-	0,03	-	Súkr.	
5	Žakarovce	RD + D	0,48	-	-	-	-	0,14	-	Súkr.	
				0,06	0980 982/9	0,06	0,06	-	-	Súkr.	
				0,28	0980 682/9	0,28	0,28	-	-	Súkr.	
6	Žakarovce	RD + D	0,01	-	-	-	-	0,01	-	Súkr.	
7	Žakarovce	RD + D	0,07	0,07	0780 882/9	0,07	0,07	-	-	Súkr.	
8	Žakarovce	OV + D	0,01	-	-	-	-	0,01	-	Obec.	
9	Žakarovce	Z	0,22	-	-	-	-	0,22	-	Obec.	
10	Žakarovce	V	0,14	-	-	-	-	0,14	-	Obec	
Spolu:				2,70	1,89	-	1,89	1,52	0,81	-	
Mimo zastavané územie :											
6a	Žakarovce	RD + D	0,56	0,44	0780 882/9	0,44	0,44	-	-	Súkr.	
				0,07	0776 462/8	0,07	0,07	-	-	Súkr.	
				-	-	-	-	0,05	-	Súkr.	
8a	Žakarovce	RD + D	2,09	2,01	0980 682/9	2,01	2,01	-	-	Súkr.	
				0,08	0980 882/9	0,08	0,08	-	-	Súkr.	
Spolu				2,65	2,60	-	2,60	2,60	0,05	-	

Grafická časť :

Výkres č.8 – Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v
M = 1 : 2 880 - v obci Žakarovce

Dokladová časť :

- Vyjadrenie Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra Bratislava zo dňa 24.03.2015.
- Vyjadrenie Agrodružstva Gelnica zo dňa 07.04.2015.
- Vyjadrenie Obvodného banského úradu v Spišskej Novej Vsi zo dňa 26.03.2015.
- Vyjadrenie k existencii hydromelioračných zariadení HYDROMELIORÁCIE š.p. Bratislava listom č.1249-2/120/2015 zo dňa 19.03.2015.
- Vyjadrenie k existencii hydromelioračných zariadení HYDROMELIORÁCIE š.p. Bratislava listom č.4479-2/120/2015 zo dňa 08.10.2015.